

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasuti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

Felébredt a nemzet!

Irta: Kossuth Ferencz.

Bad-Nauheim, július 3.

Mélyen aludt az ország; elaltatta a koalíciós alakulás sikertelensége és az elvadult pártviszály, mely nem izgatólag hatott, hanem lehangolólag, mert azt az érzést keltette fel, amelyre a magyar jellem ugyanis hajlik, ha a nemzet nagyobb erőfeszítése nem sikerül, hogy: „ugyis mind hiába.”

Oly mélyen aludt az ország, hogy még olyan ostromsapások sem ébresztették fel, mint például az volt, amely a közös bank szabadságának megújításakor érte, hogy t. i. beiktatták a magyar törvények közé azt a hallatlan képtelenséget, hogy valami nem azért legyen törvény, mert megszavazták, hanem azért, mert egy bizonyos időn belül nem szavazták meg.

Ilyesmi felett elszörnyűködhetik a legközbösebb ember is, ha időt vesz magának, összeszedni az eszét és gondolkodni. A magyar nemzet még sem szörnyűködött el ezen sem, hanem túrta, hogy a parlamentáris törvényalkotás eddig sehol a világon nem látott ilyen csodabogara, rájja be magát, mint a romboló szu, annak a százados tölgynek a törzsökébe, mely a magyar alkotmány képében óvja-védi nemzetünket a véstől s a vihartól egy ezred-év óta.

Más és több kellett a mélyen alvó nemzetnek, hogy felébredjen; az kellett, hogy rágyujtsák feje fölé a saját házát; az kellett, hogy kidobálják az ő házából azokat a képviselőket, akiket oda küldött azért, hogy hejyt álljanak jogai mellett.

A kidobottak közt voltak olyanok, kik mást nem tettek, mint a nemzet jogait védtek, a nemzet jogállományát óvták; és voltak olyanok, akik elsősorban a népjogok érvényesülését követelték.

Mind a két kötelelességteljesítést bűnnek találta a kormány, a többség és az erőszakosságban határt nem ismerő házelnök. Ezek bűnnek találták azt, hogy utját állja az ellenzék a többségi akarat annak az érvényesülésének, hogy minden kárptólás nélkül halmozassék az országra még nagyobb pénz-és véradó terhe; és egyidejűleg tétessék kétes érvényűvé a nemzet fennálló alkotmányának egyik legbecesebb joga.

Gyönyörű többségi akarat volt ez, amelynek mielőbbi érvényesülhetéseért érdemesnek találta a Ház elnöke olyasmit elkövetni, ami még sehol a világon nem történt meg. Rendőrséggel dobatni ki az ellenzéki képviselőket és rendőrséggel állni utját a képviselőházba igyekvő képviselőknek! Mindennek koronájául pedig becsempészni egy határozatot az ország törvényei közé, úgy, mint megszavazott törvényt, amely

nem lett tényleg megszavazva s ezzel kérdésessé tenni, hogy törvényileg köteles-e a polgár katonai szolgálatot teljesíteni? Mert valóban, egy meg nem szavazott törvényt nem teszi megszavazottá az a tény, hogy a főrendiház helyben hagyta és majdan a király szentesíteni fogja. Alkotmányilag fel kell tételeznünk, hogy a király egyszerűen félre lesz vezetve és hogy ha tudná, hogy a törvény nem lett megszavazva, hanem csellel hozatott, nem szentesitené. Ezt kötelesek vagyunk feltételezni az alkotmányos királyról. A király annak örült, hogy (amint hitte) erős kézzel keresztül vitetett a véderőtörvény, de azt bizonyára nem tudta, hogy teljességgel nem áll az, hogy e törvény keresztül vitetett, hanem az áll, hogy a kitört láрма tetőpontján becsempésztetett.

Ugy látszik, hogy mindez felébreszti a nemzetet és hogy azt kezdi érezni a nemzet, hogy a munkapárti munkából ennyi munka már több, mint elég!

A nemzet feje felett meggyújtott parlament fenyegető tüze felriasztotta az országot és akik kevéssel ezelőtt közömbösebbek voltak, most már felháborodva tekintenek a merész kézzel véghez vitt rombolásra, amulattal látják, hogy az előzmény az ellentálló képviselőket fegyveres kézzel kidobni, meg van teremtve abban a magyar parlamentben, ahol jöhetnek még idők, mi-

Nyári zápor.

Irta: Komlód János.

(Utánnomlás tilos.)

Fehéren izzott a széles ég a kigyuladt naptól. Kemény, égető sugarak kinyitják a pusztát. Eltikkadt nagy esend alszik a hasadozott, paréjtalan tarlón; csak a cséplőgép izzadt bugása vánszorog lomhán, bágyadt fudoklással a megsárgult, lázas kukoriczablák felé. A szuro szemü égő por el se száll; az ott marad a verejtékes arcon, a vállhoz ragadt hűsítő ingen.

A nagy parasztszások rohanva telnek. Zsákosnak se éppen jó most lenni.

— Ide! Uj stósz kezdünk — mondja Józsi az öreg Andrásnak, amint játszva viszi vele a nagy, nehéz zsákot.

Józsi a gazda fia. Szép, barna arcú széke legény. Sok gazda lányának gyötrődik érte a szive, vágyva a vére . . . A szomszédos falukból pezsegetek is ki tavasznyilásakor bimbózó hírek és nyiladoztak félőn, mint a gyalogutra nőtt szerencsétlen virág. Most ott málladozott megfennyadtan a kifakult, sokszínű mese a verejtékes nagy határon, mint a kalásztalan szikes gyepek.

A poros izzadságot letörölte magáról és elindult arra a kazalosok felé. A pelyvahordó lányoknak odaszólt:

— Azt mondják, hogy nincs melegeitek. Hát olyan savó-véritek vonátok.

— Majd megtudná, ha akarná, milyen

— szólott vissza valamelyik hetykén és valami csiklandozó zengéssel a hangjában.

Villan egyet magában és a pelyvakazal előtt megáll. Fel akarna szólni Hamzának, de valami sok szépség sugárzik benne, ahogy felnéz.

Molnár Zsófi jön lefelé a fogas létrán. Ingvállban van. A melle a barna nyak alatt fehéren csillog. A piros rózsák a sokránczu szoknyán áttüzesedve virítanak a napban. Ahogy lefelé lép, kilátszik a csipkés alszoknya, alatta a barna, izmos lába, egészen a fehér térde hajlásáig.

— Rám se nézel, Zsófi — szól hozzá melegen a legény, ahogy mellette elmegy. Félon, szégyenlősen néz rá ez.

— Nincs magán mit nézni. Hájszen nem új kapu. — Hamiskásan buggyan fel a zengő nevetése a piros szája résén.

Józsi megcsapja a leányból kisejtett tisztá forróság biztos érzése. Hirtelen átkapja és odarántja magához.

— Ejnye! . . . Maradhasson máa na. Na!

A legény erősen tartja. Zsófi szégyenlősen és ingerülten huzódna a vaspánt karok közül. És ahogy bujva szökni készül, az elgyűrődött ingváll lelazul a hamvas, kemény mellről. A Józsi szeméből szikra pattan, egy pillanat alatt tűz égeti az agyát . . .

— Jaj! Ereszsen el! Mindenki idenez. Meglátunk — pattog a leány.

— Nem. Nem bánom.

A leány lehajtja tüzes, dacos fejét. Visszahuzza a válla fehérsége közé.

— Meggabalyodtam, Zsófi! Nem engedlek el, míg meg nem csókolsz.

— A fenét! Nem ereszt! — mondta keményen a leány. Egy ruganyos, pattanó lendülettel még szökni próbál. Nem lehet, ha a farkas prédája lett a bárány.

A leány sirva fakad.

— Mer árva vagyok, hogy nincs senkim, azér bánt ugy-e? Azér mer csufoskodni velem . . . Ha nem eriszt el, kitépem a szemét.

Gyülmöldő, sötét láng villan a szeme mélyén. A forró karja egy gonosz lendülettel a nyakának feszül. Józsi megfogja a leány kezét. Puhán és bódult melegen, gyötrő gyönyörűséggel lenyugóztatja. A leány kemény ereje a markába bágyad; a haragos szemefénye ellobban és valami megadó, szépen kéro légység sugárzik belőle.

A Józsi nagy forrósága is elernyed . . . Csak valami zibongás hullámszik még benne, édes jólesően, mint a kizudult nagy forrás víze a széles lapályon.

— Hallod-e, Zsófi!

A leány felnéz rá. Egy kicsit gyanakodón, csudálkozó gyönyörűséggel.

— Na.

— Hát Zsófi, hát — hebegi. Egyszerre mindent akarna mondani a megtelt szive, de benn remeg a szó, mint ahogyan a gép dobja elfullad a megvonult gázról.

— Hát izé . . . hát ne haragudj rám . . .

Itt újra eltikkad a hangja. Mintha gözzé válna a forró torkában, érzékelhetlenül elszáll, mint a pára. A leány most már csendesen megindul a gép felé. Józsi ott maradt

kor a legelemibb hazafiúi kötelesség lesz ellentállani . . . és van-e valaki oly merész vagy oly buta, aki azt állítaná, hogy ilyen idők soha többé nem jöhetnek?

Nem csak a nemzetben terjed az ébredés, hanem az ellenzéki pártok is fokozatosan tudatára ébrednek annak, hogy ennyi erőszak ellen nekik is össze kell fogniok.

A pártokra szakadás döntötte romba azt a nagy eredményt, melyet a függetlenségi eszme az én vezetésem alatt néhány év előtt elért — a pártokra szakadás megszűnése új erőt fog adni nekünk, kik együtt érzünk és a széthuzás idejét felejtani tudjuk.

Az ellenzék már is szövetkezett és bizonyára meg fogja találni módját annak, hogy szövetkezése az együttműködés legalkalmasabb formáját öltse fel. Erről irt szépen és ékesen pár nap előtt e lap hasábjain a magyar főurak példányképe: *gróf Károlyi Mihály.*

A nemzet veszedelme kovácsolta össze mindig a magyart: így lesz ez most is.

Budapest, július 5.

Jenő főherceg lemondása. Bécsi jól informált körökben megerősítik azt a hírt, hogy Jenő főherceg, tiroli honvédelmi főparancsnok és hadserégfelügyelő, a katonai szolgálat alól való felmentését kérte a királytól. A főherceg szerdán volt Schönbrunnban audiencián és kérte az uralkodót, hogy gyomor- és vesebaja miatt, mely már évek óta gyötri, bocsássa el a hadsereg kötelékéből. A király a kérésnek eleget tett. Rövid idő óta a második főherceg mond le magas katonai állásáról. Salvator Ferencz főherceg, a király veje, néhány hónap előtt „ment nyugdíj”-ba és most Jenő főherceg, akiről mindig az volt a hír, hogy kitűnő katona és hadgyakorlatokon hadvezéri képességeinek is többször adta jelét. A főhercegnek már utódja is van: *Hötzenдорff Conrad Ferencz*, a volt vezérkari főnök, a trónörökös bizalmas embere, s a reaktíválás is *Ferencz Ferdinánd* kívánságára tör-

tént. Jenő főherceg távozása alkalmából a magasabb parancsnoki állásokban várható változásokról is beszélnek s nincs kizárva, hogy ezek a változások érlelték meg Jenő főhercegben azt az elhatározást, hogy lemond állásáról. A főherceg távozásával nevezetes változások történnek azokban a katonai méltóságokban is, amelyeket ő betöltött. A hadserégfelügyelői állást, amelynek székhelye eddig Innsbruck volt, Bécsbe helyezik át. A tiroli honvédelmi főparancsnoki állást a főherceg távozása után megszüntetik. A főherceg, aki Frigyes főherceg öccse, jelenleg 49 éves.

A szentesített véderőtörvény.

— Az ország a munkapárt ellen. —

Hírek a politikai harcstérről.

Budapest, július 5.

Egy szűkezavú bécsi távirat jelenti, hogy a király ma Ischben szentesítette az erőszakosan keresztülhajtott véderőjavaslatokat. Ezzel a ténynyel elesnek azok a vérmes kombinációk, hogy a király meg fogja vizsgálni az elébe terjesztett javaslatok hozatalának módját és nem fogja szentesíteni azokat mindaddig, míg a határozathozatal körüli szabálytalanságok reparálva nincsenek. Az egész ország aggódva várta, hogy ez így fog történni, de, fájdalom, ennek épp az ellenkezője következett be.

A király szentesítette a véderőtörvényt és ezzel felelős tanácsadónak bünlajstromát ismét kibővítette egy súlyos bűnnel. Mert a király mindazért, ami történt, nem felelős. De igenis felelősek a magyar kormány tagjai, akiknek nem lett volna szabad egy erőszakos és kétes értékű manőverbe belevinni az uralkodó fölkezt személyét és kitenni őt annak, hogy egy olyan törvényt szentesítsen, mely a legnagyobb alkotmánytörések árán hozatott. A kormány kötelessége lett volna, hogy ettől a királyt megóvja, de a kormány ezt a kötelességét teljesíteni következetesen elmulasztotta. És ez oly súlyos bűn és mulasztás, hogy ezért a felelősségrevonás nem késhetik és nem maradhat el.

A gépész megállítja a gépet. A lassudó kerekeken a szij kattogva billeg, mint a váltókon átmenő vonat. Egy friss és rendező kapkodás még s kiki szalad göréba, színbe, ólba, fedél alá. Előkerülnek a nyakba dugott pipák. Az erős és nehézságu dohány felhős füstje mellett megindul a beszéd, hol nyersen és komolykodon, hol meg üres csatorázó vigan az asszonya, a fiatalja közt.

A lányok a színen tisztálkodnak. Nyalka és bájos mozdulatokkal hajladoznak, mint a szépnyaku, fürdőző libák.

A gazdának ám ilyenkor nem lehet fedél alá bujni. Magára lödítja az ócska szüirt s azzal aló, körülzalad a tanya körül. És ahogy az ól mellett befordul, meglátja a felszer alatt Zsófit. A ruhájáról szórongatja a port, hajladozik. A mozdulása nagyon egyszerű, de szépséggel és lágysággal van tele s az ismos teste rugékony hajlékonyságával. Amint a két karját felemeli, megmozdul az egész felső teste . . . Kemény, hegyes mellén vékonyra feszül a könnyű kartonrékli.

A legény nézi; elkábultan, értelmetlenül, dideregve . . . Megremeg. A szeme lángol már, az arczán piros rózsák égnek. Most arra fordul a leány. Józsinak megvonaglik a nyaka a kemény erőfeszítéstől, amelylyel elfordítani próbálja a fejét és ebben a kegyetlen elmozdulásban elgyávul a felindultsága s valami szelid, jangyosan remegő vágyódásba halkul. A leány is megenyhül most már. A riadtsága egy hosszasan elgyengülő remegésben elesendesül.

A legény odalép . . . Szólni akar. Nem tud. A formálódó . . . kigyuladt vér forró

Ma már kétségtelen, hogy az ország független közvéleménye számadástételre fogja felhívni a kormányt és vele együtt az egész munkapártot, hogy a véderőtörvény körüli alkotmányéértékekért feleljenek. Hiába akar ez elől a kormány kitérni és hiába odázza el öszre a küzdelem folytatását, a végső leszámolás azért mégis be fog következni. És ez a leszámolás nagyon is lesújtó, sőt teljességgel megsemmisítő lesz a kormányra és a munkapártra egyaránt.

Az ország hangulata napról-napra szenvedelmesebben nyilatkozik meg a munkapárt ellen és egyre-másra befagnak a nagy garral hirdetett munkapárti beszámolók, mert maguk a munkapárti helyi szervezetek ejtik el képviselőiket és kéri őket arra, hogy a saját érdekükben tartózkodjanak a nép előtt való megjelenéstől. A legszélesebb néprétegek megmozdulnak, hogy a megtámadott alkotmány védelmére siessenek és reparálják azokat a jogsérelmeket, amelyeket a Lukács—Tiszaszevétség a magyar nemzet kárára és örökös szegényére elkövetett.

Ma már mindenki érzí, hogy a kormány mértéke betelt és sorsa meg van pecsételve. Mert az őszi kampány, amelyre pedig oly nagy apparátussal és katonai erővel készül a kormány, nem a megerősödést jelenti számára, hanem a dicstelen elmulást.

A mai nap politikai eseményeiről részletes tudósításunk a következő:

Justh Gyula levele a királyhoz.

A *Neue Freie Presse* tudósítója fölkereste a Karlsbadban időző *Justh* Gyulát és nyilatkozatot kért tőle a belső titkos tanácsosi méltóságról történt lemondásáról, ugyintén arról a szövegről, amelyet a lapok, mint a lemondó okirat szövegét közzétettek. *Justh* Gyula a következőket mondta:

— A hír teljesen igaz, ellenben az, amit a lapok e lépésem indokolásul közöltek, nem felel meg a valóságnak. Tény az, hogy körülbelül június 10-én foglalkoztam először ezzel a gondolattal, de fölterjesztésemet csak június 24-ikén szövegeztem meg és küldtem el gróf Károlyi Mihály útján a kabinetirodába. Nem igaz, hogy irásomban

muzsikája leforrázza benne. Hatalmas, erős boldogság ígérete rezeg a szemében és most a leány is érzi a szépségét, a mindenhatóságát annak a tiszta vágyának, amelyből egy boldog szerelem ezer lehetősége ragyog . . .

— Zsófi, szeretlek! A feleségem leszel.

— Félek magától — felel ez vissza halalkan, aggódón, de rosszul rejtett forrósággal.

— Ne félj, Zsófi! Nem a megrontód akarok lenni, hidd meg. Feleségül veszek.

Zsófinak megremeg az ajka. Ott feszül már a legszentebb szó a fehér fogak élén és mégis vissza . . . visszatartja. Hisz már és mégis magára erőszakolja a bizonytalanság remegését.

A legényben a láng végsőkig lángol. Reszketőn megfogja a leány kezét s biztos hangon mondja el a szíve vallomását.

— Én nagyon szeretlek téged. Az egész szívemmel szeretlek. Gyilkolni tudnék érted. És te mégis nem tudsz szívelni engem . . . Nem akarsz a feleségem lenni.

— Nem lehet a! Hogy vehetne maga el engem.

— Mégis enyém leszel, ha felfordul is minden, mer szeretlek, szeretlek téged . . . nagyon szeretlek, Zsófi, nagyon.

És most akaratlan a Zsófi piros száján is kiröppen a szó félőn.

— Szeretném . . . Én is!

A szívük ég. A fiatal testüket remegtető vágy most viharos erővel csapódik fel bennük és egy hirtelen öléssel, mint két világ, mely egymásnak roskadt, az ajkuk összeforr. Két fiatal, forró test egymásba sugárzó lélek forr ki végnélküli csókban.

megemlitem volna azt is, hogy a véderő-reformhoz való hozzájárulásomat a választójog előzetes keresztülviteléhez kötöm, s az sem igaz, hogy június 18-án csak kevés hija volt annak, hogy egy katona szuronyával le nem szurt. Ellenben rendelkezésére bocsátottam a felségnek titkos tanácsosi méltóságomat és kértem, hogy előterjesztésem felett dönteni kegyeskedjék. *Most nem vagyok abban a helyzetben, hogy a valódi okokat nyilvánosságra hozzam, de annak idején azokat is közölni fogom.*

Az újságíró kérdésére elmondotta még Justh, hogy az utolsó tizenegy hónap küzdelmei erősen igénybe vették, de már négy napi karlsbadi pihenése után is frissnek érzi magát. Még három hétig szándékozik Karlsbadban maradni. Az ott tartózkodó politikusokkal és államférfiakkal való találkozást lehetőleg kerüli.

Justh felhatalmazása folytán gróf Károlyi Mihály ma a következő levelet küldte a lapoknak:

„Tiszelt szerkesztőség!

Justh Gyula távirati kérelme alapján közlöm, hogy neki nem volt szándékában a királyhoz intézett levelét nyilvánosságra hozni, mert nem tartotta illendőnek annak közlését, — de mivel az ő tudta és beleegyezése nélkül és indiszkrét módon egy érthetetlen apokrif levél alakjában állítólagos levelét a hírlapok közölték, most már szükségesnek találja az igazság érdekében a valódi levél szövegét megismertetni, melyet az ő kérelmére személyesen adtam át a kabinetirodában.

Budapest, 1912. július 5.

Tisztelettel

Gróf Károlyi Mihály.

Az a levél, amelyet gróf Károlyi Mihály Justh Gyula megbízásából a kabinetirodának átnyújtott, így hangzik:

Császári és Apostoli Királyi Felség!
Legkegyelmesebb Uram és Királyom!

A magyar országgyűlés képviselőházának elnöki működése alatt a Haza és a Trón iránti alattvalói hűségem elismerése fejében Felséged legkegyelmesebben valóságos belső titkos tanácsosává nevezett ki engem, mint a képviselőház akkori elnökét.

Egész életemen át az volt a törekvésem, hogy a Haza és Trón közös érdekeit az 1848-ik évi törvények alapján segítsen elő.

Szorongó nevetés vonaglik feléjük és felijed Zsófi. Az első friss és sikor mozdulattal lerezen szűz testéről a mámor; egy pillanat alatt magához tér és megindul lassan az öl felé. Könnyel, vágygval, hívással teli szép nézésére megindul a legény is utána.

— Jaj, aligha meg nem láttak, Józsi! Baj lesz ebből. Ezek elmondják. Abba a czudar Oláh Pesztibe nem állhat a szó, tutygya, oszt elmondja . . . Vasárnap . . . Meglesik, oszt . . . Takács Gyurival tutygya, hogy vótunk. El akar venni az őszön. Biztosra számít. Az ángyom odaigért neki . . . Az igaz, jó dolgos, nem is koresmázó, de . . . maga. . .

Azokat mondta, amiket úgy is tudott, Józsi.

— Mégis az enyém lesz. Nem engedlek senkinek, oda.

A leány nem szól már vissza, csak ránéz s puha, kerek arcán egymást váltja a piros, meg a fehér.

A legény is hallgat. Mohón, kívánón a szívébe roskadt, kitanulatlan, erényes, tiszta és alázatos virágsszétborulást nézi. A leány megzavarodik tőle. A pillantása lázas, az areza lobog. Reszketés rázza meg, végtelen sóvárgás remegése, hogy most ő öleljen. Öntudatosan mozdul ölelésre a forró karja, úgy akarta. Szerelmének ereje józanságán keresztül lobban idáig . . .

Nem büns és ronda súlyedés volt ez; hanem a szentség, gyönyörű, isteni, ujjongó szerelem felragyogása.

Összeölekezten álltak, csókolva egymást. A kis árva leány odaadón, mohón, bágyadt vágygval tapadt a gazdag legény sze-

Ezen elvem alapján választott meg engem a képviselőház többsége elnökévé s épp ezért hazafias örömmel töltött el Felséged legmagasabb kitiintetése, mert ebben a tényben felismerni véltem, hogy Felséges Uram és Királyom közjogi nézeteimet az alattvalói hűséggel összeegyeztethetőnek találta.

Ezért a legfelsőbb kitiintetés új ösztönzéssel szolgált nekem arra, hogy Hazámat és a Trónt ugyanazon módon és lelkesedéssel szolgáljam tovább.

Ebben azonban Felséged kormánya törvénytelen módon, a karhatalomnak minden eszközével úgy a képviselőházban, — miután onnét a fegyveres erő távol tart, képviselői minőségemben — mint a képviselőházon kívül állampolgári minőségemben is meggátol, és nemcsak meggátol, hanem ezen ténykedésével legszembetűnőbb alkotmányunk alapjait támadva meg, arra kényszerít engem és képviselőtársaimat, hogy a legelszántabb elmentállást fejtsük ki alkotmányunk védelmében.

A karhatalom bennem Felségednek egyik belső titkos tanácsosát érte és én e méltóságnak fényét és köztiszteletét, mely Felségedtől ered, látom megsértve és legjobb meggyőződéseim arra indít engem, hogy ne helyezzem Felségednek egy méltóságát abba a helyzetbe, hogy a Felséged kormányának rendelkezése alatt levő karhatalommal szemben találja magát, s ezért Felségednek böles elhatározására bízom, hogy a méltóság fényén és köztiszteletén a karhatalom által csorba ne ejtessék.

Midőn a legmélyebb hódolattal a valóságos belső titkos tanácsosi méltóságot Felséged kezeibe helyezem vissza, legyen Felséged bírāja annak, hogy e méltóságot a Trón és a Haza közös javára viselhetem-e vagy nem?

Alattvalói hódolatom és hűséges ragaszkodásom nyilvánítása mellett vagyok

Császári és Apostoli
Királyi Felségednek

Budapestben, 1912. évi június hó 24-én.

hűséges alattvalója
Justh Gyula.

Támadás a sajtószabadság ellen.

A szabad és független sajtó ellenes támadásokat a kormány kiterjeszti a vidékre is. Így Kassán esütörtökön délután végigjárták a pénzügyőrök az

relmes melléhez . . . Epedő, fénylő tekinteten egy régi alma szűrődött át. Egy királyfi egyszer, akit sohasem látott, eljött érte egy esőnedesed alkonyatban, el akarta vinni a palotába. Hóféhér lova volt, a ruhája csupa bárnyos és ő akkor még kis leány volt.

Sokáig maradtak így összeölelkezve, suttogó, csókos fuldoklással szeretkezve. Észre sem vették a harmadikat, Takács Gyurit, csak mikor rájuk zudult, mint egy sötét átok.

— Jaj!!!

— Jaj! — kirebbenek a színből a lányok s velük a legények. Megállnak s iszonyodással látják, ami történt. Józsi már nem tud semmit magáról. Tompa fájás kábítja az agyát; elvesztette az eszméletét. Valaki felvette a kést.

— Jó szurás volt, a nyele is véres. Ki volt?

Takács Gyuri . . .

. . . Vad gyűlölet-gyilkosság volt; fájó indulatok kergették a kését a vérbe. A Nyilasról jött le, a részes-gépről, Zsófit akarta látni; megörjítette, amit látott. Most ott áll nyugodtan, tehetetlen báméskodással . . . Nem bánja, hogy megfogják.

— Én szurtam le, na. Én . . .

Felhördült, a teste megrendült, a véres szemével még Zsófit kereste, de a parasztlak legyűrték a földre . . .

— Másték kellett volna ezt, Gyuri. Most majd tülhetsz.

Sokáig gyógyult Józsi. De Zsófi mégis az ő felesége lett, az ő gondos, mosolygó, boldog felesége.

összes dohánytözsdekét, s a következő végzést olvasták fel előttük:

„Felsőbb utasítás folytán a Népszava című napilap további elárúsítása, illetve forgalombahozatalától eltiltatik, oly figyelemzettel, hogy ezen tilalom meg nem tartása esetén a dohányárúsítási engedélyje az erre vonatkozó 50. szakasz III. pontja értelmében elvonatik. (Aláírva): Schmidt főbiztos s. k., Vojnich szemléző s. k.

A Népszava árusítása ügyében a pénzügyminiszter leiratot küldött a miskolci pénzügyigazgatósághoz. Pénzügyigazgatósági tisztviselők sorra járták a tözsdeket s a miniszteri leirat felmutatása mellett figyelmeztették a tözsdeket, hogy aki a Népszavát árusítja, attól megvonják a trafikengedélyt. A tözsdecskének aláírással kellett magukat kötelezni arra, hogy a szociáldemokraták lapját nem fogják árusítani. A miskolci kereskedők elhatározták, hogy ők veszik át a Népszava árusítását a tözsdektől.

Kalocsáról jelentik: A pénzügyminiszternek a trafikosoknak a Népszava árusítását megtiltó rendelete leérkezett a kalocsa pénzügyigazgatósághoz. E rendelet értelmében a legfelsőbb utasításra való hivatkozással a pénzügyi biztosok sorra járták a kalocsa trafikosokat és aláíraták velük az ívet, hogy a Népszavát nem tartják. Egyes helyen tiltakoztak a Népszava árusításának megtiltása ellen, s hivatkoztak arra a nagy kárra, melyet azáltal szenvednek, hogy azok, kik a Népszavát trafikjukban nem kapják, szükségüket is más trafikban elégitik ki. Ezek is kénytelenek voltak azonban az ívet aláírni, mert a biztosok kijelentették, hogy az utasításuk arra is szól, hogy az elégedetlenkedőktől vagy a vonakodóktól a trafikjogot elvonják. A biztosok végül előkészítették a trafikosokat arra, hogy ez csak az első lépés, a jövő héten sor fog kerülni a többi ellenzéki lapokra s kijelentésük szerint elsősorban a Pesti Hírlapra. A trafikosok elhatározták, hogy országos egyesületük elnökségéhez fordulnak, hogy az ejtse módját annak, hogy anyagi érdekeiket mélyen sértő ezen intézkedések mielőbb hatályon kívül helyeztessenek s kérjék fel Rákosi Jenőt, mint az Ott-hon Irók és Hírlapírók Köre elnökét, valamint dr. Bródy Lajost, a Budapesti Újságírók Egyesülete elnökét, hogy a kormánynál járjanak közbe a sajtószabadságot és a trafikosok érdekét súlyosan veszélyeztető igazságtalan intézkedések haladéktalan kiküszöbölésére.

Ivanka Imre beszámolója.

Ivanka Imre, a békési kerület népszerű függetlenségi képviselője, akit a minap súlyos betegség támadott meg, nyílt levelet intézett ma választóihoz. A nyílt levélben Ivánka beszámol a közel-múlt parlamenti eseményeiről, az ellenzék alkotmányvédő harcáról és megjelöli a restitutio in integrum munkaprogramját.

Gyilkos idők romboló viharzása vonult végig — mondja a nyílt levél — a magyar törvényhozás hajlékán. Önkény és abszolútizmus taposta a magyar alkotmány pilléreit, de az ellenzék nem adta fel a várat, melynek megvédésére hivatott. Küzdötünk, harcoltunk s ami fő, rányomtuk a törvénytelen fogantatás bélyegét mindazokra az elvadulásokra, amelyek a kormány végtelen hosszú bünlajstromján vonulnak meg. Ebben a harcban Kosuth Ferencz, Apponyi Albert, Justh Gyula, Dész Zoltán vezérlete alatt küzdöttem. Olyan nagy és olyan szent a cél, hogy minden magyar embernek oda kell sorakozni Károlyi Mihály nagyszerű koncepciójának zászlaja alá: omolyának le az ellenzéki pártok keretei és verjük vissza királyi szignummal — egyesült erővel — viribus unitis a magyar alkotmány ellen intézett orvátámadást. Ez a hadállás azonban nem meddő rezisztencia. Jelenti ez a nemzetmentés és a nemzetet a fejlődés és a nemzeti demokrácia útját lendítő munkát. Most az ideje, hogy kiépítsük a nagy Magyarországot, a gazdagot, a függetlent, az erőset és versenyképeset! Legelső feltétele pedig ennek a legszűkebb jogkiterjesztés: az általános, titkos, községeként egyenlő választójog. Ugyancsak ezer vérző seb nyomja rá a sürgősség bélyegét a legfontosabb alkotmánybiztosíték: az igazi félremagyarozást nem tűrő sajtószabadság kérdésének legális rendezésére. És ebbe a kategóriába tartozik a gyűlekezési jog közigazgatási önkényt kizáró törvényének megalkotása. Ezek a legfőbb és legfontosabb teendőink ma, amikor természetesen számon kell kérnünk

mindenek fölött és mindenek előtt a hatalom erőszakos elvadásait. A restitutio in integrum nem csupán tiltakozás, de a demokratikus fejlődés nagy munkaprogramja is. Olyan munkarend, ami harcot és háborút jelent. De vállaljuk a harcot továbbra is.

Szilágymegye a kormány ellen.

Szilágymegye törvényhatósági bizottsága július 16-ikán rendkívüli közgyűlést tart, melynek napirendjén szerepel Lukács László miniszterelnök leirata a kabinet kinevezéséről. A leirat felett nagy vita lesz. A munkapártiak ugyanis indítványozni fogják, hogy a vármegye a kormányt üdvözölje. Az ellenzék ezzel szemben határozati javaslatot nyújt a közgyűlés elé, mely szerint a megye törvényhatósága a kormány iránt bizalmatlan és a parlamentben elkövetett alkotmányellenes és törvénytelen cselekedeteket elítéli. A vármegyében az ellenzéki pártok többségben vannak és így Szilágymegye is állást fog foglalni a kormány ellen.

Törvényhatóságok állásfoglalása.

Somogyvármegye törvényhatósági bizottsága augusztus 5-én tart ülést, amelyen tárgyalni fogják a legutóbbi parlamenti eseményeket.

Sárosvármegye állandó választmánya ma megtartott ülésén Tahy József alispán indítványa alapján kimondta, hogy a hétfőn megtartandó vármegyei közgyűlés elé azt a javaslatot fogja terjeszteni, hogy a vármegye közönsége bizalommal viseltetik Lukács László és gróf Tisza István iránt.

Az ügyvédség akciója.

Kormánypárti forrásból való jelentés alapján a szombathelyi ügyvédi kamara választmányának üléséről tudósítás jelent meg a péntek reggeli lapokban, mely a választmány ülését és a kamara hangulatát úgy állítja be, hogy a munkapárti mozgalom, mely a kormány iránti bizalmat akarta kimondani, sikerrel kecsegtetett, de a pártatlan elnök: dr. Feldmann Bódog nem akarta egybehangyulni a rendkívüli közgyűlést, mert a kamara politikával nem foglalkozhatik. A választmány tényleges befolyása, mint a „Politikai Híradó” jelenti, a következő volt: Nem tiz, hanem dr. Istóczy Kálmán és 20 társa kérelemmel fordult a kamara elnökéhez, hogy hívjon össze rendkívüli közgyűlést a kormány részéről elkövetett súlyos törvénysértések elítélése tárgyában. Dr. Feldmann Bódog elnök, a munkapárt vezető embere, ezt nem tette meg, a sürgetésekre végül is összehívta a választmányt azzal a kijelentéssel, hogy annak határozatához képest fog cselekedni. A választmányban azonban minden erőfeszítés dacára is csak összesen négy ügyvéd hive volt. Hiába volt minden igyekezete, a legtekintélyesebb választmányi tagok: dr. Heimler Ernő, dr. Dániel Ernő, dr. László Kálmán, dr. Németh Gyula, dr. Weder Gyula, dr. Szabó István követelték, hogy hívja össze a rendkívüli közgyűlést, hogy módot adjon az igazságügyminiszter kerülete ügyvédi kamarája tiltakozásának kifejezésére. Mikor szavazásra került a sor, a választmány négy szó ellenében kimondta, hogy igenis összehívandó a rendkívüli közgyűlés, mely minden politikától ment, csupán a tényeket kívánja leszögezni és azok ellen kívánja tiltakozó szavát felelni. Erre az elnök önkényűleg kijelentette, hogy a választmány többségével ellentétes állásponton van, s a közgyűlést elnöki jogaira való hivatkozással össze nem hívja, inkább lemond elnöki állásáról.

A diákság mozgalma.

Az Országos diákbizottság szorgalmas tevékenység után immár eljutott oda, hogy a szövetséget ellenzékkel karöltve országos agitációját a vidéken is megkezdje. Az országos agitációs-körút első vidéki népgyűlését Antal Géza munkapárti képviselő kerületében: Pápa városban tartja, amelyen az országos diákbizottság részéről dr. Vida Gyula és Sellő Vilmos fognak beszélni. A népgyűlésen a szövetséget ellenzék báró Manndorff Géza, Beck Lajos, Kobek Kornél, Preszly Elemér, Szabó István (zámolyi) és Szabó István (nagyatádi) képviselőkkel, a Választójog Országos Szövetsége Senf Dabis Lászlóval, továbbá a szociáldemokratapárt is egy kiküldöttjével képviselteti magát.

Elmaradt bizalom.

Sepsiszentgyörgy város e hó 3-iki közgyűlésén a munkapártiak Hegedűs Loránt munkapárti képviselőnek bizalmat akarta szavazni. Hegedűs, noha Sepsiszentgyörgyön inkognitóban három napig tartózkodott, nem szavazott be. A függetlenségi párt szervezkedése miatt a városi közgyűlésre, de al-

talános meglepetésre a munkapárt a bizalmi nyilatkozatot nem indítványozta. Nem akadt ugyanis elég aláírás a bizalmi nyilatkozatra, sőt exponált munkapártiak magának Hegedűs Lorántnak kijelentették, hogy a bizalomnyilvánítás ellen fognak szavazni. Erre a munkapárt elállott az egész bizalmi akciótól.

Mikor lesz a sorozás?

Bécsből jelentik, hogy a közös hadügyminisztérium az ideai sorozásokat úgy Ausztria, mint Magyarország területére augusztus 12-ikére tűzte ki. Ez a legkésőbbi időpont, mert a sorozások megtartása rendes körülmények között hat hetet vesznek igénybe.

Tiltakozó népgyűlések.

Vasárnap délután a gyomai kerület székhelyén, Gyomán népgyűlés lesz, amelyen úgy a Sárretről, mint Mezőberényből megjelennek a választópolgárok. A népgyűlés tárgya bizalom szavazás a kerület országgyűlési képviselőjének, Kovács Gyulának és tiltakozás a parlamentben elkövetett alkotmány- és törvénysértésekért. Az egyesült ellenzék végrhajtó bizottsága több képviselőt jelölt ki a népgyűlésen való részvételre, kik vasárnap délelőtt érkeznek Gyomára. Ugyancsak vasárnap Endrőd községben is lesz népgyűlés, amelyre a képviselők átrándulnak Gyomárról. A népgyűlés iránt kerület-szerte nagy az érdeklődés. A gyomai népgyűlésen a kerület valamennyi községe képviselve lesz, hogy minél imponzánsabban fejeződjék ki a választókerület szeretete és ragaszkodása országgyűlési képviselője, a Herczel-szanatóriumban fekvő Kovács Gyula iránta.

A parlamenti erőszak és a demokratikus választójog meghiusítása ellen Versecz város polgársága július hó 7-én, vasárnap délelőtt 11 órakor tiltakozó népgyűlést tart. A népgyűlésen a szövetséget ellenzéki pártok képviselőiben Lovász Márton orsz. képviselő és Balla Aladár ny. főispán vezetése alatt több képviselő fog megjelenni. Képviselve lesz a népgyűlésen a Választójog Országos Szövetsége Dániel Arnold közgazdasági író által, továbbá a szociáldemokratapárt, a szerb radikális párt és a radikális gazdapárt.

A Választójogi Szövetség szónokai.

A Választójog Országos Szövetsége a szövetséget ellenzék vasárnapi népgyűlésén a következő szónokokkal képviselteti magát: Csepel, délután 4 órakor, Kósa Miklós, Gyoma, délután 3 órakor, dr. Kalmár Antal, Nagyszombat, délután 4 órakor, Szathmáry J. Károly, Nagyvárád, délelőtt 10 órakor, Szende Pál; a szociáldemokratapártból dr. Kunfi Zsigmond Szécsény, délután fél 5 órakor, dr. Vámos Henrik Somogyiszil, délután 3 órakor, dr. Ormos Ede Versecz, délelőtt 10 órakor, Dániel Arnold, Buchinger Manó, Pápa, Seff Dabis László Zalaegerszeg, e hó 14-én, Nagy Endre.

Betiltott népgyűlés.

A dunaszekesi választójogi népszövetség vasárnapra népgyűlést engedélyezést kérte a mohácsi főszolgabírótól. A népgyűlés szónoka Mezőfi Vilmos volt orsz. képviselő lett volna, a szolgabíró azonban a népgyűlést betiltotta. A betiltó végzés indoklása az, hogy miután már Mohácson volt népgyűlés, teljesen felesleges Dunaszekesön is egyet tartani. Az indoklás további részében pedig azt mondja a mohácsi főszolgabíró, hogy nem lehet különben sem engedélyezni a népgyűlést azért, mert Dunaszekesön, ahol nagy az ellenzéki hangulat, a népgyűlés folytán a kedélyek felizgatásától alaposan lehet tartani.

Budapest, július 5.

A kereskedelmi miniszter Bécsben. Bécsből jelentik, hogy Beöthy László kereskedelmi miniszter ma reggel negyednyolcz órakor Budapestre Bécsbe érkezett. A miniszter délután visszautazott Budapestre.

Potiorek Bécsben. Szarajevóból jelentik. Potiorek táberszernagy tartományi főnök ma este Bécsbe utazott.

A boszniai tartománygyűlés elnapolása. Szarajevói távirat szerint a bosnyák-hercegovinai tartománygyűlést július 4-iki legfelsőbb elhatározással elnapolták.

Czáfolat. Mádi-Kovács János orsz. képviselő a róla a különböző lapokban megjelent hírekre vonatkozólag ma egy hozzájuk intézett levélben megcáfolja e híreket. Kijelenti, hogy a függetlenségi

és 48-as párthoz hűtlen nem volt és nem is lesz, azzal együtt kíván továbbra is harcolni; a jövő vasárnap kerületének két helyén, Dunaföldváron és Pakson tiltakozó gyűlést is rendez a Tisza-féle erőszakosságok ellen.

A baltiporti találkozó.

A császártalálkozás világpolitikai jelentősége

Az orosz-német nász.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, július 5.

Kétségtelen, hogy a balti-porti császártalálkozásnak nagyfontosságú politikai jelentősége van, de e mellett nem kisebb jelentőségű a találkozásnak az a célja sem, hogy előkészítsék Adalbert hercegnek, Vilmos császár fiának és Olga nagyhercegnőnek, Miklós cár legidősebb leányának egybekelését. Mindkét uralkodóház igen szívesen látná ezt a frigyet, amely ezorocra fűzné az orosz-német barátságot és itt kezdődik a találkozás politikai jelentősége. Az orosz-német barátság, amely már ma is elég erősen érezhető az európai helyzetben felmerülő kérdésekben, lényegesen változtatna a hatalmak mostani csoportosulásán, mert idővel egészen új helyzetet teremtené.

Ez a találkozás különösen nagy hatással van az orosz-francia szövetségre, mely amugy is elég laza és már csak ideig-óráig tartható fenn. Némileg természetellenes is az orosz-francia szövetség, mert ennek a két államnak az érdekei sehogysem egyeztethetők össze. Különösen most, hogy Oroszország az olasz-török háború kérdésében nem azonosítja magát Franciaországgal, sőt Olaszországgal titkos megállapodásra lépett, még erősebben kiélesedett a szövetségesek közötti bizalmatlanság. Oroszország érdekei sokkal inkább azonosíthatók és egyeztethetők össze a német birodalom érdekeivel és nemsokára betetőzést fog nyerni az, amit a potsdami találkozás eredményezett és ami két év óta halad a megvalósulás felé: az érdekek közösségén alapuló német-orosz barátság.

Táviratainkat a császártalálkozás mai eseményeiről itt adjuk:

Diszben a város.

Balti-Port, július 5. A mai ünnepnapnak felesleges idő kedvez. A városka a leggazdagabb zászló- és guirlanddizt öltötte és a sötétkék, gyöngén fodrozó tenger partján elragadó látványt nyújt. A környékről a vidéki lakosság mindenünnen ideérkezett. 1500 fehér ruhába öltözött leányka a kikötő partján sorfalat képez, hol a felségek számára a kikötés helye szőnyegekkel, fehér és piros virágokkal és pálmákkal gyönyörűen van feldisztve. Fél 10 óra tájban Nikolajevics Nikolaj nagyherceg főparancsnok a felségeknek tett látogatásáról ideérkezett és a kikötőnél a diszszolgálatra kirendelt vyborgi ezred üdvözölte.

A diszlakoma.

Balti-Port, július 5. Este 8 órakor a „Standard” yacht fedélzetén diszlakoma volt. Vilmos császár Alexandra czárnőtől jobbra, Miklós cár pedig balra foglalt helyet. Miklós czártól jobbra ültek Olga nagyhercegnő, Adalbert herceg és Mária nagyhercegnő. Miklós czártól balra Tatjana nagyhercegnő, Plessen tábornok és Anasztázia nagyhercegnő. Az uralkodókkal szemben Frederiks báró udvari miniszter, Bethmann-Hollweg birodalmi kancellár és Kocorczev orosz miniszterelnök. Pourtales gróf nagykövet és Szasszonov külügyminiszter ültek. Vilmos császár a tulajdonát képező grodnói huszárezred uniformisát viselte. Pohárköszöntőket nem mondtak. Vilmos császár ma délelőtt diszszemlést tartott vyborgi ezrede fe-

lett. Délután a két uralkodó megszemlélte a hadihajókat.

Mégis voltak pohárköszöntők.

Balti-Port, július 5. A Standard yachton tegnap este adott díszében mind a két uralkodó a találkozás alkalmából *szívélyes pohárköszöntőt mondott*. Ma reggel a német császár Nikolajevics Nikolaj nagyherceget fogadta, ki mint a pétervári katonai kerület parancsnoka tisztelgett nála.

Tanácskozások.

Balti-Port, július 5. A birodalmi kancellár délután 3 órakor a *Pclarnaja Svjezdára* ment és látogatást tett *Kokovcevsz* miniszterelnöknel. A birodalmi kancellár másfél óra hosszat időzött a hajón. 4 óra 30 perczkor *Miklós* császár *Vilmos* császárt és *Adalbert* herceget a *Hohenzollernről* magával vitte az *Imperator Pavel Pjervy* sorhajó megtekintésére. Az „Imperator Pavel I.” sorhajó megtekintése után, *Miklós* császár és *Vilmos* császár újból visszatértek a „Hohenzollern“-ra. Hat órakor *Kokovcevsz* miniszterelnök és *Szasszonov* külügyminiszter a „Hohenzollern“-on a birodalmi kancellárnak visszaadták a látogatást.

Látogatás a „Hohenzollern“ fedélzetén.

Balti-Port, július 5. Délelőtt 10 óra tájban az orosz császár meglátogatta *Vilmos* császárt a *Hohenzollern* fedélzetén, ahonnan mindketten a *vyborgi* 85. gyalogezred megtekintésére partraszálltak. A német császár kíséretében *Adalbert* herceg, *Bethmann-Hollweg* birodalmi kancellár és a legszűkebb környezetéhez tartozó urak voltak. A katonai parádé fényesen sikerült.

Csapatsemle.

Balti-Port, július 5. *Vilmos* császár a *vyborgi* ezred egyenruhájában, mellén az *András-renddel*, *Miklós* császár pedig ugyancsak orosz egyenruhában, a fekete sas-renddel 10 órakor gőzbarkára ültek és partraszálltak, ahonnan gyalog mentek a gyakorló-térre. A *vyborgi* ezred megszemlélése után *Vilmos* császár orosz nyelven mondott köszönetet a csapatoknak. Amikor a császár szavait befejezte, *Miklós* császár hurra-kiáltással üdvözölte, amit a német császár ugyanazzal az üdvözléssel viszonzott. Ezután *Miklós* császár mondott köszönetet a csapatoknak. *Vilmos* császár megtekintette a zászlót és azután megszólította a *Szent György-lovagokat*. A két uralkodó és *Miklós* nagyherceg ezután a csapatokkal együtt lefényképeztették magukat. 12 óra 50 perczkor *Vilmos* császár és *Miklós* császár, *Adalbert* herceg, a birodalmi kancellár és a kíséret többi tagjaival a *Standard* fedélzetére hajóztak, hol reggelit adtak.

Rendjel-eső.

Balti-Port, július 5. *Miklós* császár *Bethmann-Hollweg* birodalmi kancellárnak és *Eulenbury* gróf főudvarmesternek mellszobrát adományozta, továbbá a következő rendjeleket adományozta: *Plessen* tábornoknak az *András-rendet*, *Povrtalos* gróf nagykövetnek a *Nevskij Sándor-rendet* a gyémántokat, *Lyncker* báró vezérkari főnöknek és *Müller* admirálisnak, valamint *Dohna-Schlobitten* gróf altábornagynak, a pétervári katonai attasénak portréját sajátkezű aláírásával, végül *Valentini*, a kabinetiroda főnökének a fehér sas-rendet. *Engeling* kapitány, a pétervári nagykövetség katonai attaséja értékes ajándékot kapott. *Vilmos* császár *Kokovcevsz* orosz miniszterelnöknek a fekete sas-rendet, *Szasszonov* külügyminiszternek a porosz koronás érdemrendet adományozta.

Angol lapvélemény a találkozásról.

London, július 5. A *Westminster Gazette* a német és orosz uralkodók találkozásáról írva kifejti, hogy Angliának a német és orosz államokhoz való viszonya jó bizonyíték *Bilow* azon tétele mellett, amely szerint a különböző szövetségekhez tartozó hatalmak között a szövetség dacára külön barátság állhat fenn és senki, aki a béke barátja, nem látja szívesen a béke megbontását. Németországot és Oroszországot annyi fontos érdek készíti a béke megővésére, hogy nagyon valószínűtlen az, hogy sürgős szükség nélkül

mások viszálykodásába beavatkoznának. Az ezzel feltételezett egyensúly megfelel a kölcsönös érdekek és mindkét tábor engesztelhetetlen elemeit sakkban tartja.

Török lapvélemény.

Konstantinápoly, július 5. A *Sabah* a császár-találkozás kapcsán kifejti, hogy valószínűtlen az, hogy ez alkalommal második Potsdam vagy *Ro-valra* kerül a sor. Törökország megkönnyíti a hatalmak feladatát, midőn újabb fejlődésének bizonyosságát szolgáltatja, a hatalmak érdeke pedig az, hogy megvédjék Törökországot. A lap reméli, hogy a két uralkodó elismeri majd azokat az áldozatokat, amelyeket Törökország a tripoliszi háborubban hoz és méltóság tárgyává tesz az az óhaját, hogy az ügy mihamarább tisztázódjék.

KÜLFÖLD.

Az albán katonai lázadás.

— Harcok a hegyek között. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, július 5.

A török kormány hiába tárgyal a zendülő török tisztekkel, nem sikerül lecsendesítenie Albániát, ezt az örökösen lázongó országrészt, ahol egyszer a nép, egyszer meg a katonaság okoz zavarokat a kormánynak, amely már nem tudja, hogy mitévő legyen ezzel az óriási rablófészekhez hasonló tartománynyal. A török tisztek politizálnak és a hadsereg majd nem ellenőrző közege lett a kormánynak, amely sehogysem tűrheti ezt a katonai uralmat Albániában. És mikor meg akarta fékezni a politizáló hadsereget, ez zendüléshez vezetett. A kormány erélyes intézkedéseket tett, de a lázadást azért még nem sikerült elfojtania.

Mai táviratainkat az albániai eseményekről itt adjuk:

Az albániai harcok.

Konstantinápoly, július 5. *Zekki* pasa visszatért Monasztirból és részletes jelentést nyújtott át az ottani eseményekről a kormánynak, mely a jelentést külön e célra összehívandó minisztertanácsban tárgyalja. A jelentés rendkívül komoly színben tünteti fel a helyzetet és a kormányt attól, hogy erőszakosan járjon el a zendülő tisztek ellen és azt ajánlja, hogy vegye fontolóra a zendülők követeléseit. Legutóbb érkezett magánjelentések szerint tegnap *Ochridából is 25 tiszt legénységgel a hegyekbe vonult*. Tegnap több tiszti küldöttség érkezett ide, hogy a zendülők követeléseit a kormány elé terjessze. *Rosim Bolatin* mellett a katonaság és albán lázadók között ütközet volt. A csapatoknak sikerült a *Juanki* magaslatokat megszállni. *A lázadókat teljesen megverték.* — A esendőrség főparancsnoka, *Deszaid* pasa, Monasztiron át a felkelők táborába utazott, hogy a zendülő tiszteket a minisztertanács határozatai alapján rábírja a visszatérésre.

Konstantinápoly, július 5. A pénzügyminiszter 500000 font (12 millió korona) költséget kért a dohányjövödektől, mely az előleget megtagadta.

Konstantinápoly, július 5. Azok a jelentések, amelyek *Tepelentben* (janinai villajet) szökésekről adnak hírt, téveseknek bizonyultak. Csupán annyi igaz, hogy a monasztiri szökvény tisztek odaértek és állítólag kísérletet tesznek a népet fölláztatani.

Konstantinápoly, július 5. A *Tanin* megzafolja azokat a híreszteléseket, hogy a kormány tárgyalásba becsátkozott volna a monasztiri szökvényekkel.

A szenátus ülése

Konstantinápoly, július 5. A szenátus tárgyalja azon törvényjavaslatot, amely a tiszteknek megtiltja, hogy politikával foglalkozzanak. *Mahmud*

Sefket basa hadügyminiszter hosszabb beszédben indokolja meg a törvényjavaslatot és a monasztiri eseményeket illetőleg valótlannak mondja, hogy a katonaszökvények követeléseket nyújtottak volna át. Való igaz, hogy Monasztirban proklamációkat találtak, de ezek apokrif proklamációk. A hadügyminiszter és tengerészeti miniszter nem tartozhatnak ugyan párthoz, de mégis kimondom, hogy az egység és haladáspárt programját helyeslem, a liberális entente programját nem fogadom el.

A szenátus a törvényjavaslatot elvben elgadjja és áttér a részletes vitára.

A Reichsrath. Bécsből jelentik: A képviselőház 171 szavazattal 97 ellen elfogadta az epidemikus betegségekre vonatkozó törvényjavaslatot. A ház ezután a vasutügyi bizottság jelentésével foglalkozott az államvasutak forgalmának szanálására vonatkozólag, majd az igazoló bizottság jelentéseit tárgyalta. A képviselőház a vasutügyi bizottság által tett következő javaslatokat fogadta el vita nélkül: Fölszólíttatik a kormány, hogy a vasuti beruházási program kerestülvitelére szükséges költségek biztosítására avval a föntartással, hogy vasuti beruházási kölcsönt vesz föl alkalmas időpontban, az első 140 millió koronás részletet az 1913. évre vegye fel a folyó költségvetésbe. A vasuti miniszterium köteles évenként a ház elé a kerestülvitt beruházásokra vonatkozó részletes kimutatást terjeszteni. Ezután az igazoló bizottság jelentésének tárgyalása következik.

A francia-spanyol tárgyalások. A francia kormánykörökből azt híresztelik, hogy Spanyolországgal már megegyezett a területi kárpótlás kérdésében. Spanyolország állítólag ama zóna jelentékeny részét átengedné Franciaországnak, amelyet neki az 1904-iki szerződés Délmarokkóban biztosít. Északon a spanyol kormány hajlandó megővni a stratégiai követelményeket. Figyelembe kell venni azt, hogy a spanyol zóna a Délvidéken túlnyomóan sivatag és értékét csakis a partvidék és az ifrii kikötő adja meg. Ezt a kikötőt és a partvidék nagy részét pedig Spanyolország magának akarja megtartani. A megoldásra váró nehézségek közt van egy, melynek eloszlása igen kemény munkát igényel. Ez a protektorátus felállítás a spanyol zónában. A francia kormánykijelentések kiemelik azt a tényt, hogy a két állam diplomatái kalifatus létesítését célozzák. Most már az a kérdés, milyen módon nevezik ki a kalifát. Mint hogy a szultán hatalmával van felruházva és teljesen a marokkói elemet tünteti fel az illető zóna igazgatóságában, a kapcsolatot teremt a Maghzen erkölcsi tekintélye és a spanyol igazgatás felett és igen fontos tudni, vajjon a marokkói szultán, vagy pedig a spanyol kormány fogja-e kinevezni. Magától értetődik, hogy a spanyol kabinet határozottan ragaszkodik az utolsó megállapításhoz, míg Franciaország azt akarja, hogy a sherif tekintélye fenmaradjon az egész marokkói birodalomban, nem hajlandó tehát a spanyol állásponthoz alkalmazkodni. Azt hozza fel okul, hogy a szultán jogainak bármely korlátozása, tekintélyének akárminő gyengítése újabb zavaroknak válhatnék forrásává. Nincs még döntés a bányák kiaknázása és a szultán jövedő kölcsönei dolgában sem. A városok kérdésében sem tudtak még megegyezni. Tanger nemzetközivé tétele is nem könnyű feladat, Tangerben a spanyolok sokkal többet vannak, mint a többi európai államok alattvalói együttvéve és ami a fő, nagy számmal laknak angolok is. Angolország szerepét a tárgyalásokban félremagyarázták. Az angol kormány szintén óhajta a francziák és spanyolok megegyezését, érdeke az, hogy a Rif-vidék nagyhatalomé ne legyen, másrészt azonban gazdasági szempontból Tanger teljesen nemzetközivé tételét kívánja. A kárpótlás kérdésének nem tulajdonít fontosságot, de kívánja, hogy a megoldás mielőbb meglegyen.

Az amerikai elnökválasztás. Osterbayból jelentik: *Roosevelt* közölte a *Roosevelt*-párt programjának főbb elveit. Kijelenti, hogy a republikánus és demokrata pártprogramokban nincs érzék a szociális és ipari mozgalom iránt. Kijelenti, hogy választási agitációjában rá fog mutatni az életfentartás drágulására, és a bérmunkásokhoz és farmerekhez fog fordulni.

Az angol munkáspárt és az alsóház. Londonból jelentik: Az alsóház munkáspártja határozati javaslatot fogadott el, amelyben az foglaltatik, hogy minden képviselő köteles a pártvezetőség intézkedését követni és *Hanley* és *Crewe* választókerületekbe lemenni, hogy ott valamely párttag megválasztása érdekében agitációt fejthessen ki. E határozati javaslatból arra lehet következtetni,

hogy nem az egész munkáspárt szándékozik bizonyos ideig távol maradni a ház üléseitől, hanem csak azok a képviselők fognak hiányozni, akiket a párt a választási agitáció céljából a nevezett választókerületekbe le fog küldeni.

Francia-olasz barátkozás. Párisi távirat szerint a Sorbonneban tegnap este francia-olasz ünnepély volt, *Leonardo da Vinci*, az aviatika uttörője emlékeztére. Az ünnepélyen több miniszter is részt vett és *Poincaré* miniszterelnök, valamint *Tittoni* olasz nagykövet beszédet mondottak, amelyben hangsúlyozták a Franciaország és Olaszország közti baráti viszonyt.

A Visztula-szabályozás. Pétervárról jelentik: A birodalmi tanács a Németországgal és Ausztriával határos területeken folyó Visztula szabályozására vonatkozó javaslatot elfogadta.

A kínai kormány és a sajtó. A kínai belügyminiszter június 1-én ebédre hívta meg a kínai napilapok képviselőit. A meghívás nagy meglepetést okozott, mert eddig csak kicsinylést és megvetést tapasztalt a sajtó a kormány részéről. Mi indította e váratlan udvariasságra Csaopingesun belügyminisztert? A félcím! Néhány hónappal ezelőtt ugyanis új lap indult meg kína fővárosában. Kiadója véletlenül földije volt a belügyminiszternek, de más politikai véleményen volt, mint a belügyminiszter, ki Juansikkai egyik legerősebb támasza. A miniszter politikáját tehát szakadatlanul támadta az új lap, utóbb már kellemetlenül érezte magát a miniszter. Wang, az ellenzéki újság szerkesztője politikai multtal bíró férfiú volt. Tavaly télen Kivin tartományban az alkotmányos monarchia érdekében agitált. Amikor üzemelt az ideiglenes köztársasági kormány kinevezése után is nyíltan folytatta, politikai barátai is szabadulni akartak tőle és elküldték Pekingbe, pénzzel is ellátva. Pekingben Wang megalapította lapját. Május végén azzal iparkodott kellemetlenkedni otthon hagyott politikai barátainak, hogy nevek nélkül állítolag tőlük származó táviratokat közölt lapjában a mandzsuriai monarkisták üzeméről, amelyben mindenekelőtt Csaverskus, a főkormányzó és Csaitao herceg, a volt régens herszég öccse szerepelnek. A belügyminiszter természetesen kapva-kapott a felfedezésen, csendőrok behatoltak a szerkesztő házába és lánczra verve bekisérték a szerkesztőség egész személyzetét a börtönbe, ahol embertelenül bántak velük. Azelőtt bizonyára napirendre tért volna a pekingi sajtó az ily események felett és a többi szerkesztők legfeljebb örültek volna azon, hogy a baj nem velük történt. Ma másképp van. Miként Shanghai-ban, ma már Pekingben is van sajtóegyesület és elégtételt követelt Juansikkai elnöktől. Az újságírók még azon éjjel szabadonbocsátották azzal a megjegyzéssel, hogy az egész ügy nem számít és június 15-én megint folytathatja munkásságát. Este az összes kínai szerkesztők a belügyminiszter vendégei voltak és a belügyminiszter iparkodott előtűk tisztára mosakodni. Az eset orvoslása az elnöknek köszönhető, aki jóindulattal van a sajtó iránt. A miniszteriumba külön sajtóosztály van, amely a kínai újságírókat és az idegen lapok levelezőit ellátja információkkal. A pekingi sajtót a mostani kormány a legnagyobb figyelemben részesíti és gondoskodik róla, hogy mindenütt jelen lehessen, ami a mandzsur uralma alatt nem történt meg.

EGYHÁZAK.

— (Belmissziói kurzus. A református lelkesítő egyesület őszi közgyűlésével kapcsolatban belmissziói kurzus lesz Budapesten. A kurzus három napig tart. Minden napra három előadás és ahhoz esztendő megbeszélés van előirányozva. A kurzuson főként a belmisszió gyakorlati kérdéseiről szóló előadások fontosak. Tárgyalásra kerülnek: a vasárnapi iskola és a vallásitanítás, a magyar ifjúság és a keresztyén ifjúsági egyesületek ügye, a bibliaterjesztés, a diakonissza-ügy, s a vidéken tartandó belmissziói kurzusok és konferenciák ügye.

TÁVIRATOK.

Az olasz-török háború.

Berlin, július 5. Konstantinápolyi megbízható jelentések szerint Olaszország a földközi tengeren ismét erősen mozgolódik. Olaszországnak az a terve, hogy újabb csapatokat szállít ki a tripoliszi partokra és újabb helyeket száll meg. Benghazi ellen Olaszország nem tervez újabb hadműveleteket.

Feraa, július 5. (Hivatalos.) Egy Szidi Adil irányában kiküldött földterítő csapat élénk tüzelést

indított a közelben mutatkozó nagyszámú ellenséges csapatok ellen.

Konstantinápoly, július 5. A hadügyminiszteriumhoz érkezett jelentések szerint Birisume mellett június 27-én *Szaid Idrisz* emberei és a katonaság között összeütközés történt. *Szaid Idrisz* embereinek ágyui is voltak, de miután a katonaságnak sikerült ezek közül kettőt használhatatlanná leszerelni, ágyuik hátrahagyásával megfutamodtak.

Hajószerencsétlenség a Dunán.

— A „Mátyás király“ veszedelme. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, július 5.

A Dunagőzhajózási Társaság „Mátyás király“ nevű hajóját ma este baleset érte, amely komoly veszedelmeket vonhatott volna maga után, ha a gőzös kapitányának lélekjelenléte nem menti meg a hajót a végpusztulástól. A hajón körülbelül ötven ember utazott, akiknek az élete is veszedelemben forgott.

A „Mátyás király“ utolsóinak indult el este tíz órakor Ujpestről. Az állomáson alig szállt be egy-két ember, de a Margitszigetről mégis többen igyekeztek bejutni a városba. Ötvenen lehettek a hajón. A „Mátyás király“ minden incidens nélkül ért az Erzsébet-híd alá, amikor hirtelen elaludtak az összes lámpák, a hajó teste megröppent és jobb oldalra dőlt. A parancsnoki hidon *Steiner József* kapitány állott. A keletkezett tumultusban megtartotta hidegvérét, azonnal intézkedett. Rögtön tudta, hogy a jobboldali lapátkerékben történt valami baj s azért el akarta állítani a gépeket. Ezt azonban nem tehetette, mert a hajót akkor kitétte volna a víz kényekédvének s a hullámok elsodorták volna. E helyett a legnagyobb hidegvérrel a part felé igyekezett irányítani a megsérült *Mátyás királyt*. Parancsot adott, hogy a horgonyokat is bocsássák le, de a fejtelenségben a matrózok nem tudták a parancsnak engedelmességni. A hajó céltalanul vergődött lefelé. Most újabb veszedelem fenyegette a *Mátyás királyt*.

A kormánykeréknek nem reagált a szerkezet s a hajó orra egyenesen a Ferencz József-híd egyik pillére felé fordult. Ha nekimegy, elpusztul a gőzös. A kapitány lámpásjelzéssel jelt adott a várházi állomásnak, hogy valamiképpen segítsenek rajtuk. Óriási erőfeszítéssel végre teljesen a part mellé irányította a hajót, a hajóállomásról pedig köteleket dobtak a gőzös legénységének. Körülbelül tíz percnyi munka után nagynehezen mégis az állomáshoz vonták a megsérült hajót és kikötötték. Az utasok — akiket teljesen megnyugtatót a kapitány higgadt viselkedése — teljesen sértetlenül léptek ki a Dunaparra és csakhamar elszéledtek.

A hajósoknak csak ekkor kezdődött el a tulajdonképeni erős munka. A *Mátyás királyt* kötelek kikötötték, nehogy egy erősebb hullám elvigye. Megvizsgálták a gőzös szerkezetét is. A jobboldali lapátkerék közül több összetört és a faszilánkok bejutottak a gép belsejébe és ez okozta a megrázkódtatást. Tizenkét órakor jutottak csak hozzá, hogy jelentsék a dolgot a rendőrségnek, ahonnan egy rendőrt küldtek ki a hajóhoz, aki egész éjszaka ott maradt.

UJDONSÁGOK.

NAPIREND. Naptár: szombat, július 6-án. Róm. kath. Dominika sz. v. — Prot.: Zaránd. — Görög-orosz: június 23. Agrippina. — Zsidó: Thamus 21. — A nap két reggel 4 óra 10 perczkor, nyugszik este 7 óra 57 perczkor. — A hold két este 11 óra 20 perczkor, nyugszik 10 óra 53 perczkor.

A miniszterek nem fogadnak.

4 Vonatkísérő Országos Otthonának elnökeválasztó rendkívüli közgyűlése este 7 órakor.

A Postás Kaszinó kirándulása Olaszországba.

Japánkiállítás a Teréz-kórtut 7. szám alatt levő földszinti termekben, nyitva egész nap. Belépődíj nincs.

Petőfi-ház (Bajza-utca 21.) nyitva 10—2-ig. Belépődíj 1 korona.

Nyitvaleő múzeumok: Nemzeti Múzeum ásványtára 9—2-ig. Erzsébet Múzeum 9—4-ig. Ernst Múzeum

(Nagymező-utca 8.) 9—6-ig. Iparművészeti Múzeum 9—1-ig. Mezőgazdasági Múzeum 10—7-ig. Ráth Múzeum 10—4-ig. Széchenyi-Múzeum 10—12-ig. Technológiai Iparmúzeum 9—1-ig.

Nyitvaleő könyvtárak: Akadémiai Könyvtár 3-6-ig. Egyetemi Könyvtár 9—6-ig. Fővárosi Könyvtár 9—2-ig. Iparművészeti Múzeum Könyvtára 9—12-ig. és 5—8-ig. Kereskedelmi Múzeum Könyvtára 9—2-ig. Nemzeti Múzeum Könyvtára 9—4-ig. Pedagógiai Könyvtár 3—7-ig.

Nyitvaleő képtárak: Vegyes kiállítás a Könyves Kálmán művészeti szalonjában (Nagymező-utca 37—39). nyitva 9—7-ig. Belépődíj nincsen. A Szépművészeti Múzeum grafikai osztálya nyitva 10—2-ig.

Precedenset kérünk!

* * *

A precedens sok mindenre jó és sok mindenre rossz. Vannak precedensek, amelyekre minden igazságosan gondolkodó, az igazságért lelkesedő ember felsóhajt: bár ne lett volna soha! Ha már precedens az is, hogy megválasztott törvényhozókat karhatalommal taszítgálnak ki a törvényhozás terméből, akkor világossá válik a gonosz precedensek természete is.

De vannak precedensek, amelyek a közmorálnak javára válnak. Ilyen például az, ha az esküdtbíróóság valakit, akit nagy bűn terhel, felment, mert tisztán emberi, érthető, tehát megbocsátható motívumok kergették a bűnbe ellenállhatlan kényszerrel gyakorolva rá. Az ilyen precedens sokkal jobban szolgálja az igazságot és jobban megiszlárdítja az igazságszolgáltatásba vetett hitet, mint akármilyen súlyos büntetés. A bíró maga is azt mondja magában: én sem cselekedtem volna másképpen hasonló helyzetben. És ezért meg is bocsát emberségesen.

A társadalom mostani berendezkedése folytán emberileg teljesen érthető az is, hogy a közvélemény követeli azoknak a súlyos megbüntetését, akik valamely aljas és egyáltalában emberileg meg nem bocsátható büntényt követnek el. Minden ember szinte lihegve várja, mikor kerül hurokra valamely bestiális gonosztevő, aki szembehelyezkedett nemcsak az általános emberi érzéssel, hanem a jogrenddel s a büntető törvénykönyvvel is. S ugyancsak megnyugtató a közvéleményt, a becsülettel és balsorsral viaskodó lelkeket, ha a bűnös utóéri a kérélnelhetetlen végzet, amely tettét szükégszerűen nyomon követi.

A rendőrségek is azért indítanak széleskörű nyomozást a legnagyobb apparátussal, nehogy precedens legyen arra, hogy egyetlen bűnös is ki tudjon siklani a földi igazságszolgáltatás alól. A közmelegnyugvást mozditják elő és az igazság szellemét szolgálják, amikor minden eszközt mozgósítanak, hogy valamely nagy bűnös kézrekerítsenek.

S mert ez tagadhatatlanul így van, kérdezzük, miért nem mozdul a rendőrség most, amikor kétségtelenül megállapították, hogy egy sok reményre jogosító ifju, szüleinek egyetlen gyermeke, amerikai párbajt vívott valakivel, akinek nevét nem akarja megmondani? A Krausz Ede tragikus esete olyan, hogy szinte harsogva kiált precedens után. Olyan párbajt vívott, amelyet nem egyszerűen párbajvétségnek minősítenek. Az amerikai párbaj ki van véve a közönséges párbajadatok minősítéséből; ez a minősítés a szerint változik, hogy milyen súlyos, vagy végzetes kimenetelű volt az amerikai párbaj; gyilkosság, ha halállal, gyilkossági kísérlet, ha súlyos sebesüléssel végződött.

A fiatal ember maga, a ki véget akart vetni az életének, de öngyilkossága nem sikerült, nem akarja elárulni embertelen ellenfelének a nevét. Ezt meg lehet érteni. Ha adott becsületszavát oly komolyan vette, hogy kényszerítve érezte magát az életét is odaadni, bizonyára azt is komolyan veszi, hogy nem árulja el gonosz üldözőjének a nevét. De a rendőrségnek igenis sokkal könnyebb a dolga. A nyomozásnak igen sok kiinduló pontja van s ezekből kiindulva sokkal gyorsabban kézrekeríthetné a fiatal ember ellenfelét, mint ahogyan kinyomoz más, ennél bonyolultabb büntényeket. Miért nem mozdul tehát? . . . Mert nincs feljelentő? . . . Hisz, ha gyilkosságnak minősítik az amerikai párbajt, akkor az a büntény hivatalból üldözendő. Érthetetlen, hogy mindenki vágyódik arra,

hogy kiderítse a bűnöst, csak a rendőrség őrzi meg passzivitását, mintha az egész dolog nem is tartoznék rá.

Pedig ha egy precedens volna arra, hogy ilyen bűnöst a törvény és igazságszolgáltatás egész szigorá éri utól, egyszer s mindenkorra vége volna az amerikai párbajozásnak. De — ugy látszik — a rendőrség erre a dicsőségre nem vágyódik. (t.)

— A király Ischlben. Ischlből jelentik: Pom-pás időben a király délután 3/5 órakor nyitott kecsiban vadászhelyre hajtatott. A király az ebensei uton ment Unterlangwiesbe, ahol Böhm udvari tanácsos, a vadászatok vezetője fogadta és kísérte az Arltitzvölgybeni vadászszállásra. Az uralkodó könnyen haladt fel a negyedórás meredek hegyi uton és alig félórás ottlét után sikerült lövéssel leterített egy tizes agancsu szarvast. Ezután nemsokára ismét kecsijába ült és egy másik helyre ment a Steinkogelre. Itt azonban nem volt alkalma a lövése, mert a szarvas kedvezőtlen időben jött. A király ezután rövidesen visszautazott. Amikor az ebensei uton haladt a kocsit, a nagyszámban egybesereglett közönség lelkes ovációkkal részesítette a királyt, amelyeket az barátságos köszönnel viszonzott.

— Elhunyt osztrák főrend. Bécsből jelentik: Schmolik prelátus, az urakháza tagja, volt alsó-ausztriai tartományi főnök Herzogenburgban meghalt.

— Mária Immaculata főhercegnő betegsége. Mária Immaculata főhercegnőt, Lipót Szalvator főherceg leányát tegnap a bécsi helyi kórházban Wolf és Cervicsek főtörzsorvosok megoperálták. A főhercegnőn néhány nappal azelőtt vakbélgyulladás tünetei jelentkeztek s az operáció elkerülhetetlen volt. A műtét jól sikerült és a beteg főhercegnő állapota kielégítő.

— A budapesti új német főkonzul. Mint a berlini „Neue Gesellschaftliche Korrespondenz” jelenti, a kopeahágai követő kinevezett gróf Brockdorff-Rantzau budapesti német főkonzul utóda herceg Fürstenberg-Stammheim lesz. Az új budapesti főkonzul eddig a müncheni követés tanácsosa volt.

— A kultuszminiszter és iskolatársai. Székesfehérváron negyedszázados találkozásra gyűltek össze azok az iskolatársak a tegnapi nap folyamán, akik 1887-ben tettek érettségit a székesfehérvári cisztercita-gimnáziumban. Tizenhárman vettek részt a találkozáson, amelyen volt gróf Zichy János kultuszminiszter is. Kivüle megjelentek: Csöngedy Gyula esperesplébános (Adony), Dobos József pénzügyi titkár (Kaposvár), Einbeck Mihály máv. ellenőr (Komárom), Gaál Gaszton földbirtokos, volt országgyűlési képviselő (P.-Boglár), Kovács Lajos ref. egyházfőfelügyelő (Budapest), Kovács S. János keresk. akadémiái igazgató (Nagyvárad), Körömczy Emil dr. főorvos (Budapest), Kukorelly István jószágigazgató (Nádasladány), Oravszky László közlégi jegyző (Tolnanémedi), dr. Posch György orvos (Vecsés), Streit Ferencz püspöki irodai igazgató (Székesfehérvár), Weisz Hugó ma-lomigazgató (Győr). A vén diákok tanárai közül csupán egy van még Székesfehérvárott: dr. Czappary László, akit a minap Békefi Remig apátur-plébánosnak nevezett ki. Az egész társaság tisztelgett a tanítélt igazgatójánál, Zalay Mihálynál, továbbá dr. Czappary László tanárnál. Dél előtt 10 órakor az egész társaság a ciszterciták templomába vonult hálaadó istentiszteletra. A mise után Zichy miniszter kívánságára valamennyien bejárták a főgimnázium tantermeit. Délben a „Magyar Király”-szálló külön termében lakoma volt.

— A szláv védszentek ünnepe. Zágrábból jelentik: Itt is, valamint mindenfelé a vidéken lelkesen megünnepelték Cyrill és Method, a szlávok védszentjeinek mai ünnepét. Ez alkalomból gyűjtést indítottak a horvát iskolák és a felállítandó népkönyvtárak érdekében. Dél előtt fényes ünnepi istentisztelet volt, délután pedig hangverseny. Az ellenzéki lapok a nemzeti ünnepre való tekintettel ma nem jelentek meg. A kormányparti lapok igen méltányolják a nemzeti művelődés érdekében folyó akciókat, de utalnak arra, hogy első sorban a nemzet gazdasági fejlesztésével, a komoly munkával kellene törődni.

Az „Egyetértés” olvasóihoz.

Julius elsejével negyvennyolcadik évfolyamának második felébe lépett az Egyetértés, amely immár csaknem fél-százados multtal jelenik meg olvasói előtt. Csaknem egy félszáz esztendő óta zászlóhordozója a magyar függetlenségi politikának s a hamisítatlan, megalkuvást nem tűrő szabadelvűségnek. Hasábjairól szólott bujdosásából, száműzetéséből történelmünk legdicsősége-sebb, ragyogó alakja: Kossuth Lajos az írott szó legesodálatosabb hatalmával népünkhez s hasábjairól érintkezik népünkkel Magyarország egykori kormányzójának ragyogó nevű fia: Kossuth Ferencz, a függetlenségi politika illusztris vezére is. És csaknem egy félszázadon keresztül soha nem szünő elhűség-gel volt szószólója az Egyetértés mind-annak, ami a magyar nemzeti államot erősítheti, mindannak, ami függetlenségi törekvéseinket előbbre viheti, mind-annak, ami a liberális törekvéseket és reformeszközöket győzelemre juttatja.

A küzdelmekből érdemeket nem vándikál magának az Egyetértés. Azt azonban nyugodt önérettel elmondhatja, hogy a tüzet állandóan ébren tartotta, s ha kihunyóban volt, élesztette népünk szívében a függetlenségi törekvések és vágyódások paraszát.

A negyvennyolcadik évfolyamát élő „Egyetértés” nagy

JUBILEUMI EMLÉKALBUMMAL

lép a magyar közönség elé.

Ez az emlékalbum tükre lesz a mai irodalomnak és művészetnek. Mert benne lesz a világ ma élő minden művészenek és művésznőjének, írójának, festőjének, szobrászának, színpadi nagyságának arcképe, még pedig mindegyiknek autogrammos ajánlásával. Lesznek azonkívül az emlékalbumban színes mű-mellékletek és zeneműmellékletek a világ legnagyobb élő mestereitől. Olyan munka lesz ez, amely gazdagságban, művészi kivitelben párját ritkító. Ezzel az „Egyetértés” kárpótlást kíván nyújtani az „Egyetértés Vasárnapja” című melléklet elmaradásáért, olyan kárpótlást, amely az „Egyetértés” előfizetőit a legnagyobb mértékben fogja kielégíteni.

Az album bolti ára 60 korona.

A gyönyörű albumot összes előfizetőinknek teljesen ingyen küldjük.

Az album első lapján az illető előfizető neve lesz benyomtatva.

Kérjük azokat a tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetése lejárt, hogy előfizetésüket az illető postahivatalnál minél előbb ujtsák meg, hogy a lap szét-küldésében fennakadás ne legyen.

Az „Egyetértés” előfizetési ára

Egész évre	28 kor. — fill.
Félévre	14 „ — „
Negyedévre	7 „ — „
Egy hónapra	2 „ 40 „

— A Haertl Lujza ügye. Munkácsi jelentés szerint a Haertl Lujza ügyében a királyi ügyészség átvette a vád képviselét. Az ügyészséget dr. Petrovai ügyészi megbízott fogja képviselni. A vádat becsületsértéssel vádolja Haertl Lujzát. A védelem részéről dr. Eckmann munkácsi ügyvéd beidézettte báró Henneberg kassai vezérkari ezredes és ezenkívül egy egész sereg polgári tanu kihallgatását kéri arra nézve, hogy Haertl Lujza jogos felháborodásában követte el az inzultust Boroevics kassai hadtestparancsnok ellen. A per tárgyalása július 11-én, csütörtökön délelőtt 8 órakor lesz. A védőügyvéd a bűnvádi perrendtartás értelmében, tekintettel a tárgyalás fontosságára, hités gyors-író kiküldetését kérte, amit a bíróság meg is engedett. Az üdvözlő sürgönyök és levelek százával érkeznek Haertl Lujzához, többek között Frankfurtból, Brémából, Berlinből, Kölnből és Párisból jöttek sürgönyök. Bécsből báró Schiessel, a kabinetiroda főnökének egyik rokona üdvözölte Haertl alezredest és leányát.

— Herzl gyászünnepély. A „Herzl Tivadar” Cionista Polgárok Egyesülete folyó hó 7-én vasárnap délelőtt 11 órakor dr. Herzl Tivadar halálának évfordulóján a pesti izr. hitközség díszter-mében (VII. Sip-utca 12. II. em.) gyászünne-pélyt rendez, melyre az elnökség a nagy közönséget meghívja.

— Amerikai nagy vasuti katasztrófa. Az ame-rikai nagy vasuti katasztrófa részleteiről még a következőket jelentik: Newyorktól északra Car-ning vasuti állomáson történt a párját ritkító borzalmas katasztrófa. Csütörtökön a Delaware és Lakabana-vasut egyik gyorsvonata legnagyobb me-netsebességgel belefutott egy helyi vonatba. Az összeütközés rettenetes volt. A helyi személyvonat vagonjai a szó szoros értelmében véve pozdorjává törték, 30 utas rögtön meghalt, 50 ssulyosan s nagyszámu utas könnyebben sebesült meg. A De-laware-társaság exprezs-vonata, melyet két hatalmas motor vontatott, teljes sebességgel nekiment a Buffalóból Newyork felé igytkvő személyvonat-nak. A személyvonat állt, mikor a szerenésétlenség történt. A személyvonat utolsó kocsijai és az ex-prezs-vonat első kocsijai lezuhantak a töltésről, a romok pedig maguk alá temettek mindenkit, aki bennük tartózkodott. Különösen a személyvonat volt zsúfolva kirándulókkal, akik Newyorkba igye-keztek a július 4-iki függetlenségi ünnepre. A romok közül eddig harminczhat holttestet húztak ki, köztük két gyermekét is. Vértagyasztó volt hal-lani a késő esti órákban a vasúti kocsik roncsai közé szorult szerenésétlensé haldoklók jajkiáltásait, akiknek megmentésére gondolni sem lehet. A su-lyosan sebesültek száma, akiket a corningi kórház-ba szállítottak, nyolczvan. Közülök a legtöbb való-szinűleg belehál sérüléseibe. A mentés munkája lázasan folyik, de tegnap este 11 óráig még sok haldokló és sebesült volt a romok alatt. A Lakabana vasuton történt szerenésétlenség ködös időben tör-tént. Az exprezs-vonat óránként 50 mérföld sebességgel haladt. A mozdonyvezető azt mondotta, hogy a köd miatt sem az álló személyvonat végén lévő jelzőlámpákat, sem pedig a személyvonat által hátrafelé küldött jelzőlámpát figyelmeztető lámpá-ját nem láthatta.

— Viharok jégesővel. Szabadkáról jelentik: Szerdán délután Pacser község határában nagy zivatar volt, jéggel. Körülbelül félórán át diónagy-ságu jégeső esett. A vetemények kárt szenvedtek. — Moholon szintén nagy vihar vonult át villámlás-sal és menydörgéssel. A villám Zsivigy Stefo, mo-holi lakos szállásába beütött. A szobában a gazda és két leánya tartózkodott, kik közül a négyéves kisleányt a villám anyonsujtott, a többieknek azon-ban semmi bajuk sem történt. — Székelyudvarhely-ről jelentik: Tegnap délután 5 órakor nagy jégeső vonult keresztül Székelyudvarhely város felett. A jégeső észak felől jött és tíz percig tartott. A le-hulló galambtojás nagyságu jégesőtől a város egé-szen elsötétült. Az ítéletidőtől valóságos rettegés fogta el a lakosságot. A vihar elmúltával tíz czen-timéter magas jégréteg borította a földet. A jég a természetben és a gyümölcsösökben is kárt tett, a vi-har pedig gyümölcsfákat döntött ki. Az utcákon még ma délelőtt is vastag jégréteg látható, ami a város képét téliessé teszi. — Belgrádból jelentik: Sabac és környékén tegnap óriási zivatar dühöngött, amely az egész termést tönkretette.

— **Aratósztrájk.** Makóról jelentik: Csanád-megyében Battonyán ma két helyen is sztrájkba léptek az aratók. *Bari Imre* és *Doktor Lajos* nagybirtokosok buzavetése az utóbbi hetekben az időjárás következtében megromlott. Az aratók, az előbbi helyen 50-en, az utóbbin 30-an, látva, hogy keresetük most kevesebb lesz, csak jelentékenyen magasabb árértékű aratni. A földbirtokosok követeléseiket nem voltak hajlandók teljesíteni és az aratók sztrájkba léptek. A helyszínen azonnal megjelent dr. *Elesánszky Kázmér* főszolgabíró a csendőrökkel, kik a sztrájkolókat bekisérték a községházra. A főszolgabíró itt megmagyarázta a munkásoknak, hogy kénytelen lesz velük szigorúan elbánani, ha a sztrájkot folytatják. Az aratók megszivelték a főbíró szavait és mindnyájan munkába álltak. — **Debreczenből** jelentik: A hajdunmegyei aratósztrájkokról megjelent hírek nem fedik a valóságot. A balmazújvárosi aratók követeléseit részben teljesítették. A véres összeütközésekről szóló hírek nem igazak. Nádudvaron és Tettelenen teljes a rend. Mártonfalván pedig csak 8 munkás renitenskedett, de összeütközés a csendőrök és aratók közt ott sem volt.

— **Öngyilkos gödöllői urasszony.** Gödöllőnek szomorú szentzúciója van: tegnapi este éjszaka öngyilkos lett egy előkelő, tizenkilencéves gyereksasszony, *Szilágyi Gábor* szolgabíró felesége. A szerencsétlen asszony vadászpisztolyal hasbaloté magát, életveszélyes sérüléssel eszméletlenül szállították a fásori Herczel-szsanatóriumba; a professor megvizsgálta, de ez már nem segíthető, délután a szép *Szilágyiné* kiszendvedt. Székelyföldvári *Szilágyi Gábor* négy hónappal ezelőtt vette el *Rudnyánszky Ellát*, *Rudnyánszky László* rézkevei főszolgabíró tizenkilencéves gyönyörű leányát. A fiatalok házassága boldogtalan volt. A finomlelkű asszony sokat szenvedett. Az öngyilkosság előtt is hangos összeszólalkozás volt közöttük. házbéliek éjszaka fél kettőkor még sirni hallották az asszonykát. *Rudnyánszky Ella* holttestét Szadára viszik és a családi sírboltban helyezik örök nyugalomra. A tragikus sorsú fiatal asszony iránt egész Pestmegyében nagy a részvét. *Rudnyánszky Ella* a megyehálok híres táncosnője és körülrajongott királynője volt.

Gödöllőről jelentik: *Szilágyi Gábor* gödöllői szolgabíró felesége öngyilkossági okáról a család részéről a következőket jelentik ki: *Szilágyiné* két férje négy hónap előtt vett feleségül, mindenáron színésznő akart lenni. A fiatal asszony még leánykorában nagy hajlamot érzett a színészet iránt, de édes anyja, *Rudnyánszky László* rézkevei főszolgabíró mindig ellenezte. Mikor *Szilágyi* felesége lett, akkor is megkérte férjét, engedje a színészi pályára, a férj azonban hallani sem akart róla. Az asszony úgy látta, nem birt ebben helynyugodni és tegnapi este 11 órakor, mikor már ágyban volt, követte el az öngyilkosságot. Az éjjeli szekrényben egy papírlapra azt írta, hogy férjét végtelenül szerette, de épp úgy szerette a színészetet is és nem tudott róla lemondani.

— **A lipcsei kémkedési per.** Lipcseből jelentik: A büntetőtanács előtt ma kezdették meg *Eylers Lipót* és *Klink Olga* pinceszernő ellen a kémkedési pert. A vádirat szerint *Eyler* kísérletet tett Helgoland erőderéket terveit megkaparintani és azt áruelőzélőkre felhasználni. Jegyesét, *Klink* pinceszernőt bűnsegédséggel vádolják. Az *Eylers-Klink*-féle kémkedési perben délután 4 órakor hirdették ki az ítéletet. A vádlottat a kémkedési törvény 3. szakaszába ütköző vétség miatt 4 évi fegyházra és 6 évi becsületvesztésre ítélték. Vádlottársát, *Klink* asszonyt, a feljelentés elmulasztása miatt 6 évi börtönrre ítélték.

— **Házasságok.** Sassi Nagy Lajos fővárosi tanár Kovács Jankával, Kovács János újvidéki nyug. tanár leányával, július hó 2-án Újvidéken házasságot kötött.

Csurgay István szombaton, folyó hó 6-án délen 12 órakor tartja esküvőjét *Szepessy Margittal*, a Kálvin-téri református templomban.

— **Öngyilkos üzletvezető.** Újvidéken *Boleszko János*, a *Taibner* kereskedelmi ügynökség üzletvezetője és főkönyvelője, ma reggel fölbélette magát és meghalt. *Boleszko* igen szorgalmas és tehetős hivatalnok volt és most járt jegyben. A rendőrséghez írott levelében azt kéri, hogy menyasszonyát kiméletesen értesítsék haláláról. Ezenkívül még három levelet hagyott hátra, egyet menyasszonyának, egyet főnökének és egyet batyjának, aki Újzsolnán állomásfőnök. A negyven éves embert állítólag gyomorhaja kergette halálba.

— **Tagavatás a Demokrata-Körben.** A budapesti VI. ker. Demokrata Társaság f. hó 3-án ujjonnan belépett tagjait fényesen sikerült társasvacsora keretében ünnepelte. Az új tagokat dr. *Orova Zsigmond* ügyvéd köszöntötte, kiknek nevében *Hoffmann Endre* gyógyszerész válaszolt. E vacsora keretében *Száva János* igazgató szép beszéd kíséretében leleplezte *Martinovics Ignác*-nak — a magyar demokrácia vértanújának — a cseképet. A festményt, mely *Horváth Andor* festőművész kitünően sikerült munkája — a körtagok adományából rendelték meg. *Pető Sándor* orsz. képviselő, *Szilágyi Károly* f. v. biz. tag és mások pohárköszöntői után a társaság a késő éjjeli órákig maradt együtt.

— **Kifosztott ékszerészbolt.** Mára virradó éjszaka kifosztották *Sipos Adolf* ékszerész Ráday-utca 49-ik szám alatt levő boltját. A betörők 800 korona értékű órákat és láncokat elloptak. Érdekes, hogy a betörést már akkor felfedezték, amikor a tolvajok a boltban „dolgoztak”, de a házmaster figyelmetlensége következtében elszalasztották a betörőket. A dolog úgy történt, hogy egy lakó éjjeltájbán, amikor becsöngetett a házba, világosságot látott a pinceszében, szölt a házmasternek. Lementek együtt és ott égő gyertyát találtak, a lépcsőkön órák hevertek, de mert senki sem volt a pinceszében — a betörők ugyanis ekkor a boltban voltak — elfújták a gyertyát és még a házmaster megjegyezte:

— Rendetlen ember ez a *Sipos*. Itt hevernek az órák a lépcsőkön.

Bezárták a pinceszét, azután lefeküdtek. Csak reggel vették észre, hogy amíg a pinceszét kutatták, a fejük fölött betörték. Megállapították, hogy a betörők a pinceszében rejtőztek el és az ucai ablakon át akkor bujtak el, amikor a Ráday-utczában eloltották a lámpákat. A sötétben azután észrevétlenül feltörhették az ékszerész bolt portálját, amelyen keresztül az üzletbe jutottak. A rendőrség nyomozza a betörőket.

— **A megdézsmált katonai ruharaktár.** A szentesi csendőrszakasparancsnoksághoz néhány nappal ezelőtt névtelen feljelentést küldtek be, hogy a csongrád vármegyei Kisteleken *Strál Adám* nevű ugyanottani lakos évek óta árusít és ajándékoztat katonai ruhákat, ágyneműket, nyeregzsámokat és mindenféle katonai cukkot. A névtelen feljelentés alapján a csendőrség megindította a nyomozást és kiderült, hogy a feljelentés igazat mond. *Strál Adám* 1904-től 1907-ig a budapesti II-ik számú ruhatárnál volt alkalmazva, mint őrmester. Házkutatást tartottak *Strál* lakásán. A szekrényben, a padláson és egyéb dugott helyen rengeteg mennyiségű holmit találtak a csendőrség. Kihallgatták a volt őrmestert, aki azt mondta, hogy őt igen szerette a ruhatárnál alkalmazott *Bogumil Zsittek* főhadnagy és *Molku Sándor* hadnagy, akik a katonaságtól való kilépésükkor ajándékozták neki a katonai felszereléseket. Az egyenruhák egy részét pedig — mondta *Strál Adám* — már régebben vásárolta egy *Müllstein* nevű kereskedelmi ügynöktől. A csendőrség megkereste a budapesti II-ik számú ruhatár parancsnokát és így beigazolódott, hogy *Strál* hazudott. Most abban az irányban folyik a nyomozás, hogy miképpen tudott feltűnés nélkül manipulálni az őrmester. Több kisteleki lakos ellen is nyomozást indítottak orgazdaság miatt, ezek azonban azzal védekeznek, hogy nem tudták, milyen uton került *Strál*hoz ez, vagy az a ruhadarab. A csendőrség egy himzett drága katonapozitóból készült ágyterítőért vonta kérlőre *Strált*, aki azt felelte, hogy azt már kihimozve kapta a kapitányától. Ezzel szemben a nyomozás megállapította, hogy özvegy *Gulyás István* is himozta ki a posztót.

— **Feleséggyilkosság.** Komáromból jelentik: *Bichel Gyula* hajógyári kovács kevés keresete miatt rossz viszonyban élt a feleségével. Tegnapi estén hagyta a felesége és nővéréhez költözött. A férj később is érte ment, az asszony azonban másodszer is visszautasította, mire a férj elkeseredésében agyonszarta egy kenyhakkéssel a feleségét. *Bichel* önként jelentkezett a rendőrségen.

— **Élő fáklák.** Ma reggel a Dob-utca 12. sz. alatt *Neuspilcz Sámuel* munkás tizenkétéves Erzsike leánya gyorsforralón tejet melegített. Az égő spiritusztól meggyulladt a ruhája és amikor észrevették, a kisleány égési sebeket szenvedett. A Rékus-kórházba vitték. — **Debreczenből** jelentik: *Hotka Péterné* 42 éves szakácsnő ruhája főzés közben tüzet fogott. Az asszony ijedében leugrott az első emeleti ablakból és lenn össze-vissza szaladgált. Égési sebeibe belehalt.

— **Merénylöt egy körjegyző ellen.** Lugosról jelentik: *Moldován János* dobosdi körjegyző a szerszakai községházán egy ügyben tárgyalt és *Mylos Dávidot* elmakacsolta. A jegyző ebéd után az iskolában elaludt. *Mylos* megleste és a jegyzőt késsel hasbaszurta. A körjegyzőt a lugosi kórházba szállították, ahol haldoklik. A merénylőt letartóztatták.

— **Orvtámadás a puskaporos-raktár ellen.** Olmützi jelentés szerint a *bisztróváci* katonai puskaporraktár ellen kedden éjjel eddig még ki nem derített módon merénylőt küldtek meg. Két ismeretlen ember be akart hatolni a puskaporos raktárba, de abban a pillanatban, amikor a zárat ki akarták feszíteni, a katonai őr meglepte őket. A merénylők elmenekültek és körülbelül ötven lépés távolságból revolverből többször ráöltöttek a katonai őrré, aki erre szintén lött. A durranásra az egész legénység odaszaladt, de a merénylők ekkor már eltűntek. Ez évi április elején is merénylőt küldtek meg ez ellen a puskaporos raktár ellen s két revolverből háromszor ráöltöttek az őrszemre, aki ezombján súlyosan megsérült. A merénylők ekkor is nyomtalanul eltűntek.

— **A katona öngyilkossága.** Egy szerencsétlen közhuszár büntetéstől való félelmében ma délelőtt szolgálati fegyverével agyonlőtte magát a gróf Hadik-laktanyában. *Ábrány Szopesik*nak hívják a szerencsétlen huszárt, aki manlicherét fordította melle felé. Néhány nap előtt késő éjjel tért vissza a laktanyába anélkül, hogy engedélye lett volna a kimaradásra. Feljelentették és ma délelőtt kellett volna raportra mennie. Nagyon félt, hogy súlyosan megbüntetik. Pár perczel tiz előtt bement szobájába, vette a fegyverét és a szíve felé helyezte. Közvetlenül a mellére tapadt a fegyver csőve, amikor megrántotta a ravaszt. A golyó a szívében hatolt át és rögtön megölte a szerencsétlen közhuszárt.

— **Tüdőbeteg gondozása.** A VIII. ker. Kistemplom-utca 6. szám alatt működő Tüdőbeteg Gondozó Intézetet május hóban 1978 beteg kereste fel, ezek között 611 új beteg, akik között 423 betegnél volt tüdőbaj megállapítható. A lakásvizsgálók összesen 542 beteget látogattak meg. Segélyképpen kiosztott az intézet 2905 liter tejet, 207 kg. húst, 339 kg. rizst, 339 kg. lisztet, 339 kg. babot és két beteg helyett a lakásbérköltségeit vállalta. A fertőző tüdőbajosok családját összesen 63 újabb esetben vette gondozásába és a családtagok között 29 gyermek és 11 felnőtt volt a tüdőbaj kideríthető. Tekintettel a Tüdőbeteg Gondozó Intézet nem cseljára, tisztelettel kérjük a nagyközönséget, hogy munkánkat anyagilag támogassa. A szives adományokat kérjük a Tüdőbeteg Gondozó Intézetbe (VIII., Kistemplom-utca 6. szám) cizmezni.

— **Országos gyermektanulmányi kongresszus.** A Magyar Gyermektanulmányi Társaság fennállásának 10-ik évében, 1913 tavaszán országos értekezletet hív össze „Első magyar országos gyermektanulmányi kongresszus” néven. A Budapesten megtartandó országos kongresszus a gyermektanulmányozás követendő irányelveinek, néhány főbb tételének, tudományos eredményének megállapításával, valamint a gyermektanulmányok a gyermek nevelésével, oktatásával, a gyermekmegővással (gyermekvédelem és patronage) és a gyermek higiénájával összefüggő fontosabb kérdéseinek megvitatásával fog foglalkozni. A kongresszussal egyidejűleg és vele kapcsolatosan fog megnyilvánulni a pszichológiai eszköz kiállítás. Az előkészítő bizottság, tekintettel a nyári szünidőre, felkéri azokat, akik a kongresszuson előadással óhajtanak résztvenni, sziveskedjenek e szándékukat és előadásaik címét bejelenteni. Az összes bejelentések és megkeresések a Magyar Gyermektanulmányi Társaság elnökségének címére (Budapest, VIII., Ullői-ut. 6. B.) intézendők.

— **Párbaj.** Zomborból jelentik: *Törley Béla*, Törley pezsgőgyáros fia ma kardpárbajt vívott *Decker Oszkár* megyei aljegyzővel. *Decker* a párbajban homlokán hat centiméter hosszú vágást kapott. A párbaj oka összeszólalkozás volt.

— **Sikkasztó ügynök.** Szabadkai jelentés szerint a *Schlesinger* és *Polakovics* budapesti gabonakereskedő cég újverbázi megbizottja, *Hegel Károly* 52.000 koronát sikkasztott a cég pénzéből. Úgy látszik, hogy *Hegel* a tőzsdén spekulált és itt vesztette el a pénzt. Hogy a veszteséget burkolja, csaláshoz folyamodott. Előbb huszonegy vagon tengerit, melyet nem is vásárolt meg, két ízben adott el és mindkét helyről felvette a tengeri értékét megbizója, a cég nevében. A sikkasztást a cég egyik újverbázi tisztviselője fedezte föl és táviratilag értesítette a budapesti törzsházat. *Hegel* a kár megtérítésére július 1-éig kört halasztást, de ekkor is kénytelen volt kijelenteni, hogy nem tudja megtéríteni a sikkasztott összeget. *Hegel* letartóztatása minden perczben várható.

— **Olasz-francia barátkozás.** Párisi jelentés szerint a Sorbonneban tegnap este francia-olasz ünnep volt Leonardo da Vinci emlékére. Az ünnepen több miniszter is részt vett és Poincaré miniszterelnök, valamint Tittoni olasz nagykövét beszédet mondottak, amelyben hangzottak Franciaország és Olaszország baráti viszonyát.

— **Letartóztatott zugbankár.** A rendőrség ma este letartóztatta *Deutschaender* Lipót zugbankárt, aki a Királyuteza 54-ik szám alatt rendezett be irodát. Egy szoba mindössze, még butor sincs benne. Zugbankár úgy dolgozott, hogy külföldi lapokban hirdetéseket tett közzé, hogy olcsó hiteit nyult. Azt írta, hogy az összeg felét készpénzben, a másik felét pedig váltókban küldi el. A készpénzfizetés elől mindig kitért, viszont pedig rossz váltókat küldött el. A németországi és ausztriai jó váltókat pedig itthon értékesítette s így fényesen élt. Az utóbbi időben több feljelentés érkezett ellene és öt esetben be is tudták igazolni csalásait, úgy hogy a rendőrség letartóztatta.

— **Tízéves találkozó.** Kérjük volt osztálytársainkat, akikkel 1902-ben a budapesti VIII. kerületi Tavaszmező-utcai főgimnáziumban tettünk érettségi érettségi vizsgálatot, hogy a tíz éves találkozó megbeszélése céljából ezimeket velünk mielőbb közölni szíveskedjenek. *Elek István* („Magyarország” szerkesztője, Rákóczi-ut 38.) és *Várkonyi Titusz* (Hársfa-utca 27., földszint 1.) hírlapírók.

— **Automobilserencsétlenség.** Dr. Frischauer Emil ismert bécsi védőügyvédet Badenből Bécsbe ment az országuton súlyos automobilserencsétlenség érte. Dr. Frischauer egy hölgygel tett kirándulást Badenbe s este automobilon igyekeztek hazafelé. Az országút egy éles kanyarulatánál az automobil egy teherkocsival került szembe. Nem volt idő elkerülni a veszedelmet: a teherkocsi kereké az automobilba akadt. As ebesen haladó gépkocsi többször felborult, a benn ülők magas ívben repültek ki az országutra. Frischauer és kísérője súlyos sérüléseket szenvedtek, automobilon vitték be őket egy bécsi kórházba.

— **A nagy sztrájkok.** Londoni jelentés szerint a Iodoni munkaadók változtatlanul ragaszkodnak ahhoz a határozatukhoz, hogy semmiféle javaslatot nem fogdnak el, mielőtt a munkások a sztrájkot abba nem hagyják. — A francia tengerészek nagy sztrájkjáról a következőket jelentik: *Havreban* a sztrájkolók tegnap este két rendőrszobát megfáradtak. Kövekkel bevették az őrszobák ablakait és megsebesítettek több rendőrt. A csendőrségnek sikerült a tüntetőket szétverni. — *Bordeaux* távirat szerint az ottani dokkmunkások a lajstromozott tengerészek iránti szolidaritásból kimondták az általános sztrájkot. — *Mint Marseilleből* jelentik, a Compagnie Mixte 70 hajótiszte csatlakozott a lajstromozott tengerészek sztrájkjához. — *Nantesből* jelentik: A dokkmunkások tegnap este szigorúan bizalmas értekezletet tartottak. Úgy hiszik, hogy a dokkmunkások visszanasították, hogy a többi kikötők sztrájkmozgalmához csatlakozzanak. A kikötői partokon a munka rendben folyik. — *Calaisból* jelentik: Az itteni dokkmunkások elhatározták, hogy a tengerész munkásokkal a sztrájkban szolidárisak lesznek. Incidens nem történt.

— **Nőtisztviselők kirándulása.** Vasárnap, a 7-én kirándulást rendez a Nőtisztviselők Országos Egyesülete, Farkasrét—Szécheny-hegyre. Indulás az egyesület helyiségéből (VI., Andrássy-ut 83.) vasárnap reggel 8 órakor. Ebédet mindenki hozzon magával. Az egyesület tagjai és azok vendégei előzetes jelentkezés nélkül is részt vehetnek.

— **Elfogott betörő.** A rendőrség ma éjjel elfogta *Straub* Pál 21 éves magánhivatalnokot, aki Jászberényben *Jalu* Antal hivatalnok lakásába betört és onnan 2000 koronát ellopott. A betörő feljött Budapestre s itt Jánossy földbírtokosnak adta ki magát, előkelő életet folytatott. A detektívek kinyomozták s ma éjjel tizenkét órakor a Palace-szállóban elfogták s behozták a főkapitányságra, ahol letartóztatták.

— **Elcattak.** Hamza István ceglédi fuvaros tegnap este a Vámház-téri hajóállomáson főbe lölte magát. A Rókus-kórházba vitték. — Ma reggel Újpesten a Klapka György-utca 9. szám alatt *Németh* Anna tizenkét éves iskolásleány lügkból-datot ivott. Az újpesti gyermekkórházba vitték. — Ma délelőtt a déli vasút pályaudvarán a székesfehérvári vonat egyik elsőosztályú fulkájában, amikor a vonat berobogott, *Laudon* Hermína tizenhat éves fiúgond, aki Szigetvári-utca 19. szám alatt lakott, mellbelötte magát. Haldokolva vitték az új Szent János-kórházba. Levelet találtak nála, melyben azt írja, hogy szerelmi csalódás miatt hal meg.

— **A homoktól eltemetve.** Debreczen város határában van egy homokbánya, amely kedvenc játékhelye a gyermekeknek. Tegnap délután az egyik mélységben, amelynek partján hatalmas homokdombok vannak, három fiú játszott. Az egyik, *Pajzás* József lenn ugrált a gödörben, két társa, *Lénárt* Lajos és *Sulykur* József pedig a dombokon szaladgáltak. Egyszerre megindult a homok, amely lavinaszerűen zuhant alá a gondtalanul játszó *Pajzás* Józsefre. A súlyos homokrétég a kis fiút eltemette. Hasonlóképpen járt két társa is. A homok elfödte őket is. A szerencsétlenséget a szomszédban játszó gyermekek észrevették és segítségükre siettek. Az egyik fiút, *Lénárt* Lajost sikerült kikaparni a homok alól, de a másik kettő oly mélyen volt, hogy a gyermekek nem tudták kiszabadítani őket. Egy *Kis Jenő* nevű fiú beszaladt a közeli városrészbe s onnét telefonoztak a mentőknek. Félóraig tartott a munka, amíg *Sulykur* Józsefet kimetették. Nagynehezen hozták eszméletre. Oly súlyos sérülést szenvedett, hogy a kórházba kellett beszállítani. A harmadik gyermek, *Pajzás* József, a homok alól holtan került elő.

— **Gyilkos férj.** Aradról jelentik: Pár nap előtt az aradmegyei Nádorcsatornából egy holttestet fogtak ki. Az ügyészségnek azt jelentették, hogy egy fiú holttestet találtak, melynek szája be volt tömve. Most megállapították, hogy a holttest nem fiú, hanem *Szigetyu Péter* simándi gazda feleségé. *Szigetyu* feleségével *Kisjenőre* utazott, utközben összeveszttek, mire a férj megfojtotta feleségét és azután a vízbe dobta. A gyilkos férjet letartóztatták.

— **Bohócstragédia.** Egy nagyobb cirkusztársaság érkezett Makóra és tegnap volt a megnyitó-előadás. A cirkusztársaságig megtelt nézőközönséggel. Az előadás megkezdése után félórával egy bohóc mutatta be magát a közönségnek és a ház óriási kacagása közepette produkálta mutatványait és a szokásos bohócstruccokat. Így a többi között levetette magát a porondra, hogy halottnak tette magát. Egyet hörgött és mozdulatlanul maradt a helyén. A közönség jól mulatott a mutatványon és tapsviharban tört ki, hogy mily természetlenül végezte a bohóc a meghalást. A cirkusztársaság vezetője feltűnt a bohóc mozdulatlansága, annyival is inkább, mert soká tartott. A többi bohóc odasietett hozzá és kivitte. A közönség azt hitte, hogy ez még mind a játékhoz tartozik. Künn az öltözőben egy orvos megállapította, hogy a bohóc meghalt és szívvelhűdés ölte meg. A közönség ez alatt zajosan tapsolt, mindaddig, míg az igazgató meg nem jelent előtte és elnézését kérte, mert a bohóc, mint mondta, rosszul lett. A közönség csak ma reggel értesült a bohóc tragikus haláláról.

— **Villamos baleset.** Pongrácz István hatvanöt éves hordár tegnap sürgős meghívást kapott valakitől. A Rákóczi-uton felugrott egy robogó villamosra, de az öreg ember visszahanyatlott és a kocsis hátsójáról a pótkocsi alá került. A kerekek mind a két lábát összeroncolták. A Rókus-kórházban ápolják.

— **Halálozások.** Ambrus Mór, aki a losonci gimnáziumnak 32 évig közbeállásban álló tanára volt és mint lapszerkesztő is éveken át működött, Szentesen meghalt.

Aron Salamon, Nagyvárad egyik legrégebbi és legtekintélyesebb polgára, 75 éves korában, Nagyváradon meghalt.

x **Fodor-féle vivóterem** a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vivóterme. Különös gond fordítanak a gyermektorna- és vivásra.

Nyáron:

**Yes
Porcellán
Pouder**

megóvja a női arcbőrt az ártalmas napsugaraktól. Az arcz nem izzad, nem fényes, hanem előkelően mattá lesz. A világ legjobb pudere, Ára 3 és 5 korona.

Rózsák.

— *Párisi levél.* —

Páris, július elején.

Eszembe jut a Margitsziget, mert rózsák közt járok. Eszembe jut egy kis leány, akivel a margitszigeti rózsák közt jártam. Elmult az az idő, azok a rózsák lehullatták szirmaikat, . . . az a kis leány másé lett.

Az egész kalandnak csak egy tövise maradt meg: attól vérzik most a szívem, hogy a párisi rózsáünnepségeket végignéztem. Mennyi rózsza, milyen szinpompá, milyen illat . . . elkábul tőle az ember!

Páris méltán nevezheti magát rózsavárosnak. A legegyszerűbb grisetto is imádja a virágok e királynőjét és viszonzásul a grisetto-ek közül választják a párisiak a virágok királynőjét, az új rózsával árasztanak el.

Három rózsaközpontunk van itt. Az egyik, a már sokat emlegetett „Roseaie” Bagatelleben. A boldogtalan végű *Mária Antoinette* kéjlakának gyönyörű parkja e napokban tündéreknek látászik. Valóságos rózsatenger.

A másik a Hay rózsakertésze. A rózsapark közepén rózsamuzeummal. Vajjon mi lehet egy ilyen rózsamuzeumban? Hasztalan törném a fejemet, ha a saját szememmel nem láttam volna. *Gravereaux*, az ismert rózsatudós, a muzeum üvegszekrényibe múlapokat, képeket, köteleket, ordókat és más történelmi s művészi emlékeket gyűjtött össze, melyek azt bizonyítják, hogy a rózsza emberemlékezet óta, milyen szerepet játszott.

A kert homokos utain járva, mindenfelől, bokrokból, tövekről, kuszó indákról piros, fehér, rózsaszínű rózsák integetnek felénk, mintha élő ismerőseink lennének s eszünkbe jut az öreg Fontenel e poétikus mondása:

„De memoire de rose on n'avait vu mourir un jardinier.”

Amivel azt akarja kifejezni, hogy olyan rövid a rózsza élete, hogy nem ér rá ápolója, gondozója, oltalmazója — a kertész — halálát látni.

Gréffuhle grófné, aki a franciaországi nagy zeneli előadások rendezésében élénk tevékenységet fejt ki, felkérte Litvinne asszonyt, a híres énekesnőt, hogy ebben a hay-i rózsakertben elnekelje Schumann „A rózsza zarándoklása” című gyönyörű dalát. Száz meg száz autó szállította az előkelő vendégsereget a rózsák paradicsomkertjébe és ha estefelé nem tör ki egy óriási zivatar, mely a rózsalelkeseidet zuhanyba fojtotta, virágillatban és költészetben fuladtak volna meg.

A harmadik rózsaközpont — Malmaison. Ez a név többet mond ivekre terjedő leírásoknál. E nagyszerű kert virágágyaiban olyan rózsák nyílnak, melyek ősei majdnem Franciaország történetéhez tartoznak. A „Ninon de Lanolos” és a „Soleil d'Austerlitz” nevű tearózsák s a hőfelő „Princesse de Lamballe” a leghíresebbek közé tartoznak.

A Malmaison-rózsza, az egyetlen, amely nevével fogva a napoleoni időbe tartozik, *Josephine* császárné, Malmaison tulajdonosának halála után keletkezett. *Josephine* nagyon szerette a virágokat s amikor a császártól való elválása után Malmaisonba vonult vissza, csak a virágok, különösen a rózsák, vigasztalták. Most is látható a történelmi nevezetességi kastélyban, mely az akkori butorokkal van berendezve, *Josephine* hálószobája és abban az az ágy, amelyben lelkét kilehelte.

Egy másik rózsáünnepségnek jobban kedvezett az időjárás. Ezt a „Les Annales” című női egyetem rendezte. Egy pár tucat automobil vitte a diák-kisasszonyokat Haybe. A rózsakertben színpadot tákoltak össze és ismert nevű művésznők perzsa, görög, olasz, spanyol, francia rózsahimnuszokat deklamáltak és *Jean Richepin*, az ünnepelt költő, szellemesen csevegett a rózsáról. Még csak az hiányzott, hogy a vendégsereg rózsaborokat szárcsöljön, hogy az egész program egészen a rózsának legyen szentelve.

A rózsavirágzás végét járja. A pázsit minden-

felé tele van lehullott szirmokkal, s a levegőben az autók benzinillata elfojtotta a rózsák szagát. A rózsaszegen befejezésül még egy virágkorzót rendeztek. Egy rózsákkal egészen körülfont automobil, mely fölött rózsákból alkotott aeroplán lebegett, nyerte az első díjat. Talán, mert ezek a rózsák csodaszépek voltak, vagy talán azért, mert közülök az Arlette Dorgère pikáns arczocskája mosolygott a közönség felé.

REPÜLÉS ÉS LÉGHAJÓZÁS

Motor nélküli repülőgép.

Budapest, július 5.

Párisból szenzációs hírt jelentenek: Valaki motornélküli repülőgéppel kísérlet meg felszállani s a kísérlet, bárha nem is végződött laikusok által is értékelhető eredménnyel, mégis eredményes volt. A kísérlet eredménye tíz centiméter magasságban végzett 3 és fél méter távolságra oda és vissza repülés volt. Ez az első pozitív eredmény, melyet motornélküli repülőgéppel el lehetett érni s melyet Poulain ért el, ki egykor bajnoka volt a francia kerékpár klubbnak s most aviatikus. A szenzációs repülésről a következő távirat számol be:

Poulain, a jól ismert kerékpárhajó és aviatikus tegnap megnyerte Juvisyben a motornélküli repülőgépekre kitűzött Peugeot-díjat. Poulain könnyedséggel repült be először szélrel támogatva, aztán szél ellenében, tíz centiméter magasságban három és fél méternyi távolságot, — oda és vissza. Ezzel megnyerte a „Deciméter díjat“, mely ezer frank.

Tudvalevőleg a párisi Peugeot-cég két díjat tűzött ki motornélküli repülőgépekre. Az egyik ezer frankos, melyet most Poulain nyert meg. E díj elnyeréséhez megkívántott, hogy a versenyben résztvevő konstrukció legalább tíz centiméternyi magasságban egy méternyi távot repüljön be. A másik díj tízezer frankos s itt megkívántatik, hogy a versenyző legalább tíz méternyi távolságot repüljön át kétszer egymás után.

Ez év május 19-én folyt le az első verseny a két díjért Párisban. A versenyre 198 gépezetet neveztek be, de ezek közül egyik sem volt képes arra, hogy megfeleljen a feltételek bármelyikének is. Hozzáértők megállapították, hogy a szerkezetek közül csak 23 alkalmas repülésre, míg a többi hasznavehetetlen s egyszerűen annak a nézetüknek adtak kifejezést, hogy az eredménytelen párisi versenynek minden bizonynyal a heves szél is okozója volt. Ugy látszik, nem tévedtek, mert Poulain mester tegnap beigazolta, hogy gépe alkalmas a repülésre s valószínű, hogy a további kísérletek folyamán már nagyobb meglepetéseket is fog hozni a repülőgépkonstruktorok számára. Kétségtelen, hogy Poulain sikere igen nagy jelentőségű, mert ha a motort ki tudja küszöbölni, úgy felfedezte a repülésnek természetes alapon álló s biztos módját.

© **Katonák nemzetközi repülőversenye.** Londoni jelentés szerint augusztusban az angol hadügyi kormány Salisburyplain környékén nemzetközi katonai repülőversenyt rendez, amelyre már most lehet jelentkezni. Eddig angol és francia aeroplánokon kívül osztrák gépeket is neveztek.

© **Milliomos aviatikusnő.** Mrs. Clara Baldwin Starker, Amerika egyik leggazdagabb asszonya, aki apjától, egy nemrég elhunyt bányakirálytól, 50 millió koronát örökölt, szenvedéllyel hódol az aeroplán-sportnak és vagyona jórészt ennek a szenvedélyének kielégítésére fordítja. Mivel azonban sokat utazik is és utján külön berendezések nélkül bajosan vihetné magával mindenhol az aeroplánját, azért egy külön kocsi készítettet magának, amely egyrészt hangárul is szolgál, másrészt pedig a tetőzete annyira kiszélesíthető, hogy felszálló helyül is szolgál. Ilyen módon mindenhol magával viheti a repülőgépét és bárhol, amikor éppen kedve telik, felszállhat. Egy újságírónak, aki meginterjúvolta, ezt mondta:

— Nagyon szereték utazni, de az utazók mind-

járt utakon haladnak. Én oda akarok menni és ott akarok megállapodni, ahol nekem tetszik és ke-
rülni akarom az általános turistautakat; ezt pedig csak repülőgépem segítségével tudom elérni.

© **Lezuhant aviatikusok.** Londonból jelentik: Két katonai aviatikus, egy tiszt és egy altiszt, ma reggel Stonehenge mellett lezuhant. Mind a kettő meghalt.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **A „Kéve“ közgyűlése.** A „Kéve“ művészegyesület július hónap 5-én este 6 órakor tartotta meg IV. rendes közgyűlését a Vadászkiirt szálló különtermében Szablya Frischauf Ferenc elnöklésével. Az elnök többek között bejelentette, hogy az egyesület Szinnyey Merse Pál festőművészt legutóbbi kollektív kiállítás alkalmával táviratilag üdvözölte és felolvasta a művész közönsé válaszáat. A közgyűlés a „Ház“ művészeti folyóirattal kötött szerződést a kiadótulajdonossal barátságos megállapodás alapján felbontotta és elhatározta, hogy egy negyedévenként megjelenő művészeti krónikát fog a „Kéve“ címmel kiadni, amelynek szerkesztésével Szablya János ügyvezető-igazgatót bízta meg. Az igazgató-tanács pártoló indítványára a közgyűlés a sorsolási eljárást az ügyvezető-igazgató előterjesztései alapján reformálta, egyrészt a nyereségek számainak emelése, — másrészt pedig a nyeresési esélyek fokozása által. — A betérjesztett jelentést és számszámadást, amely utóbbi 712.24 K felesleget mutat az elmúlt egyesületi évben, a közgyűlés elfogadta és a felmentvényt a vezetőségnek megadta. A közgyűlés azután megválasztotta az új tisztikart. A választás eredménye a következő: Elnök Szablya Frischauf Ferenc, ügyvezetőségi tagok Benkhard Ágost, Lénárd Lévy Róbert, Moiret Ödön és Remsey Jenő, ügyvezető igazgató Szablya János, jogtanácsos dr. Vermes Károly, gazdasági igazgató-tanácsosok Beretvás Hugó, Borbás Lajos és Forró Róbert. A közgyűlés végül tudomásul vette, hogy a legközelebbi rendes kiállítást az egyesület az ősz folyamán fogja rendezni rendes kiállítási helyiségében, a Nemzeti Szalon Erzsébet-téri épületében. A közgyűlés végül felhatalmazást adott az ügyvezetésnek, hogy a legközelebbi külföldi kiállítás rendezése tárgyában a megfelelő tárgyalásokat a saját hatáskörében intézhessen. A közgyűlésnek egyéb tárgya nem lévén, az elnök az ülést berekesztette és további lelkes, kitarító, buzgó munkára serkentette az egyesület tagjait.

(*) **A színészfelvételi vizsgák eredményei.** Az Országos Színészegyesület ezidei felvételi vizsgájára összesen 188 új kérvényező jelentkezett. Ezek közül végleg felvettek hetet, egy évi gyakorlatra bocsátottak harminczhatot, két évi gyakorlatra bocsátottak negyvenet, három évi gyakorlatra bocsátottak huszonhatot. Egy évi működési engedélyt kapott, hat jelentkező, végleg elutasítottak huszonötöt, negyvenhét jelentkező pedig a vizsgán nem jelent meg. A gyakorlatosok közül végleg felvettek nyolcat, elutasítottak egyet, továbbra meghosszabbították a gyakorlati engedélyt kettőnek, a vizsgán nem jelentek meg hárman. A működési engedélyesek közül végleg felvettek négyet, egy évi gyakorlatra, nyolcat két évi gyakorlatra szintén nyolcat, három évi gyakorlatra hetet bocsátottak, négyet elutasítottak, tizennyolcan pedig nem jelentek meg a vizsgálóbizottság előtt.

(*) **Érdekes színházi per.** Németország egyik nagyobb városában a törvényszéknek most egy sajtósági és érdekes színházi kérdést kellett elintéznie és pedig azt, hogy van-e joga a színésznek igazgatójától azt követelni, hogy tehetségéhez aránylag foglalkoztassa a műsorban. A törvényszék — a felmerült esetben tagadólag ítélkezett a perben, mert a polgári törvénykönyv nem tartalmaz semmiféle intézkedést arra nézve, hogy az alkalmazottnak joga volna tényleges foglalkoztatását is követelni. A törvénykönyv szerint az alkalmazottnak csak a szerződésben megállapított fizetés követelésére van joga és ha a fizetés megtagadtnak, akkor pert indíthat, vagy kártérítést követelhet a munkaadótól. A per folyamán a színész előnyére kísérlet történt annak bizonyítására, hogy a szí-

nésznek különös érdekében áll a folytonos foglalkoztatás, hogy a gyakorlatból ki ne jöjjön és hogy fokozatosan fejlesztve tehetségét, jó hírnévre is szert tehessen. Ezzel szemben a törvényszék viszont azzal érvelt, hogy ez az érdek egyéb hivatásoknál is fenálló hasonló, sőt talán nagyobb mértékben és hogy az igazgatókat, az előadandó darabok sikere érdekében nem lehet szabad elhatározásukban a helyesebb szerepkiosztásban megakadályozni, annál kevésbbé, mert az nemcsak pénzügyi, hanem művészi érdek is, amelyet a közönség jogosan megkövetel. Ha a színész a gyakorlati foglalkoztatásra jogot akar magának szerezni, úgy köteles erre nézve igazgatójával előzetesen szerződésileg megállapodni, de ha ez meg nem történt, akkor a törvényszék sem részesítheti a színészt jogos védelemben.

(*) **Giordano új operája.** Umberto Giordano, a Szibéria komponistája, most annak az operalibrettónak megzenésítésével foglalkozik, amelyet Renato Simoni a Madame Sans-Gêne-ből dolgozott át. Az opera először a newyorki Metropolitanban kerül színre és csak utána egy évvel mutatják be a milánói Scalában és a római Teatro Constanziában. A Corriere della Sera munkatársa megkérdezte Giordanót, hogy ki adta neki a Szókimondó asszonyság megzenésítésének ötletét. „Nem kisebb ember, — mondotta Giordano, — mint maga Giuseppe Verdi 1901-ben. Én először elámultam és szerényen kételkedtem benne, hogy Napoleont énekelve színpadra lehetne vinni. Verdi ekkor azt mondta, hogy egyáltalán nincs téma, amely operának alkalmas ne volna. Mindent meg lehet zenésíteni, csak meg kell találni a helyes formát. Én akkor még éreztem kedvet a témához. Sardouval érintkeztem akkoriban, aki váltig erősködött, hogy Nilusi ünnep című librettója igen jó és alkalmas librettó. Dolgoztam is rajta, de mikor Sardou meghalt, elment a darabtól a kedvem. Most 2 éve Párisban jártamban láttam Réjanet a Szókimondó asszonyságban. Akkor eszembe jutott, mit mondott Verdi és ekkor láttam, hogy a mester milyen éles szemmel látta meg ebben a darabban a zenei témát. Felhasználtam a Marseillaisét és a „Ca ira!“ motívumát s nagy orchestrális darabokká dolgoztam fel mindkettőt. Az egész operában a szereplők a szólamvezetés és a zenekar csak kommentál. Napoleon szerepe azonban recitativo s a zenekar énekel és tolmácsolja a gondolatait a brüszk deklamációknak. Jövő januárra tervezzük a bemutatást. A czimzerepet Geraldine Farrar éneklí, Lefébvre szerepét Caruso, Napoleon baritonpartiját pedig Amato. A bemutatást magam fogom dirigálni.

(*) **A klasszikus Berlin.** Berlinből írják: A berlini drámai színházak — bizonyára Reinhardt czirkuszi klasszikus sikereinek hatása alatt — anynyi klasszikus tervvel foglalkoznak, hogy ha a jövő szezonban mind valóra válik, tele lesz ódon irodalmi hangokkal a Deutsches Schauspielhaus Goethe, Schiller és Shakespeare számos új rendezését helyezi kilátásba, különösen az Egmontot és IV. Henriket szíjára kassza-repriznek. Reinhardt természetesen szintén nem marad tétlen: a Deutsches Theater szintén az Egmont és a IV. Henrik új inszenálásának tervével foglalkozik. A Berliner Theater hasonlóképpen több klasszikus előadásra készül, többek között a Macbethet készíti elő Irene Triesch-sel a fűszerepben.

(*) **A budai új zsinagóga terve.** A Krisztina-köruton, a Széna-tér közelében építendő új zsinagóga terveit a nagyközönség nyolcz napon keresztül délután 4—7 óra között megtekintheti a Magyar Építőművészek Szövetségének nagytermében, Ferenciek-bazára, I-ső emelet. A pályabíróság a tervek egyiket sem ítélte a kivitelre érdemes munkának. Ezt az eredménytelenséget a telek nehézségi viszonyai okozták. Az első díjat Lajta Béla kapta. Ezen az épület tengelye a Krisztina-köruttra áll merőlegesen, a mi ténylegesen tekintetében tetszetős gondolat ugyan, de a pályázat feltételeinek ellentmond. Azok szerint tudniillik a templom szentélyének keletre kell néznie. A második díjat Gondos Imre, a harmadikat Löffler Sándor és Löffler Béla kapta s ezenfelül megvásárolták még a Jónás Dávid és Zsigmond, továbbá Leimörfer és Rácz-féle terveket.

(*) **A nagyváradai Szigligeti-társaság közgyűlése.** A nagyváradai Szigligeti-társaság legutóbb tartotta meg ezévi rendes közgyűlését Rádl Ödön elnöklésével. A titkári jelentés, valamint a pénztáros jelentését a közgyűlés egyhangulag elfogadta. A tisztújításnál elnökké ismét egyhangú lelkesedéssel Rádl Ödönt választották meg. Rádl Ödön kijelentette, hogy készséggel munkálkodik tovább

az egyesület érdekeiben, mert két évtizedes elnöki működése programjának két sarkalatos pontja: a Szigligeti-szobor és Szigligeti életrajza még nem valósult meg. A társaság ezután Széchenyi Miklós megyés püspököt és Hlatky Endre főispánt tiszteletbeli tagokká választotta meg.

(*) **Uj olasz operák.** Franchetti Leopoldo, az ismert olasz komponista, akinek „Columbus” és „Germania” című operái az egész zenevilág ismeri, Ricordi zeneműkiadóval megszüntette szerződéses viszonyát és a Sonsogno-czeggel kötött új szerződést. Franchetti most új operát ír Luigi Illicza szövegére. A dalmü keleti milieu-ben játszódik. Franchetti már két felvonást meg is irt és a jövő szezonban már elő is adják az új operát. Mascagni is új operán dolgozik. „Parisina” című operája, amelyet d'Annunzio szövegére ír, már csaknem teljesen elkészült. Mascagni a napokban barátai körében bemutatta operája utolsó felvonásának befejező duettjét, amelyvel a legnagyobb lelkesedéssel ragadta hallgatóit. Azt mondják, akik a „Parisina” zenéjét ismerik, hogy ebben Mascagni egészen új dolgot produkált és szakított eddigi stílusával. Olaszosított Strauss Richard-muzsikának mondják Mascagni új operáját. Ha ezt a művét befejezi, Mascagni egy drámai témát akar megzenésíteni, amelyhez szintén d'Annunzio munkái közül a „Cyprusi rózsza” című drámát választotta ki.

(*) **A nagybányai kiállítás.** A nagybányai kiállítás szervezőjét a fővárosban dr. Takács Zoltán, a Szépművészeti Múzeum öre, Nagybányán pedig Ferenczy Károly, Réti István és Thorma János festőművészek végzik. Mivel a kiállítással járó munkálatoknak nagy része még hátra van s a külföldi művészek alkotásai sem érkeztek meg, a rendezőség a megnyitást, amely július 15-ére volt kitűzve, augusztus elsejére halasztotta el. Gróf Zichy János kultuszminiszter augusztus hó elsején Nagybányára utazik, hogy személyesen nyissa meg a kiállítást. A kiállítás élén a város agilis polgármestere, dr. Makray Mihály áll. A kiállítás egyébként egy hónapig marad nyitva.

(*) **Czigánylány mint Carmen.** A kopenhágai királyi opera a legközelebbi évadban abban a kivételes helyzetben lesz, hogy a Carmen című szerepét egy igazi czigányzármasú primadonnával játszathatja. Carmen Surya Robby kisasszony gyermekkorában még egy czigánykaravánnak volt a tagja, amely Dániában kóborolt. Amikor egyszer Island nevű kis városba értek, egy ottani kertésznek annyira megtetszett a szép kis czigánylány, hogy örökre fogadta. Nemsokára fölfedezték, hogy a kis czigánylánynak gyönyörű szép hangja van és több pártfogója akadt, akik neveléséről és ki képezetéséről gondoskodtak. Végül Grieg Anna iskolájába került a kis Carmen, ahol hangja gyorsan kifejlődött. Talentuma fölkellette a kopenhágai királyi opera igazgatójának a figyelmét, aki most nagy fizetéssel az operához szerződtette.

(*) **A munkási Árpád-szobor.** A munkási Árpád-szobor ügyében már megtörténtek a végleges megállapodások. Eszerint a leleplezési ünnepélyt 1918. szeptember első felében tartják meg országos ünnepség keretében. Az emlékszó Árpád honalapító fejedelmet 4 és fél méter magasban, lovon ülő helyzetben, bronzba öntve fogja ábrázolni. A szerződést ifj. Pastagh György szobrászművész az elmúlt héten írta alá és a hazánkban létesítendő Árpád-szobor előkészítését oly művészi feladatnak tekinti, hogy azt a legnagyobb lelkesedéssel és ambícióval fogja elkészíteni.

(*) **A párisi nemzetközi iparművészeti kiállítás elhalasztása.** A francia fővárosban néhány hónappal ezelőtt nagy megalom indult meg, amely azt tűzte ki céljául, hogy az 1915. évben Párisban egy nagyszabású nemzetközi iparművészeti kiállítást rendez. A kiállításban való részvételre felszólító körleveleket már szét is küldötték a különböző nemzetek iparművészeti társulataihoz, a többek között hozzánk is. Igen élénk érdeklődés nyilatkozott meg a kiállítás iránt mindenfelé. Több oldalról felmerült azonban az aggodalom, hogy két olyan nagyszabású kiállításnak mint a safrancsisági világiállítás és a párisi nemzetközi iparművészeti kiállítás, egyidőben való rendezése sok kiállítót visszatartathatna az egyik vagy a másik kiállításban való részvételtől. Ezek az aggodalmak a kiállítás rendezőbizottságát a francia kormánnyal és Páris városával történt megállapodás alapján arra indították, hogy a kiállítás rendezését az 1916-ik évre halasszák.

(*) **Az irodalmi Nobel-díj.** A jövő évi irodalmi Nobel díj már most foglalkoztatja a sajtót. A norvég „Nordland” című lap értesülése sze-

rint Henri Bergsonnak, a francia filozófiai írónak van a díjra legtöbb kilátása. A német sajtó ezzel szemben azt hangoztatja, hogy most már ideje egyszer a német irodalmat is kitüntetni. A német lapok Gerhardt Hauptmann jelölése mellett kardoskodnak.

(*) **A Darnay-muzeum gyarapodása.** Kaposvárról jelentik: Kisfaludy Sándor örökbeesü regéi közül a „Somló” címűnek hiányzott a kézirat az állami Darnay-muzeum Kisfaludy-termből, ahol a „Himfy” kéziratán kívül a nagy költő regéinek nagy része egyesítve van a kéziratgyűjteményben. A múlt napokban a muzeumok és könyvtárak országos felügyelőségének adozatkészségéből sikerült megszerezni a rendkívül becses kéziratot, amely most a gyűjteményt teljessé teszi.

(*) **Lejárt pályázat.** Almássy Endre színigazgató a szegedi Dugonics-társaságnak 1000 koronát adott át oly célból, hogy ezzel a társaság pályázatot hirdessen egy egész estét betöltő színműre. A pályázat most július 1-én járt le és összesen 18 pályamunka érkezett be. A bizottság november 15-én hirdeti ki a pályázat eredményét.

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM

* **Amundsen Budapesten.** Amundsen Rualt tengeri kapitány a nagynevű földrajzi tudós, a Déli Sark világhírű felfedezője, aki ez idő szerint Londonban tartózkodik, már értesítette a Magyar Földrajzi Társaságot, hogy ez év őszén Budapestre jön. Amundsen kapitány, aki néhány évvel ezelőtt már járt fővárosunkban, a Földrajzi Társaság meghívására felolvasást fog tartani nálunk a Déli Sark körül tett korszakos felfedező utjáról. Dr. Lóczy Lajos egyetemi tanár, a Földrajzi Társaság elnöke, már összeköttetésbe lépett az érdeklődő tudományos körökkel, hogy a világhíres utazót Budapestben minél ünnepesebb fogadtatásban részesítsék.

* **A Nemzeti Muzeumból.** A Nemzeti Múzeum éremtárának a lefolyt évnegyedben is több éremgyűjteményt és régi pénzdarabokat mutatnak be tulajdonosaik s ajánlottak fel vételre az éremtárnak. Ezek közül az értékesebb darabokat lehetőség szerint megszerezte a múzeum. Több földből előkerült éremlelet jutott ezenkívül az éremtár birtokába, amelyeknek feldolgozása erősen folyik. Ajándékozás útján is szaporodott a gyűjtemény. Kiemelendők az ajándéktárgyak közül József nádor ezüst emlékérmé, XV. Lajos két ón emlékérmé, Septimius Severus császár ezüst dénára, hat darab római provenzialis bronzérem, egy sárga bronz emlékérem, mely I. Ferencz József párisi látogatása emlékére veretett, tizennégy darab egyiptomi bronzérem.

* **Magyar tudósok Rómában.** Rómában ez év október havában majdnem egyidejűleg tartják meg a nemzetközi művészettörténeti, valamint a műregészeti kongresszusokat. Magyarországból a Tudományos Akadémia, az egyetem és a muzeumok képviselőiben többen vesznek részt a nemzetközi összejövetelen és a magyarok közül dr. Hampel József udvari tanácsos, egyetemi tanár, dr. Pastiner Gyula egyetemi tanár és dr. Nyáry Sándor műegyetemi tanár, a Szépművészeti Múzeum igazgatója a kongresszuson előadásokat tartanak.

* **Könyvtárak fejlesztése.** A Muzeumok és Könyvtárak Országos Felügyelősége a muzeumi és könyvtár-ügy fejlődését a lefolyt évnegyedben is igyekezett előmozdítani. A hatáskörébe tartozó gyűjtemények szükségleteire és a könyvtárak fejlesztésére, valamint könyvtári építkezésekre és berendezésekre huszonegyezer koronát folyósított. Ebből az összegből segélyben részesültek az alsókubini Csaplovits-könyvtár, a komárom vármegyei könyvtár, a miskolci evangélikus egyházi könyvtár, a pozsonyi városi és a sárospataki református kollégium könyvtára. A főfelügyelőnek a muzeumi és könyvtári ügy fejlesztésére kétszázkilencvennyolcezerhatszathatvan korona áll rendelkezésre, amely összegből rendes kiadásokra százhetvenháromezerhatszathatvan korona, a rendkívüli kiadásokra pedig összesen százhuszonegyezer korona esett.

* **A Természettudományi Társulat pályázata.** A Természettudományi Társulat pályázatai közül a Bugát-alapból kitűzött két pályázat beküldési határideje már nemsokára lejár. A természetan köréből a pályakérdés a következő: „Kivántatik a mikroszkópban előálló fénytümemények szabatos, összefoglaló tárgyalása, tekintettel a mikroszkóp elméletének és alkalmazásának újabb haladására”. Jutalma a Bugát-alapból hatszáz korona. A növénytan köréből a pályakérdés a követ-

kező: „Kivántatik valamely Magyarországon is képviselt, a Cryptogamae csoportba tartozó család vagy nagyobb génusz monografiái feldolgozása, különös tekintettel a fejlődéstani viszonyokra és a növényföldrajzi elterjedésre. A dolgozatban az Alföld különös gondban való részletes ismertetése is kívánatos”. A növénytan köréből kiírt pályázat beküldési határideje, az eddigi szokástól eltérően, nem októberben, hanem már szeptember 1-én lejár. A Társulat legutóbb tartott választmányi ülésében már a bíráló-bizottság tagjait is kijelölték. A bizottság tagjai lettek: Klein Gyula, Mágócsy-Dietz Sándor és Tuzson János. A pályázatok titkosak, jelígyesek és azokon csupán a Természettudományi Társulat tagjai vehetnek részt. A lepecsételt, jelígyes levéllel együtt a pályázati műveket fenti határidőig a Társulat titkári hivatalába kell beküldeni. (VIII., Eszterházy-utca 16.)

FŐVÁROS.

Mi lesz a kórházi programmal?

— Elkészült az új járványkórház. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, július 5.

Harminez millió koronát irányzott elő a főváros a csaknem türehtelen kórházi állapotok megjavítására: mégis, alig történik valami, ami a sült állapotok megszüntetésére volna hivatva. A főváros nagy beruházási programjának alig van fontosabb és sürgősebb része az új kórházak építésénél és ahelyett, hogy a főváros vezetősége minden energiáját koncentrálná, hogy az új kórházak mentül gyorsabban felépüljenek: száz és egy más kevésbé fontos és alárendelt jelentőségű tranzakciót visz keresztül, amelyek a kórházépítés ügyét állandóan hátráltatják. Csak lassan és vontatva, szinte esigalépsben haladunk előre ezen a téren és az új, de szörványos kórházépítkezések alig tudnak lépést tartani azzal a szükséglettel, mely a főváros lakosságának természetes szaporodásával nagyobb számú megbetegedési esetek folytán föltétlenül bekövetkezik.

Ily körülmények között örömmel kell azt is feljegyeznünk, hogy toldozással-foldozással, egy-egy új pavillon megépítésével és most legutóbb az új járványkórház felépítésével iparkodik a főváros az abnormis kórházi állapotokon segíteni. Így még a múlt évben a Telepi-utcai iskolaépületet 303 ágygyal kórházi célra rendeztette be a főváros. Azután a Szent István-kórház mögött épült három darab új pavillon 310 ágygyal, nemkülönben a Szent Gellért-kórház területén felállított a tanács három darab hordozható barakkot 52 ágygyal, s négy darab új betegpavillont 188 ágygyal és egy személyzeti épületet. Ennek folytán körülbelül egy év leforgása alatt 853 minimális férőhelyvel szaporodott a fővárosi balparti kórházak befogadó képessége. A Gellért-kórházi négy új betegpavillon és egy személyzeti épület Hönig Dezső műszaki tanácsos tervei szerint most készült el és Antal Gyula tanácsos, mint az építésre felügyelő bizottság elnöke a mai napon vette át végleg azokat a főváros nevében az építés vezetőségétől.

Az új pavillonok építésénél főalapvető gyanánt szerepelt a helyiségek egymástól való szigorú elkülönítése, miért is minden pavillon egymástól négy külön részre izolálható. Másrésztől godoskodás történt aziránt is, hogy a gyógyultak távozóik a kórteremből kijövet külön fertőtlenítő fürdőt és öltözőt kapjanak s onnét a pavillon újabb érintése nélkül közvetlenül a szabadba távozhasanak, valamint, hogy a járványos betegek ürülékéi a közes-tornába való levezetés előtt kellő fertőtlenítéssel ártalmatlanná tétessenek. A kórházat határoló utak levegőjének immunitását negyven méteres befőtási övezet védi. Az új járvány-, vagyis Szent Gellért-kórház minimális férő helye ezzel 452 ágyra emelkedett. Területe a legnagyobb az országban: 104,000 négyszögméter (körülbelül huszonnégy magyar hold) s egy betegágyra átlag 230 négyszögméter kertterület jut.

A Gellért-kórház telekredezésére és építésére eddig összesen mintegy 1.500.000 koronát fordított a főváros és így egy betegágyra, főzőkonyha, mosókonyha és fűtőgépek nélkül, körülbelül 3500 korona költség esik, tehát a kórház egyike a főváros legolcsóbb építkezéseinek.

A bizottság Hönig Dezső műszaki tanácsos kalauzálásával végig járta a világos és barátságos körtermeket és Antal Gyula tanácsos mondott köszönetet a főváros nevében az építkezés körül közreműködőknek.

() A polgármester szabadságon. Dr. Bárczy István polgármester ma kezdte meg nyári szabadságát. Távollétében a város ügyeit Rózsa István Gyula helyettes polgármester fogja vezetni.

() Választók névjegyzéke. A központi választmány e hó 10-én ülést fog tartani, amelyen az országgyűlési képviselőválasztók jövő évi névjegyzéke ellen beadott felszólalásokat és észrevételeket fogják tárgyalni.

() A fertőtlenítő intézet új igazgatói. A tanács ma tartott teljes ülésében töltötte be a fertőtlenítő intézetnél üresedésben lévő két aligazgatói állást. A tanács erre a két állásra dr. Hammer Dezsőt és dr. Bordás Elemért választotta meg.

() Az óbudai főgyűjtőesatorna. Az általános csatornázási végrehajtó bizottság Foek Ede tanácsos elnöklésével ülést tartott. Az ülésen tárgyalás alá kerültek az óbudai főgyűjtőesatorna építésére beérkezett ajánlatok. A bizottság a beérkezett hat ajánlat átszámítása után azt az ajánlatot javasolta elfogadásra, amely 1.118.000 koronáért vállalja a főgyűjtőesatorna megépítését. A bizottság javaslata legközelebb a tanács teljes ülése elé kerül, amely végérvényesen fog dönteni a munka odaítéléséről.

TANÜGY.

= Kitüntetett somogyi tanítók. A Somogyvármegyei Közművelődési Egyesület Makfalva Géza főispán elnöklésével ülést tartott, amelyen különféle alapok kamataiból összesen 16 tanítót tüntettek ki a magyar nyelv terjesztése érdekében kifejtett munkásságukért kisebb-nagyobb pénzösszeggel. Ötven koronás jutalomban részesültek: Schreiber Ferenc, Honer József, Cseke Dezső, Pataki Géza, Andorka István, Horényi Károly, Fehérvári Ferenc, Vargha Ferenc, Ursprung Géza és Magyar János tanítók. — Somssich Imre gróf alapítványának kamatait Szántó Péter volhói, Somogyi Kelemen tanár és Müller Ferenc nagyatádi tanítók kapták. — Az Ivánkovics-féle alap 100 koronás kamatait Bengyel Géza vízvári tanító kapta, míg a báró Inkey-féle családi alapítvány kamatait Heissler Károly és Goldschmidt Katalin mócsi tanító, illetve tanítónő kapták.

= A Magyar nyelv az oláh iskolákban. Aradi jelentés szerint Arad megye közigazgatási bizottságának fegyelmi választmánya Munteán György műszaki román tanítót, mert a magyar nyelvet rosszul tanította és kötelességét elmulasztotta, 100 koronára. Szatanka József római román tanítót, mert Kehrler tanfelügyelőt az iskolából kiutasította, szintén 100 korona bírságra ítélte.

= A kultuszminiszter rendelete a tankönyvekről. Gróf Zichy János vallás- és közoktatásügyi miniszter körrendeletet intézett az összes iskolai hatóságokhoz, amelyben megengedi, hogy minden olyan tan-, segéd- és vezérkönyv, amelynek engedélyezési eljárása folyamatban van és amelynek iskolai használatra leendő bevezetése iránt az illetékes tanintézetek igazgatói felettes hatóságuknak már indokolt előterjesztést tettek, az 1912-3. tanévben iskolai használatba vétessék, ha az illető tan-, segéd- és vezérkönyv 1912. évi szeptember hó 1-ig engedélyezést nyert.

= Nemzetközi rajzoktatási kongresszus Drezdában. Ez év augusztus havában fog lezajlani Drezdában a IV. nemzetközi rajzoktatási kongresszus, melylyel kapcsolatban nemzetközi rajzkiállítás is lesz. A kongresszuson és a kiállításon Európának minden nemzete képviseltetni fogja magát. Magyar részről a kongresszuson és a kiállításon Bauer Soma állami rajztanár, festőművész jelenik meg, kinek Zichy János gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter ebből az alkalomból utazási ösztöndíjat engedélyezett.

= Megjutalmazott tanítók. A Magyar Gazdaszövetség elhatározta, hogy a következő tanítókat, akik részben a fogyasztási, részben pedig a hitelszövetkezeti mozgalomban kiváló szerepet vittek és akiknek munkája nyomán nemesak szövetkezetek alakultak, de szövetkezetek fel is virágoztak: Nagy István Szencz (Pozsonym.), Imreh Zsigmond Kibéd (Máros Tordam.), Ladisiczky Sándor Kövesd (Szencsm.), Kovács József Uri (Pestm.), Budai Bálint Köröstarcsa (Békésm.), Rutyka Vilmos Nagyborcsány (Háromszékm.), Kirner Gusz-

táv Apostag (Pestm.), Mészáros József Igazfalva (Krassó Szörénym.), Miklóssy Béla Neszmély (Komáromm.), Szalkay József Diosad (Szilágym.), 100 korona jutalomban részesíti.

= A kolozsvári felsőbb leányiskolába és a vele kapcsolatos internátus az előjegyzéseket, a nyári hónapokban (július—augusztus) is elfogadja az igazgatóság; az érdeklődő t. szülőknek az 1911—12. iskolai év értesítőjével és egyéb felvilágosításokkal is szívesen szolgál. A hatosztályú felsőbb leányiskola mellett gimnázialis irányú tanfolyamok is vannak szervezve, melyekben növendékek a gimnáziumi érettségi vizsgálatra is előkészíttetnek, van továbbképző tanfolyam is, hol különösen a német és francia nyelvekben és a női ügyességekben tökéletesíthetik magukat. A zenei tanításra, melyet kizárólag akadémiailag képzett tanárok vezetnek, a legnagyobb gondot fordítja az intézet.

KÖZIGAZGATÁS.

Nyugalomba vonuló jegyző. Esztergom megye Bény községének ismertnevű jegyzője: Rapp Géza nyugdíjba ment. A vármegye törvényhatósági bizottsága 36 évi hivataloskodására való tekintettel évi 2000 korona nyugdíjat szavazott meg számára és külön évi 600 korona lakáspénzt.

A hivatali tekintély. Sátoraljaújhelyen az egyik városi kézbesítőknek végzést adtak át, Fischer Ödön temetőfelügyelőnek leendő kézbesítés végett. A temetőfelügyelő nem volt otthon, mire a tréfás kézbesítő kifüggesztette a végzést a lakás ajtajára és a tértívnyre ezt írta:

— Honn nem lévén, lakásának ajtajára kifüggesztettem a végzést, Tanuim erre az összes jelenlévő halottak... — Ez az iv most került a város egyik vezető tisztviselőjének kezébe, aki a tréfa által a hivatali tekintélyt látta megsérteni és a kézbesítőnek fegyelmi uton való megbüntetését javasolta.

Hatósági közvetítő intézet Pécsen. Pécsen e hónap 15-én nyílik meg a cselédotthonnal kapcsolatos hatósági közvetítő intézet, ahol a férj- és nőcselédi szolgálatra menni szándékozók gújtalanul kaphatnak megfelelő helyet s amennyiben bármi okból a rendelkezésre álló helyekre elszegődni hajlandók nem volnának, a nőcselédok ugyanott mindaddig, amíg részükre megfelelő hely akad, napi 80 fillér ellenében lakást és teljes ellátást nyerhetnek, vagy amennyiben az élelmezésről a cselédotthonban is önmaguk kívánának gondoskodni, a szállásért napi 14 fillért tartoznak fizetni. Amennyiben előzetes értesítést kap az intézet vezetősége, szívesen gondoskodik arról is, hogy a vasuton érkező leányokat az intézet megbízottja az állomásnál várja, aki őket az intézetbe vezeti; esetleg az uti költség megtérítéséről is gondoskodik történik. Bármely irányú felvilágosítással azonnal és készséggel szolgál az intézet vezetősége. Levél a következő címre küldendő: Városi foglalkozást közvetítő intézet és cselédotthon vezetésének Pécs, Városházépület, Perczel-utca.

EGYESÜLETEK.

(—) Munkások nyugdíjintézete. A Magyarországi Munkások Rokkant- és Nyugdíjgyűlete legutóbbi központi választmányi ülésén örömmel vették tudomásul az egylet folytonos haladását, melyet az év első felében elért. Az idén 17.365 új tag iratkozott be, kikkel a rendes fizető tagok száma a százötvenháromezert felülhaladta. A folyó évben alakult 28 új fiókpenztárral ezek száma 453-ra emelkedett. Az egylet vagyona fél év alatt nyolcszázézer koronával emelkedett s június végén a teljes vagyon kilencz millió koronát meghaladta. Elhatározták, hogy a készpénztökből két millió korona névértékű 4 és fél százalékos záloglevélet szerezzék be elsőrendű pénztintézetektől. A vagyonból most 8 millió korona van értékpapírokban elhelyezve, ezenkívül a készpénz 7 elsőrendű pénztintézeteknél kamatozik; van az egyletnek egy bérháza Budapesten, József-utca 23. sz. alatt, ahol az egylet központi irodája van. Különösen kiemelendő, hogy az egylet 1903-ban kezdte el a segélyezést, azóta kétmillió koronát meghaladó összeget fizetett ki 1558 rokkant és elaggott tagjának, 411 árvának állandó segítésére és özvegyek gyámoltására. A rokkantak 8.40—13.20 korona, az árva 1.40—2.21 korona állandó segítséget kapnak hetenkint. Az egyletnek a kereskedelmi kormány 1907 óta mostanig összesen 32 ezer korona állami támogatást adott. A választmány köszönetet mond a következő jótékony adományokért: Pécs város 200 korona, Pesti Magyar Keresk. Bank 1000 korona, Magyar Orsz.

Közp. Takarékpénztár 600 korona, Magyar Bank és Keresk. R. C. 800 korona, Gazdag Sándor (Nagycezenk) 20 korona. — Az egylet iránt érdeklődőknek szívesen szolgál felvilágosítással a központi iroda: Budapest, VIII., József-utca 23.

(—) A „Cházár András Országos Siketnéma-Ötthon“ a „Magyar Siketnéma Kör“, a „Budapesti Siketnéma Társaskör“ és az „Edison Siketnéma Asztaltársaság“ gal karöltve Budapesten, folyó évi augusztus hó 18., 19. és 20-án tartja az I. Magyarországi Siketnémák Napját.

(—) Az Igazságügyi Kezelőtisztek Országos Egyesülete július 6-án (szombaton) a népligeti Róna-féle vendéglő összes zárt és kerthelyiségeiben a most létesítendő „Igazságügyi Kezelőtisztek Ötthona“ javára táncmulatságot rendez.

SPORT.

() Az olimpiai labdarugómérkőzések. Huszezer néző előtt folyt le az angol-dán match, amelyet Gusztáv svéd király, Gusztáv Adolf trónörökös és Dimitri orosz nagyherceg is végignézték. A nagyszerűen játszó angolok gyönyörű játék után 4:2 arányban legyőzték a dánokat. Az első gólt Walden lőtte a tizenegyedik perczben. Ugyancsak Walden lőtte a második gólt is a huszonkettedik perczben. Ezután a dánok is fölnyomultak és Olsen a dán center-csatázó husz méterről óriási erővel gólt lőtt (2:1). A gól után visszaesett a dán csapat, mert Buchwald dán jobbhátvédő a karját törte s így tíz emberrel játszotta végig a mérkőzést. A fel-sőbbbségben játszó angolok Hoare révén a 41. perczben és Berry révén a 43. perczben még két gólt lőttek ebben a félidőben. Szünet után nagy energiával játszottak a dánok, de csak egy gólt rugtak az angol hálóba. — A világbajnokságot tehát a footballban Anglia nyerte meg. — Második Dánia lett. A harmadik helyért a hollandok a finn-ekkel mérkőztek és a matchet a hollandok abszolút fölényes játék után 9:0 arányban nyerték meg. A Vigaszdi döntő mérkőzése Magyarország és Ausztria között ma este folyt le a Stadionban. A mérkőzést több mint tízezer néző közönség nézte végig és Magyarország 3:0 arányban fölényes győzelmet aratott régi riválisa, Ausztria felett. Az első félidőben 1:0 volt az eredmény a magyarok javára. A vezető goalt Schlosser rugta a 32-ik perczben. Szünet után továbbra is megtartotta állandó fölényét a magyar reprezentatív team és Bodnár révén két goallal erősítik meg az értékes győzelmet. Az olimpiai football-tornán tehát Anglia után mi voltunk az első egyetlen football-csapat, amely díjat hoz haza. Azonkívül Jensen dán milliomos tiszteletdíját is megnyerték válogottjaink.

() Svéd győzelem. Stockholmból táviratozták lapunknak: A miniatűrűfegyverekkel való csoport-löversenyen 25 méter távolságra az első, második és harmadik díjat svédék nyerték. A negyedik díjat egy angol nyerte meg.

() Az olimpiai labda-tennisz bajnokságok. Mint Stockholmból jelentik, az urak kettős versenyének fináléjában Winslow győzött Kingston ellen (7:5, 4:6, 10:8, 8:6). Az első az arany, a második az ezüst érmet nyerte. Az urak és hölgyök kettős versenyének fináléjában Töring és Somplung (németek) győztek Fick és Seteswall (svédék) ellen. A tennisz-verseny ezzel befejezést nyert s a díjakat a király már ki is osztotta.

() Az 1920. évi olimpiád Budapesten lesz. A nemzetközi olimpiai bizottság ma folytatta tárgyalásait, melyek során a következő olimpiádok helyét állapították meg. Az 1916. évi olimpiád, melyre már a németek régen igényt tartanak, Berlinben lesz, ezt követő 1920. évi pedig Budapesten. A németek előterjesztését minden vita nélkül fogadta el a kongresszus, az 1920. évi olimpiád rendezésére azonban Magyarországon kívül Hollandia és Belgium is szeretett volna megbízást kapni. Muzsa Gyulának sikerült végül a kongresszus többségét a magyar álláspont számára megnyerni.

**BELATINY
PEZSGÓ**

TÖRVÉNYSZÉK.

§ Független ügyvédi párt. Ma este főhét óra körül alakult meg az Ügyvédi Kör helyiségében a „Független ügyvédi párt” az ügyvédség élénk részvétele mellett. Az ülést dr. Pollák Illés nyitotta meg nagyszabású beszéd kíséretében, amelyben ismertette az új alakulás célját és azt a programot, amely az ügyvédség érdekében megvalósításra vár. A párt programját dr. Ságody Gyula tett jelentést. Úgy a programot, mint a jelentést nagy éjzennel és helyesléssel fogadták az egybegyűlt ügyvédek, amely után dr. Pollák Illés az új pártot megalakultnak jelentette ki. Ezután megválasztották a tisztikart. Elnökök: dr. Edvy Illés Aladár, dr. Glassner Samu, dr. Siechermann Bernát, dr. Szabó Imre, dr. Várady Zsigmond lettek. Megválasztottak még egy százas végrehajtó és intéző bizottságot Pollák Illés elnöklése alatt. Dr. Kassay Ferencz szólalt fel ezután, aki az új párt programjáról szólva, elismerését fejezte ki és azt indítványozta, hogy a programot több ezer példányban nyomassák ki és terjesszék az ügyvédek között. Az indítványt nagy lelkesedéssel elfogadták. Az alakuló ülés ezzel véget ért.

§ Kovács Gyula. Sopronból jelentik: A soproni függetlenségi és 48-as párt vezetőségének bejelentette Nádasy József soproni szinigazgató, hogy jelen volt azon a képviselőházi ülésen, amikor Kovács Gyula Tisza István felé lött és a karatról jól látta, hogy a megbeszült és vérző Kovács Gyulát eszeveszettül ültelgették és rugdosták egyes munkapárti képviselők. Nádasy bejelentette, hogy mindezt a bíróság előtt is kész igazolni és Kovács Gyula védőit kérni fogja, hogy a bíróság előtt, mint tanut jelentsék be.

§ Agyonszurta a vetélytársát. Bag pestmgyei községben régi ellenségek voltak ifjabb Novák András és Kőnczöl Gábor földművesek. Ifjabb Novák András nemrégiben véresre verte Kőnczöl Gábort, akinek panaszára aztán a pestvidéki törvényszék súlyos testi sértés vétsége miatt három és fél hónapi fegyházra ítélte el. Ifjabb Novák András ezt a büntetését most töltötte ki s Péter-Pál napja előtt néhány nappal került haza a falujába. Amikor hazajött, mindenki előtt azt hangoztatta, hogy Kőnczöl Gábor azért, mert őt becsúskatta, életével fog lekölni. Fenyegetését Péter-Pál napján este akarta beváltani, amikor meglátta, hogy Kőnczöl Gábor több társával együtt ballag a kocszmából hazafelé. Hajadonfövel utána futott Kőnczöl Gábornak, aki mikor meglátta, rászólt:

— Miért állod az utamat? Megint a börtönbe akarsz kerülni?

Ifjabb Novák András válasz helyett a nadrágzsebében kezdett kotorászni. Mikor ezt meglátta Kőnczöl Gábor, hirtelen előrántotta zsebkését s oly szerencsétlenül szurta meg ellenségét, ifjabb Novák András, hogy ennek csak annyi ereje volt, hogy szeretőjének lakásába be tudott vándorogni, ott aztán elvörösés következtében meghalt. Ifjabb Novák András holttestét most boncolta dr. Gulyay Elemér törvényszéki orvos dr. Hajós Géza pestvidéki törvényszéki vizsgálóbíró jelenlétében. A

törvényszéki orvos megállapította, hogy ifjabb Novák András halálát késszurás következtében beállott belső elvérzés idézte elő. Dr. Hajós vizsgálóbíró kihallgatta Kőnczöl Gábort, aki kihallgatása folyamán a jogos önvédelemmel védekezett. Azt állította, hogy ha ő nem szurta volna le haragosát, ifjabb Novák András, akkor ez bizonyosan elbánt volna vele. Mivel azonban a csendőrök ifjabb Novák András zsebében sem revolvért, sem kést nem találtak, a vizsgálóbíró elrendelte Kőnczöl Gábor előzetes letartóztatását. Kőnczöl Gábort már be is szállították a pestvidéki törvényszék fegyházába, ahol most a vizsgálat halált okozó súlyos testi sértés büntetése miatt folyik ellene.

§ A becsületsértő plakát. Gerő Márton Király-utca 22. szám alatti kereskedő büntető feljelentést tett becsületsértés vétsége miatt a vele egy házban üzlettel bíró Schmalhausz Janka hajkeskedő ellen, mert ez egy hirdetést akasztott ki az üzlete fölé a következő tartalommal:

— Szomszédom, Gerő Márton kistájgerolása folytán üzletemet a Király-utca 24. szám alá helyezem át.

A büntető járásbíró megállapította a vádlott bűnösségét és elítélte becsületsértés vétsége címén 10 korona pénzbüntetésre. A vádlott felebbezése folytán most tárgyalta ezt az ügyet másodfokban a büntető törvényszék felebbezteli tanácsa s dr. ifj. Székely Dezsőnek, a panaszos jogi képviselőjének felszólalása után a járásbíró ítéletét indokainál fogva azzal a pótlással hagyta helyben, hogy a kistájgerolás szó egy kereskedőre nézve becsületsértést képez.

§ Kifosztott cselédeány. Brann Mária csavargón rendszeresen üzte a fővárosba felkerülő tapasztalatlan cselédeányok kifosztását. Rendszerint a pályaudvarok környékén leselkedett a vonaton érkező vidéki cselédeányokra s ezeket azután állászerzés ürügye alatt elcsalta magával, csak azért, hogy kifosztassa őket. Ez év tavaszán, alig hogy kiszabadult a fegyházból, a nyugati pályaudvarnál elfogta Patyi Vilma cselédeányt, akinek összes ruhaneműit és készpénzét ellopta. Az együgyű cselédeányt azzal a hitegetéssel, hogy Gödöllőre viszi jó helyre, becsalta a pályaudvar vártermébe, ahonnan aztán holmijának magához vétele után megszökött tőle. Brann Mária Patyi Vilma feljelentése folytán mindjárt letartóztatták a pályaudvaron szolgálatot teljesítő detektívek. Az elfogott tolvaj azonban tagadta a lopás elkövetését s már-már úgy látszott, hogy sikerül kimentenie magát, amikor az egyik detektív észrevette, hogy a pillanatra magára hagyott Brann Mária villámgyorsan egy könyvet dobott be a rendőrszoba szekrényé alá. Ez volt aztán az árulójel, mert a cselédeány Patyi Vilmaé volt. A letartóztatott Brann Mária nemrégiben ítélte el a büntető törvényszék hasonló lopások miatt három évi fegyházra. A mai főtárgyalásra a javíthatatlan tolvajt a Mária-nosztroi fegyintézetből hozták elő. A tárgyaláson tagadta a terhére rótt bűncselekmény elkövetését, de a bíróság beigazolta látta bűnösségét és elítélte egy évi börtönre.

KÖZGAZDASÁG.

A pénzügyről. A pénzügy megkönnyebbülése tartós nálunk is, berlini és bécsi piacon is. Bécsben a magánkamatláb 4% százalék. Nálunk is hasonló a magánkamatláb magassága. Ez azonban nem jelenti azt, hogy az összes kereskedelmi váltók, melyek nem a jegybankhoz nyújthatnak be, magánforgalomban tehát a tőzsdén ezzel a kamatlábal eszkomptáltaknak. Csak a prima kereskedelmi váltók kerülnek leszámításra emellett a kamatláb mellett. Pénzügyünknek legnagyobb baja ma is az, hogy külföldi pénzájlat még nincs. Különben a devizapiacra is nagyobb fokú a javulás. A márka váltó 7 és fél fillérrel volt olcsóbb, ami a tegnapi előtti árfolyamhoz viszonyítva 12 és fél filléres kurzus hanyatlást mutat. Az angol deviza árfolyama is javult, amennyiben 30 fillérrel olcsóbbodott. Berlinben a napipénz 3 és fél—4 százalék, a magánkamatláb 3 és egynegyed százalékra csökkent.

Meghiúsul az osztrák gyufatröszt. Tudvalevő, hogy Ausztriában is törvényt hoztak a foszforos gyufák gyártásának eltiltásáról és hogy a foszforos gyufagyárak a jövő évben kénytelenek lesznek más gyárüzemre áttérni. Az érdekelt gyufagyárak körében éppen ezért már régebben mozgalom indult meg, hogy egyetlen trösztbe egyesüljenek és mint-hogy a kormányok lemondottak a gyufamonopólium tervének megvalósításáról, ők maguk akartak a trösztben való szervezkedés útján az elmaradt monopólium előnyeit kihasználni. A tröszt megalapítását a Credit-Anstalt vállalta magára, ő vezette az érdekelt bankok és vállalatok között a szükséges tárgyalásokat. Értesülésünk szerint azonban a tárgyalások mindeddig nem vezettek eredményre, mert az egyes gyárak tulságosan nagy megváltási összeget követeltek a trösztől. Tegnapi egyeztető tárgyalásra gyűltek össze az érdekelték a Credit-Anstalt helyiségében, a tárgyalások azonban teljes eredménytelenséggel végződtek, úgy, hogy a tröszt meghiúsultnak tekinthető.

A vámpolitikai központ előmunkálatai. Az robbantó szernek szánt akció, amelylyel a gyár- iparosok szövetsége, kivonván magát a közgazdasági érdekképviselők közös vámpolitikai szervezetéből, meg akarta hiúsítani már csirájában a budapesti kamara vámpolitikai központját — visszafelé sült el. Az ország legelőkelőbb ipari és kereskedelmi képviselői a M. Gy. O. Sz. szecessiója után szinte tüntetőleg siettek tegnap szolidaritásuk kifejezésére és alig van tulszás abban, amikor konstataljuk, hogy a M. Gy. O. Sz. nagy visszatetszést szült frontváltóztatása tulajdonképpen csak siettetta a központ végleges megalakulását. A központ szervezeti szabályai oly természetű autonómiát biztosítanak az egyes testületeknek a vámpolitikai kérdésekben is, hogy igazán csak a rosszhiszeműség állíthatja azt, hogy a gyár- iparosok a maguk különleges érdekeit a

ÉKSZER, EZÜST, ÓRA

Eredeti szabott
gyári árak

gyári áron beszerezhető, készpénz és angol-rendszerű
részletfizetésre is.

Eredeti szabott
gyári árak

SÁRGA JÁNOS

csász. és kir. udvari szállító, ékszerész és műtövisné

BUDAPEST
IV. ker., Kigyó-tér 5. szám.

KOLOZSVÁR
Mátyás Király-tér 13. szám.

Szabad megtekintés vételkényszer nélkül.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Vidékre készpénzzel küldök választékot.

vámpolitikai központban nem érvényesíthetik. A M. Gy. O. Sz. tyukszemrehágó állásfoglalását tárgyi argumentumokkal elfogadhatóvá tenni nem lehet; csak kielégítést kereső ambíciók tuitengése diktálhatja azt az elhatározást, hogy a gyáriparosoknak nem kell az, ami jó a Fővárosi Malomegyesületnek, a Vegyészeti Gyárosok OE-nek, a Magyar Sörfőzők Egyesületének, a Malatagyárosok Egyesületének, a Vidéki Sörfőzők Egyesületének, az Üveggyárosok Egyesületének, a Magyar Fakereskedők és Faiparosok Egyesületének, a Vas- és Fémiparosok O. Sz.-nek, a Szappan, Gyertya- és Illatszergyárosok E.-nek, a Magyar Textil- és Textilvegyszeti Gyárosok E.-nek, az Országos Iparegyületnek, az OMKE-nek, a Kereskedelmi Csarnoknak, és, amit legelőször kellett volna említeni, az ország összes kereskedelmi és iparkamaráinak. Elvégre ezek között nem is egy testület akad, mely sulyban többet nyom, mint a M. Gy. O. Sz.; együttvéve pedig szinte nevétség vesztik szemben a szecessió. Amint hogy az érdekelték csakhamar napirendre tértek a GyOSZ. fölött és elhatározták, hogy a Vámpolitikai Központ legközelebb rendkívüli közgyűlésre fog egybehozni a különböző szervek és bizottságok megválasztása végett, hogy azután az érdemleges munka már az ősz elején megkezdhető legyen. A további teendőket a budapesti kamarát bízták meg.

Megdrágult a só. A mai naptól kezdve a só 33 fillérrel drágult. A sójövődék vezérigénysége azzal indokolta a só árának felemelését, mert drágább a vasuti szállítás, meg a sóbányákban a kezelési költség. Ez ugyan nem indok. Mert a kezelési költségeket lehet apasztani a vasuti tarifákat nem kellett volna felemelni. A sónagykereskedők a következőképpen állapítják meg a só árát: A nagybani eladásnál 28 fillér, kicsinyben 30 fillér lesz a drágulás.

Báró Hatvany Károly megvette a Rigler-gyárat. Az Est írja: A Rigler József Ede papírnemű gyár r.-t. összes részvényei Rigler József Ede egykori fő részvényes özvegye és báró Hatvany Károly között létrejött szerződés következtében az utóbbi tulajdonába mentek át. A társaságnak mártól kezdve Hatvany Károly a fő, és ugyászólván egyetlen nagyrészvényese, amiből kifolyólag egynemely személyi változás fog történni a társaság igazgatóságában. A tulajdonosoknak igen érdekes előzménye van Rigler József Ede évekkal ezelőtt 500.000 korona lombardkölesont vett föl a részvénytársaság részvényeire a Kereskedelmi Banktól. Mikor azonban az üzletmenet nem valami kitünő volt, a Kereskedelmi Bank ki akarta használni a helyzetet és fölmondotta a félmillió koronás kölesont Riglernek, természetesen abban a reményben, hogy Rigler nem tud majd fizetni és így a részvények a Kereskedelmi Bank tulajdonába fognak átmenni. Az öreg Rigler ekkor báró Hatvany Károlyhoz fordult, aki a Leszámitoló Bankkal együtt egy félmilliót bocsátott rendelkezésére, amelylyel a Kereskedelmi Bank kölesontát kifizették. Hatvany Károly ugyanakkor opeziót is kapott Riglertől az 1.5 millió korona részvénytőkének túlnyomó részére (1.4 millió koronára) és mint elnök a vállalat igazgatóságában is helyet foglalt. Báró Hatvany Károly a napokban ezt az opeziót is gyakorolta, amidőn átvette az 1.4 millió korona részvényt Rigler özvegyétől.

Szállítási póthatáridő a kassa-oderbergi vasutnál. Tekintettel a Ksod. osztrák vonalán áru- és elegytorlódás folytán beállott és a magyar vonalakra is kiható rendkívüli forgalmi viszonyokra, a vasuti üzletszabályzat 75. cikk 3-5. és a vasuti áru fuvarozásra vonatkozó nemzetközi egyezmény 14. cikkéhez tartozó végrehajtási határozmány 6. cikk 3-2. pontja alapján Beöthy László kereskedelmi miniszter f. évi június hó 29-én 48.743-III. 3. szám alatt kelt jóváhagyásával Országhatár—Csacza—Ruttka utvonali állomásain föl és leadásra kerülő vagy azokat átmenetben érintő teherárúkra (élőállatok, friss hús, friss főzelék, friss gyümölcs és tojás kivételével) ugy a magyar, osztrák és bosz-

nia-hercegovinai, mint a nemzetközi forgalomban bezárólag folyó évi július hó 3-tól kezdve visszavonásig a már érvényben lévő díjszabásterü fuvarozási és állandó jellegű póthatáridőkön kívül nagy napi időleges póthatáridőre állapított meg.

A Kereskedelmi Bank kölcsöne Siófoknak. Siófok község tanácsa elhatározta, hogy vízvezeték épít és csatornázással látja el a községet. Veszprém vármegye legutóbbi rendkívüli közgyűlése jóváhagyta a terveket, s így Siófok község most már jogérvényesen elnyerte a vízvezeték megépítésének engedélyét. Siófok község felhívására 30 napon belül köteles a vállalkozó az építési munkálatokat megkezdeni. A vízvezeték építésére a Pesti Magyar Kereskedelmi Banktól felveendő 700.000 korona kölcsön is jóváhagyást nyert.

Vámmentes cukor. Belgrádból jelentik. A minisztertanács a cukor nagy drágaságára való tekintettel a szerb monopolumok igazgatóságának hosszabb időre megadta a jogot, hogy a külföldről vámmentesen hozhasson be cukrot.

Az arad—csanádi vasút brádvidéki kőszentelpe. Az aradi és csanádi egyesült vasutak részvénytársaságnak van egy nagyobb kőszentelpe az u. n. brádvidéki kőszentelpe. Ennek feltárása és kiaknázása érdekében már mindent megtett a társaság s már úgy volt, hogy egy külföldi csoport megveszi a bányajogviszonyokat. Az üzlet azonban nem jött létre. A vasut igazgatóságára nem esüggött a sikertelenségen s legkiválóbb hazai szakértőink által is tanulmányoztatta a bányaterületeket és folytatott kísérleteket a szén kipróbálása és kalória képességének megállapítása iránt. És most nincs kizárva, hogy a szénbányákat, ha más képen nem lehetne, a társaság önmaga, esetleg egykét érdekelt vagy érdeklődő céggel vagy pénzes vállalkozóval társulva, helyezi újból a társaság egyébként eddigi szénbánya tartalékát újabb 100.000 koronával megerősítette, azért, hogy a kiaknázásra egy jelentősebb tartalék álljon mindenkorra rendelkezésére.

A besztarcebányai kamara jelentése. A besztarcebányai kereskedelmi és iparkamra most küldte szét az 1911-ik évről szóló jelentését egy cinos kiállítású 160 oldalas füzetben. A jelentés, mely dr. Holesch István titkár szakavatott tollal dícséri, részletesen beszámol a besztarcebányai kamara erőteljes és értékes tevékenységéről és a terület közgazdasági viszonyairól. A nagy gondal készült jelentést haszonnal tanulmányozhatják mindazok, akiket a felvidék közgazdasági viszonyai érdekelnek.

A Viktória keményfabutor-gyár szanalása. Mult évben alakult meg a „Viktoria“ keményfabutor-, fagyaport- és fémáru gyár r.-t. 200.000 kor. alaptőkével. A társaságnak az utóbbi időben nagyobb veszteségei voltak, s ennek fedezésére új tőkére volt szükség. Azért a részvénytársaság eddigi alaptőkéje 1000 darab, egyenként 200 kor. névértékű, bemutatásra szóló új elsőbbségi részvénynek kibocsátása által 200.000 koronával felemeltetvén, a részvénytársaságnak ez idő szerinti tényleges alaptőkéje: 400.000 kor, mely 1000 darab, egyenként 200 kor. névértékű bemutatásra szóló törzsrészvényre (200.000 kor.) és 1000 darab egyenként 200 kor. névértékű bemutatásra szóló elsőbbségi részvényre 200.000 kor. oszlik. Új igazgatósági tagot is választottak; dr. Brozik Károly helyett dr. Neuschloss Kornél személyében.

Állami kedvezmény. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter a m. kir. pénzügyminiszter hozzájárulásával az 1899. évi XLIX. tcz.-ben meghatározva volt állami kedvezményeket Fonn testvérek orlái cégnek Orlátón létesített kártolt gyapjúfonó, szövő- és kikészítő gyári telepe részére az 1906. évi október hó 1-től mint az üzeme helyezés napjától az 1917. év végéig terjedő időtartamra engedélyezte.

Magyar-horvát bankfuzió. Eszékéről jelentik: A szabadkai agrárbank, amelyet ottani bunyevéczok alapítottak, elhatározta, hogy az itteni horvát tartományi bank részvénytársasággal fuzionál. Ez az első eset, hogy horvát pénzügyterületen saját zászlaja alatt állít fiókot.

A Központi Hitelszövetkezet Balkánon. Megírtuk, hogy az Országos Központi Hitelszövetkezet egyik balkáni városban vállalt érdekeltséget. Csak természetes, hogy ezt a hírt nem hagyhattuk megjegyzés nélkül, hiszen egyenesen törvényes rendelkezése ellen eslekedett volna az OKHSz., ha az a hír igaznak bizonyult volna. A dolog annál feltűnőbb volt, mert hiszen az OKH. ellen az ipari szövetkezetek örökösen panáskodnak azért, hogy elzárkózik minden jogos segélynyújtás elől. A hír, bármily érthetetlen is, az OKH. hivatalosan még nem cáfolta meg, pedig — érdemes lenne.

Az esti nyolcz órai záróra. A teljes vasárnapi munkaszünet és esti nyolczórai záróra érdekében a Kereskedő Ifjak Társulata e hó 7-én, vasárnap délelőtt tíz órakor saját házának dísztermében (IV. Molnár-utca 25. sz.) országos értekezletet tart.

A szőlők állapota. A m. kir. szőlészeti és borászati felügyelők a földművelésügyi minisztériumhoz a szőlők állapotáról beküldötték jelentésüket. A legfontosabb bortermő vidékek közül legszebb a szőlő fejlődése a *szekszárdi* kerületben. Itt az előjárás igen kedvező. A szörványos peronospora és a szőlőmoly nagyobb károkat nem okoztak. Az *egri* borvidéken is kielégítő a szőlő állapota. A peronospora ugyan föllépett, de eddig még jelentős kárt nem okozott. A legfontosabb borvidékek egyiken, a *tarcazi* kerületben virágzó fürtök egyes szőlőkben még ma is láthatók. Tokajhegyalja alsó részén elvélve föllépett a szőlőmoly. A szőlőszelvény egyre jobban szaporodik. A tokaji déli fekvésű szőlőkben a firkáló bogár álezája és a filoxera okoz érzékeny károkat. *Jó közepes termés várható.* A legrosszabb a szőlők állapota a *dicsőszentmártoni*, a *soproni* és a *pápai* kerületben. Mind a három kerületben a szőlők legnagyobb része elvirágzott. A szőlőmoly is érzékeny károkat okozott. A molykár sikkfevésű szőlőkben 15—20 százalék.

Fizetéképtelenségek. A bécsi hitelzői védőegylet a következő fizetéképtelenségeket jelenti: Stern és Fuchs (Nagyvárad), Eberstein Henrik (Lugos), Heimann Simon (Budapest, Cserháuteza 9. sz.), Weigl József (Győr), Metz János (Nagykikinda), Klein Nanette (Násic), Einst János (Nádorhegy).

Forgalmuk Olaszországgal. Fiuméből jelentik: Az utóbbi hetekben kisebb-nagyobb lö- és szurómarha-szállítványok érkeznek a fumei pályaudvarra olaszországi rendeltetéssel. Ennek oka, hogy az Ungaro-Kroata kérelmére a kereskedelmi miniszter tarifacökkenést engedélyezett azon állatszallitványok számára, amelyeket Fiumén át az ország belsejéből irányítanak Olaszországba. Az Ungaro-Kroata már évekkal ezelőtt hasonló vasuti kedvezményt kérelmezett az anconai-fumei vonalon, azonban eredménytelenül. Kereskedelmi körökben az a felfogás, hogy állatkivitelünk fokozódni fog és a tripoliszi háború után is megmarad. A kedvezmény életbeléptetése óta Olaszországból a fumei piacra igen sok baromfit hoznak.

Forgalmi zavar. A máv. igazgatósága jelenti: A román kir. vasutak Predeal állomása torlódás miatt tehervonatokat korlátozott mérvben fogad be. Emiatt a Brassón beállott torlódás leküzdése érdekében a Predealra helyben vagy Predealon át Romániába irányított kocsirakományu teherárúknak utközben való feltartóztatását és ilyenekre határállomásokra való át nem vételt rendeljük el. Darabárúk, romlandók gyors továbbítását igénylő sürgős kocsirakományu áruk akadálytalanul továbbítandók. A feltartóztatás tartama a számadási okmányokon feljegyzendők.

Kereskedelmi kamara Egerben? Egerben a napokban értekezletet tartottak, amelynek határozatából kifolyólag egy kereskedelmi és iparkamara felállítását kéri a kereskedelmi minisztertől. Eger mostan a besztarcebányai kamarához tartozik.

Felelős szerkesztő:
PURJESZ LAJOS.
Igazgató:
ERDŐS ARMAND

Reggelizés előtt fél pohár
Schmidthauer-féle
Használata valódi áldás gyomorhajosoknak és székeszorulásban szenvedőknek.

Igmándi keserűvíz

Az elrontott gyomrot
2-3 óra alatt teljesen
rendbe hozza.
Kis üveg 40 fillér
Nagy üveg 60 fillér

A B
A
Kielég
voltak
részt a
kisarán
mán m
áron
51 kiló
11.40 k
boname
zatlan,
rült: 5
ronás á
és 400
rakva.
alacson
forgaló
kedvező
magyará
najdne
rát a k
jolyasol
2.000 c
zállítás
egnagy
ási díj
magyará
anya
érel a
11.38-ig
je ujra
tonán m
redmém
iz ápril
fillerre
kengeri
gyatlott.
Köt
Buz
M k 24.
K sárga,
24.32 K,
200 q 80
Fejé
Pest
24.30 K,
Bos
Uj l
Uj l
Uj l
Zab
Uj l
21.70 K,
Ten
17.55 K,
Az ó
Vént érte
A k
kező volt
Buza
Tiszavidék
Fejérmegy
Bánsági
Bácskai
Rozs I.
Arpa tak
Zab I.
Tengeri I.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonátőzsde.

Budapest, július 5.

A készáru-piaczon ma nyugodt volt a hangulat. Kielegítő kínálattal szemben a malmok tartózkodók voltak és igen nehézkesen vásároltak. Mivel másrészt az árubirtokosok sem erőltették a dolgot, csak kisarányú forgalom fejlődött ki, amelynek a folyamán mintegy 7000 q buza kelt el változatlan tegnapi áron. A legdrágább eladási ár 12.35 korona volt 51 kilós tiszavidéki buzáért, a legolcsóbb pedig 11.40 korona 78 kilós boszniai buzáért. Egyéb gabonaművek közül a rozs elhanyagolt, a zab változatlan, a tengeri 5 fillérrel olcsóbb. Forgalmomba került: 500 q új rozs július 20-ára szállítva, 9.70 koronás áron, 500 q zab 10.80—11.00 koronás áron és 400 q tengeri 8.75—8.80 koronás áron kocsi rakva. A határidőpiaczon a tegnapi zárlatnál jóval alacsonyabb jegyzésekkel indult meg az üzlet. A forgalom folyamán a terméskilátásokra vonatkozó kedvezőbb hírekre a spekuláció igen sürgős és nagyarányú realizálásokat eszközölt, minek folytán majdnem állandóan erős túlsúlyban tartotta a piacát a kínálat, ami persze kedvezőtlen módon befolyásolta az áralakulást. A júliusi ügyletekre ma 2.000 q tengerit jelentettek be folyó hónap 10-iki szállításra. Átvevő alig akad és így a felmondás legnagyobb része visszakerült 60—80 korona halaszási díj lefizetése ellenében a felmondókhoz. Ez a nagyarányú realizálások miatt a júliusi tengeri is igen anyha irányzatú volt ma. Az októberi buza 5 fillérrel a tegnapi zárlaton alul, 11.47 koronán indult, 11.38-ig tovább csökkent, utólag 11.44-ig emelkedett, je újra 11.37-ig ment vissza és zárlatkor 11.38 koronán maradt. A tegnapi zárlatához viszonyítva végreményképen ma az októberi buza 15 fillérrel, az áprilisi buza 14 fillérrel, az októberi rozs csak 1 fillérrel, az októberi zab 10 fillérrel, a júliusi tengeri 9 fillérrel, az új tengeri 13 fillérrel határozott.

Kötetelt:

Buza. Tiszavidéki: 500 q 81 k 24.70 K, 500 q 81 k 24.65 K, 800 q 81 k 24.60 K, 200 q 81 k 24.20 K sárga, 100 q 80.5 k 24.30 K sárga, 100 c 80.5 k 24.32 K felsőtiszta, 100 q 80 k 24.35 K felsőtiszta, 200 q 80 k 24.35 K felsőtiszta, 3000 p 79 k 24.40 K. Fejérmegyei: 100 q 80 k 24.20 K. Pestvidéki: 200 q 80.5 k 24.32 K, 100 q 80.5 k 24.30 K, 150 q 80 k 24.30 K, 100 q 80 k 24.25 K. Boszniai: 300 q 78 k 22.80 K keverék. Új buza. Tiszavidéki: 1000 q 76 k 23.16 K, júliusi érkezés.

Rozs. 100 q 20.20 K ab hajó. Új rozs. 500 q július 20-ig 19.40 K ppar. Zab. 100 q 22.— K, 100 q 21.60 K, 100 q 21.70 K, 100 q 21.70 K, 100 q 21.60 K, mind kpf. Tengeri. 100 q 17.50 K, 200 q 17.60 K, 200 q 17.55 K, mind vagonba. Az árak korona értékben 100 kilogrammonként értendők.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kilós	ára 100 kg.	kilós	ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	—	79	23.80—24.—
"	76	—	80	24.05—24.25
"	77	—	81	24.10—24.40
"	78	23.55—23.90	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	23.60—23.80
"	76	—	80	23.75—24.—
"	77	—	81	23.80—24.10
"	78	23.45—23.70	82	—
Pestvidéki	75	—	79	23.60—23.80
"	76	—	80	23.75—4.—
"	77	—	81	23.85—24.10
"	78	23.45—23.70	82	—
Bánsági	75	—	79	23.75—24.95
"	76	—	80	23.85—24.10
"	77	—	81	—
"	78	23.55—23.80	82	—
Bácskai	75	—	79	23.75—24.—
"	76	—	80	23.85—24.15
"	77	—	81	—
"	78	23.55—23.90	82	—
Rozs I. rendű új	—	—	—	21.50—21.60
középmínőségű új	—	—	—	21.30—21.50
Arpa takarmány I. rendű	—	—	—	20.30—21.10
II.	—	—	—	—
Zab I. rendű	—	—	—	22.10—22.60
II.	—	—	—	21.50—21.70
Tengeri belföldi új	—	—	—	17.60—17.85

A határidőpiaczon Kötetelt:

Délelőti:

Előfordult kötések (50 Kg.-kint) 1912-ra.

Buza 1913 áprilisra	11.79—71—65—69—72
Buza októberre	11.47—48—38—44—37—38
Rozs októberre	9.88—33—39—33—40—38
Zab októberre	9.24—23—27—18
Tengeri 1913 májusra	7.49—50—36—37
Tengeri júliusra	8.68—60—65—6—61
Tengeri augusztusra	8.70—69—73—69—70

Káposztarepeze

1 óra 30 perccor zárulna:

Buza 1913. áprilisra	11.71—11.72
Buza októberre	11.38—11.39
Rozs októberre	9.18—9.19
Zab októberre	9.18—9.19
Tengeri 1913. májusra	7.37—7.38
Tengeri júliusra	8.61—8.61
Tengeri augusztusra	8.71—8.70

Budapesti gabonaforgalom.

1912. július 3-tól 1912. július 4-ig.

Erkezett Elszállított

	méter mázsa
Buza	5608
Rozs	105
Arpa	102
Zab	3300
Tengeri	15720
Liszt	14904
Korpa	1263

Ertéktőzsde.

A mai előtőzsdén kevés üzlet volt, mert a külföldi jelentés nem buzdított és a kulisz nem köt szívesen új üzletet. A vezető piacon a helyzet nem változott, a helyi piacon tartott áron folyt a vásár. A készáru-piaczon a magyar és a horvát cukorrészvény egy bankvásárlás nyomán tetemesen emelkedett. A járadékpiac ma is szilárd volt, a magyar koronajáradék fél százalékkal emelkedett. A zárlat nyugodt volt. A déli tőzsde nyugodt volt. A nemzetközi piac és a helyi piac értékei alig változtak. A készáru-piac tartott. A járadékpiac délből is igen szilárd és emelkedő volt. A valuta és érezváltó gyöngült. A zárlat csendes maradt.

Az előtőzsdén kötött: Osztrák hitel 645—645.25, Magyar hitel 840.75—841.50, Magy. kor. 88.27—88.40, Rima 766—766.75, Államvasút 718.50—719, Városi villamos vasút 409.50—410.50, Kézti vasút 763—763.73, Magyar bank 653.50—654, Agrár bank 525.50, Kereskedelmi bank 4009, Tem. szesz 560—562, Saigó 757—758, Horvát cukor 1410—1430, Magyar cukor 3030—3050.

A déli tőzsdén kötött: Magyar hitel 841—841.25, Magy. korona 88.35—88.60, Jelzálog 460.25—462.75, Rima 766.50, Városi villamos 410—410.25, Kézti vasút 763, Hazai bank 302.25—302.75, Magyar bank 653, Drasche 1090, Ujlaki 336, Horvát cukor 1440, Magyar cukor 3060—3078, Tem. szesz 560—563, Adria 516, Atlantica 291, Szanat. sorsj. 10.50, Hazai sorsj. 117.25.

Bécsi értéktőzsde.

Bécs, július 5. Alacsonyabb külföldi jegyzések következtében a mai előtőzsde tartózkodó irányzattal indult. A helyi értékek közül élénkebb volt a Skoda-részvény, amely némileg emelkedett, hasonlóképpen favorizálták az ipari papírokat, köztük főleg a Brosche-szeszgyár részvényeit. A déli tőzsdén nyugodt volt az irányzat, csekély forgalom mellett az árak tartottak. A járadékpiaczon mutatkozott valamivel élénkebb érdeklődés, főleg magyar koronajáradék iránt, melyet budapesti számlára vásároltak.

Kötetelt: Osztrák hitel 645, Magyar hitel 840, Laenderbank 528.50, Union 612, Államvasút 718, Déli vasút 95.75, Dunagőzhajózás 1300, Alpesi 938, Rimamurányi 76.50, Skoda 767, Fegyvergyár 1110, Brosche szeszgyár 930, Török sorsjegy 239.75, Osztrák hitel 65.50, Magyar hitel 841.50, Dohány-részvény 330.75, Bankvercin 529.50, Földhitelintézet 1200, Laenderbank 529.50, Union 613.50, Államvasút 717.50, Déli vasút 95.75, Dunagőzhajózás 1300, Alpesi 938, Rimamurányi 766, Török sorsjegy 239, Skoda 766, Poldi kohó 803, Horvát cukorgyár 1446.

Bécs, július 5. (Magyar értékek zárata), 4 százalékos arany-járadék 108.80 Tiszai és szegedi kölesön sorsjegy 280.— Magyar hitelbank részvény 840.— Magyar lezámitoló és váltó részvény —, Rima murányi 765.50, Magyar cukoripar —, Adria hajózási részvénytársaság —, Magyar koronajáradék 88.45, 4 százalékos magyar földtelerm. kötvény —, Magy. nyerem.-köles. sorsjegy 413.— Kassa-Oderbergi Vasútrészv. —, Magyar jelzálogbank —, Magy. kereskedelmi bank —.

Bécs, július 5. (Osztrák értékek zárata), 4.2 százalékos papír-járadék 88.45, 4 százalékos osztrák arany járadék 113.— 1860-as sorsjegy 1555, Osztrák hitel sorsjegy —, Angol osztrák bankrészvény 330.60, Bécsi Bankvercin 528.50 Osztrák-magyar bank 2101, Déli vasút 94.50 Dunagőzhajózás r.-t. 1300, Dohány

részv. 343.25 Cs. k. arany (vert) 11.29, Német banky. 117.85 Osztr. Lloyd 546.— 4.2 száz. ezüst jár. 88.45—91.30 Osztr. koronajáradék 88.50, 1864-es sorsj. —, Osztrák hitelintézeti részvény 645.40 Union-Bank 613.50 Osztrák Landerbank 528.50 Osztrák-magyar államvasút 716.75 Elbevölgyi vasút —, Alpesi részvény 938.75 20 frankos 19.13, Londoni váltóár 241,11 Lipótkohó 807.— Török sorsjegy 239.25

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, július 5. (Értéktőzsde.) A tegnapi gyengülés után a tőzsde ma ismét emelkedő irányzatot mutatott, mert a konjunktúra rosszabbodása miatt tegnap hangoztatott aggodalmak egyike sem vált be, sőt a spekulációt a jó konjunktúrában való hitében a porosz vetésjelentés megerősítette. Gözhajós részvények az igen kedvező brémai kivándorlási statisztikából ösztönzést merítettek. Villamossági és Kanada Pacific részvényekre a spekuláció vásárlásai jól hatottak. Az orosz ipar-részvényeket ismét emelkedő árfolyamon adták-vették, orosz bankértékek azonban részben csendesebb üzlet tárgyai voltak. Az üzleti tevékenység ezután megakadt, de a szilárd irány továbbra is megmaradt és a harmadik üzletórán ismét élénk üzlet fejlődött ki bányáértékekben harpenick vezetésével és német bankrészvényekben diszkontórészvények vezetésével. A pénzpiac javulása és a készáru piac szilárd magatartása a tőzsdére mindvégig ösztönzőleg hatottak. Zárlat szilárd. A készáru-piac ipari értékei túlnyomórészt szilárdak voltak. Napi pénz 3 és fél százalék és alább, magánkamattal 3 1/4 százalék.

Berlin, július 5. Zárlat. (Saját tudósított) Zárlatkor jegyeztetik: 4.2 százalékos papír-járadék —, 4. százalékos osztrák aranyjáradék —, osztrák hitelrészvény 202.20 Déli vasút —, osztrák bankjegyek 216.05, 4 százalékos új orosz kölesön 90.90, Discount Commandit 187.—, Dinamitruszt 181.—, Harpeni 187.—, Unifikált török járadék 89.—, 4.2 százalékos ezüst jár 87.90, 4 százalékos magyar aranyjáradék —, Magyar koronajáradék 88.— Osztrák-magyar államvasút 153.— Bécsi váltóár 847.75, Olasz járadék —, Ált. villamos sági Edison 266.40 Gelsenkirchei 188.—, Laurakohó 172.50.

Frankfurt, július 5. Zárlat. 4.2% papír-járadék —, 4 százalékos osztr. ar.-jár. 96.50 Magy. ar.-jár. 96.90 Osztr. hitelint. részv. 201.50 Osztrák-magyar államvasút 153. s. Északnyugati vasút —, Bustlehi radi vasút —, Londoni váltóár 204.35, Bécsi Bank vercin 133.60 Villamos részvény —, 3 százalékos magyar aranykölesön 72.50, 4.2 százalékos ezüstjáradék 90.75, Osztrák koronajáradék 88.25, Magyar koronajáradék 87.75 Osztrák-magyar bank 751.— Déli vasút részvény 18.25 Elbevölgyi vasút —, Bécsi váltóár 848.50, Párisi váltóár 811.16, Union bankrészv. —.

Hamburg, július 5. (Zárlat.) 4.2 százalékos ezüst járadék 90.75, 1860. sorsjegy 172.—, Déli vasút 17.80 4 százalékos aranyjáradék 95.80, Osztrák hitelrészvény 201.50 Osztrák-magyar államvasút 152.75, Olasz járadék 97.70, 4 százalékos Magyar aranyjáradék —.

London, július 5. Angol consol 76 1/4.

Páris, július 5. (Zárlat.) 3 százalékos francia járadék 92.50, Osztr. aranyjáradék 97.90 Magyar arany járadék 92.20, 5 százalékos bolgár kötvény 1896. évről 515.— 3/4 százalékos Olasz járadék 96.70 Déli vasúti elsőbbségi kötv. 259.—, 5 százalékos marokkói járadék 520.— 4 százalékos 1890. román köles —, 4 százalékos amori. románjár. 1905. 93.—, 5 százalékos orosz járadék 104.80 4 és fél százalékos 1903. orosz járadék 102.— 4 százalékos spanyol jár. 93.95 4 százalékos unifikált török jár. 89.50 Török sorsjegy 239.75 Török dohányrészvény 362.— Osztrák földhitelintézet —, Osztrák Landerbank 561.— Magyar jelzálog bank —, Banque de Paris 17.20, Banque Ottomane 672.—, Osztrák-magyar államvasút —, Déli vasút —, Meridionalvasút 581.—, Hartman gépgyár 838.—, Rio Tinto 20.10, Suerorio d'Egypte —, Tula 1016, Uríkányi köcsön 169.—, Chartered —, De Beers —, East Rand 75.75, Jagersfontein 154.—, Trans. Land Compan 38.50 Váltó Amsterdamra (rövid) 208.87, Váltó német piacokra (rövid) 123.25, Váltó Bécsre (rövid) 104.62 Váltó Belgiumra (rövid) 19/22 Olasz arany váltó (rövid) 1/5 Váltó Svájcra (rövid) 1/4 Csekk andorra 252.25 Magánkamattal 27/s.

Üzleti tudósítások.

Buzakorpa.

Finom korpa azonnali szállításra	16.—16.20
" " júliusra	15.—15.20
" " szeptember—december	11.90—12.10
Durva korpa azonnali szállításra	16.—16.20
" " júliusra	15.—15.20
" " szeptember—december	12.30—12.50

Zsiradékok.

Disznózsír budapesti	153.—154.—
" " vidéki	—
Szalonna.	—
Városi 3 drbos	140.—141.—
" " " " " "	123.—129.—

KÜLÖNFÉLÉK.

Interieur.

Az ablaktábla most koppant meg éppen, az őszi eső szeliden szítal. Látod, hogy sírnak sárga lámpafényben sápadó ablakok?

A pamlag sarkán összebújunk ketten, a sötét szoba ísítva néz ránk, a szekrény válla nyöszörgőn megrecesen s a kezem megfogod.

A síró szélben megremeg a gázláng, panaszdalt dűdöl rá a kályha is, a fali óra félszeggel vigyáz ránk s fáradtan bólogat.

Az egymás arcán gondbarázdát hagytunk... S a sötét este fáradt két kezét anyásan, lágyan szétteríti rajtunk és sírva betakar.

Balassa Árpád.

(A kínai elnök a takarékosáért.) A kínai köztársaság elnöke a minap rendkívül érdekes rendeletet bocsátott ki. A kormánylapok közölték a rendeletet, amely fontos kultúrtörténeti okirat és nagyon megérdemli, hogy mi is tudomást szerezzünk róla. A takarékoságra int az elnök ebben a rendeletben, amely szóról-szóra így hangzik: — A klasszikusok egy helyen azt mondják, hogy az egyszerűség erény, a kicsapongás bűn. Szerény életmóddal és lakással tette gazdaggá az országot a böles *Ju* császár, az ostoba *Uti* császár pedig népének korlátlan kielégítésével elvesztette trónját. A *Ju* és *Hozsa* dinasztiáktól kezdve egészen a *Juan* és *Ming* dinasztiákig bőven akadunk példára, amely bizonyítja, hogy a takarékoságnak jólét, a kicsapongásnak szerencsétlenség az eredménye. A nemzeti vagyon elpoosékolásának nincs határa. A szép szobára és élelemre, apróságok bevásárlására, lakodalom és temetés rendezésére többet költ, mint harmincz évvel ezelőtt és tizszer annyit, mint száz évvel ezelőtt. Ilyen retentésen nőtt meg a drágaság és a kiadás. A szükségűtől és az éhínségtől való félelem még akkor is megokolt marad, ha a legszigorubb takarékoskodunk. És mégis *divat* most a kicsapongás és az emberek csak azért vetelkednek a vagyon felhalmozásában, hogy azután egy-

kettőre elpredálhassák. Gazdag családok és gazdag városok adnak rá példát, aminek az a következménye, hogy a *becsületes és egyszerű embernek megvetés az osztályrésze*. A kicsapongó életmódban való vetelkedés most akkora, aminőre még nem volt példa. — Egy-egy ünnep sokszor sok ezer dollárba, egy-egy ajándék sok millióba kerül. A kicsapongás divatja egyre tágabb körökre terjed és falvak, városok, telepek és községek sanylik borzasztó következményét. Nem egy ember nagy és súlyos adósságok terhét czipeli, mások tönkre tették családjukat, a gazdagok szegények lesznek, és a szegények koldusok. Diákok elhagyják szülőhelyüket, a parasztok földjüket, hogy gazdaságot keressenek. Ez a hajtsa csak a csalást és a lopást terjeszti és a nép siralmas helyzete kétségbeesítő. Az ország a nép közössége. Ha a nép nem tud élni, hogyan éljen meg az ország? Ezért én, az elnök, a következő figyelmeztetést adom a polgároknak. Mostantól kezdve tegyenek meg mindent, hogy rendes és rendkívüli kiadásait a lehetőség szerint csökkentse. Amit így megmentenek, az *nyereség a népeknek*. A hivatalnokoknak és előkelő emebereknek, a kereskedőknek és a vagyonosoknak, akik a tömegek vezetői, különösen jó példával kell előjárniuk, hogy nemzetünket egyszerűvé és szerényűvé tegyék. A mai haladás mellett csak akkor állhat meg egy nemzet, ha egészséges és szilárd, de hogy egészségesek legyünk, *takarékoskodnunk* kell és szilárdak nem lehetünk, ha nem vagyunk szorgalmasak. *Egyszerűen olyan a helyzet nálunk, mint sok külföldi országban*. Vajha száműznék polgáraink a kicsapongást és megtanulnák a takarékoskodást, hogy örvendhessenek a köztársaság szerencséjének. Mi lesz ennek az okos figyelmeztetésnek az eredménye? Megmondhatjuk. Az öregebb emberek helyes bölingatással fogják olvasni és vissz fognak emlékezni a régi jó időkre, amikor még kevesebben beszéltek hatalomról és politikáról; a fiatalok pedig gondolkodóba esnek kis időre, azután a legnagyobb lelki nyugalommal napirendre térnek a figyelmeztetésnek, hogy folytassák a könnyelmű életet. Legelőször így szokott lenni mindenütt!

(Ahol a legtöbb eső esik.) Ha továbbra is ilyen marad a nyár, a szabadságot élvezők között szélteben hangzik majd a panasz: én szerencsétlen flótás, éppen arra a helyre vetődtem, hol a legtöbb eső esik. Amde igazuk csupán azoknak lesz, akik Crkvice dalmáciai városában üdülnek. Európában itt esik legtöbb eső. Cattaro közelében van, a tenger színe fölött 1017 méter magasságban. Az utolsó 22 év alatt vegzett sta-

tisztika szerint a lecsapódás átlaga 4642 milliméter. 1901-ben meg éppen 6135 milliméter volt. A déli szelek ugyszólván naponta felhőszakadást hoznak.

(A legöregebb francia újságíró.) Párisi jelentés szerint a francia sajtónak egyik legöregebb és legtekintélyesebb munkása, a 82 éves *Rocheport* Henri, most végre nyugalmába vonult, miután több mint 60 esztendőn keresztül fényes sikereket ért el a publicisztika terén. Súlyos gyomor- és vesebaja készíteti Rocheportot, hogy nyugalmába vonuljon. Egészen a legutóbbi időig még szorgalmas munkatársa volt a „Patrie”-nak, miután az „Intransigeant”-ot, amely saját lapja volt, már régebben eladta. Czikkeiben küzdött a császárság ellen, amikor ez volt a francia államforma és amikor megalakult a köztársaság, akkor ez ellen irt. Klerikálissá is lett akkor, amikor a francia állam ki-mondta az egyház különválását. Most ez a mindent romboló szellem maga is egy romboló betegséggel esik áldozatul. Súlyos gyomor- és vesebaja szemét is megtámadta, úgy hogy látóképessége napról-napra csökken és az a veszedelem fenyegeti, hogy megvakul. Csupán művészeti kérdésekben nem változott nézete és tekintélye egész publicisztika pályafutása folyamán. Ma is egyike a legjobb francia műértőknek. Mindig szerette a művészetet és régebben értékes gyűjteményt szerzett magának, amelyet azonban szűkebb viszonyok közé jutva el kellett adnia. Legutóbb igen fájdalmas csalódás érte. Ugyanis a Douce-féle árverésen, amely néhány héttel ezelőtt folyt le, több festmény, amelyet Rocheport nemrég 3000 és 4000 frankért adott el gyűjteményéből, félmillió frankért kelt el.

(Szabad-e fizetni az esküdteket?) Néhány hónappal ezelőtt Poltava kormányzóóságban Lubny városka esküdttörvényes két gyilkossági bűnpört tárgyalta. Itélethirdetés után nyilvánosságra került, hogy kevéssel a tanácskozás megkezdéséig az esküdtek egy része vidáman iddögált és pedig a vádlottak rokonainak költségére. Ezek az esküdttörvényesek nagyon vidáman rohogtak a tárgyalásra. Az iszákos esküdteket vád alá is helyezték és bűnükkel ma foglalkozott a charkovi törvényszék. Az államügyész abban, hogy az esküdtek megitták a vádlottak rokonainak borát meg pálinkáját, a hivatali kötelesség megszegését látja, a védőügyvéd ellenben azt vitatta, hogy a bor meg a pálinka elfogadása legkevésbé sem befolyásolja az ítéletmondást. A törvényszék az ügyész álláspontját fogadta el, a vádlottakat azonban csupán fejenként 20 rubel pénzbírságra ítélte.

BENYOVSZKY EZREDES ELTÜNÉSE

— Történelmi regény az alkotmányosság első éveiből. —

Ista: DÉRI GYULA.

II. FEJEZET.

Vályi Antal vallomása.

Walter Tónt még aznap fölkerestem. Hogy megöszült és meghizott a derék fia!

Igen vastag óraláncz ragyogott ki a mellénye zsebéből és gyűrűi is hizottak és súlyosak voltak, ilyenrel verhettem vissza nagy Hunyadyok fia egykor Cilley hatvágását.

Am Walter Tónt a sok arany és drágakő nem tette gögössé.

Sőt leereszkedővé sem, ami mindenestre a nehezebbik földadat volt olyan emberre nézve, ki valamikor borralalókat kapott tőlünk.

Walter Tóni éppen olyan alázatossággal emelt kalapot, aminővel huszonöt-harmincz év előtt sem tartozott nekem, mikor még rém erősen páczolt kunkoros virginiákat szitt és piros nyakkendővel viselt.

— Felé se néz a nagyságos ur a szegény embernek. Pedig érdemes megnézni a családomat, igen jóra való gyermekeim vannak.

E találkozás következtében történt, hogy néhány perczel utóbb a Vályi Antal polgári bormérésében megjelentem.

Walter Tónt így hívták most tudniillik. Nem csak hogy megtanult magyarul, de a nevét is megmagyarosította.

Mindezek rendkívüli dolgok voltak és én többet magammal mentem volt a csodálásra.

Három utcára fekvő házban volt a bormérése a Józsefvárosban; a háznak volt egy

tompa szöglete, melyhez az udvar felől igen széles könyök-verandát lehetett ragasztani.

E verandának nagy félköríves ablaknyílásai voltak, melyeket nyáron vadszóló futott be, ősszel azonban üvegtáblás rácsokat raktak rájuk.

Ez üvegtáblákon át ki lehetett látni az udvarra, melynek közepén gömbölyűre nyírt akáczfák állottak.

Köröskörül pedig háromfelől sárga falak látszottak két sor folyosóval és a két emeleten számtalan barnára mázolt ajtó.

— Nézzék meg a pinézemet is az urak! — szólt és nagy szolgálatkészséggel végigvezetett bennünket a veranda hosszú asztalai mentén.

Télire ide volt betéve a sok vedres granátalma és oleánder, melyek az udvart tették czifrabbá nyáron.

Egy egész kis liget s ennek végében sötétlett egy hatalmas vasajtó.

E vasajtóra sokáig fogok visszaemlékezni.

Ha át nem léptem volna a küszöbét, hiába mutatja be nekem Vályi Antal a három utcára néző házát és a gimnáziumba járó fia példás bizonyítványait, meg a főszám-tiszthez férjhez adott leánya apróságait.

Mindezek a felesége érdemei, mert hiszen Vályi Antal az ezekkel járó tisztességbe és boldogságba csak úgy becséppent, mikor beházasodott a családba, oltárhoz vezetvén mintegy tizenöt év előtt az özvegy korcsmárosnét.

Amik azonban ama vasajtó mögött rejlettek, mindazokért kizárólag Vályi Antalt illette az elismerés.

És ott, ama vasajtó mögött derült ki az a titok is, ami Walter Tónt ily nagy urrá tette. (Iskolaszéki tag is volt tudniillik és póttag a kerületi választmányban.)

Több földalatti folyosón vezetett bennünket végig.

Balkezünkben mindnyájan gyertyát tartottunk, mint egy zarándokosapat, a jobbkezünkben poharat.

Jobbról és balról nagyhasu hordók állottak sorfalat, némelyiknél megállt és hosszú szónoklatot tartott a tartalma történetéről.

Egyiket árverésen vette Badaacsonyan, Gyorokon, Ruszton, másikat Mádon arannyal fizette.

A Küiküllő mentén megvette egyszerre hatvan gazdának a rizling-szőlőjét és ő maga szírta be.

Volt olyan bora, amit szeszélyes magyaroktól rimáncodva tudott megszerezni, de nem sajnálta soha sem a pénzt, sem a fáradságot, sem az utánjárást.

— Ilyen mintapincézét hozzon össze a földmivelésügyi miniszter!

Nem használt semmi szabadkozás, semmi aggodalom és képzelem, az ösmertető előadások után fölillant az üveglópóban az arany-sárga folyadék, a poharak derékig teltek s azokat fenéig kellett köstölni.

— Ezeketől a boroktól a halott is feltámad, uraim, ezektől a boroktól még nem lett baja senkinek, csak abban a sorrendben kell őket inni, ahogy én szoktam...

A vacsoránál egy negyedóra mulva már igen virágos kedve volt Vályi Antalnak.

Am tizenegy óra tájban, mikor a vendégek elszéledtek, a feleségét és a családját pedig nem sejtette maga körül, egyszerre csak így szólt:

— Azért higgyék el az urak, mind nem ér ez semmit! Az egész pinézemet odaadnám egy éjszakáért abból az időből, mikor 1 forint 50 krajczár napidijért előtánczos voltam az Ujvilágban és éjjelutáni egy óraker én rendeztem a kánkúnt. Akkor Budapest is világváros volt még... A végét már suttogva mondta és körülnézett, hogy kik hallják.

(Folyt. köv.)

SZÍNHÁZAK.

Péntek, 1912. július 5-én.

BUDAPESTI SZÍNHÁZ

Az asszonyfaló.

Operette 3 felvonásban. Szövegét írta: Stein Leo és Lindau K. Zenéjét szerelte: Eysler Edmund Fordította: Mérey Adolf.

Személyek:

Maros Béla, Örnagy Ferenczy
Mary White, Sz. Szilfösy
Raffainé, Szathmáryné
Tilda, leánya, Balog B.
Camillo, Fekete
Dohogán báró, Szaboics
Loyászi, Fenyesy
Szirák báró, Szász
Berekes, Parányi

Kezdete 8 órakor

FŐVÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ. (BUDAI SZÍNHÖR)

Abrahám a menyországnban.

Operette 3 felvonásban. Írták: Willner és Bodansky. Zenejét szerelte: Bruno Granichstädten.

Személyek:

Fischer Péter Pál, Tábori
Ridy, felesége, Bartók E.
Marosfy, hírlapíró, Ocskay
Scilvéry, hírlapíró, Cseh
Zichy, újlapíró, Virágh
Csóthy Abris, Bálint
Lili grófnő, Fenyesy
Csipke Rózi, Haller I.
Seebensteln, L. Mihályfi J.

Kezdete 8 órakor

Heti műsor:

Julius hó	Budapesti Színház	Fővárosi Nyári Színház (Budai Színhör)
Délután: 7 Vasárnap — Este	Tót legény Amerikában	A falu rossza Abrahám a menyországnban

A nm. vallás és közokt. miniszter elismerő leiratával kiténtetve,
Dr. Batizfalvy I. Z. főváros legelső FOGORVOSI INTÉZETE
áthelyezve: Károly-körút 10. sz. alá.

Fájós fogak meggyógyítása Szájpadláni kúll műfogak, aranyhidak, koronák.
Tartós fogtömések. Jól használható fogorok elkészítése és behelyezése.
Fogházak (altatásban is).
Jótállás mellett mérsékelt szabott áron.
Vidéktelek főnap alatt megkapják műfogóikat.

CIRKUSZ-BEKETOW
Városiiget. Telefon 187-48
Ma szombaton este 8 órakor
High-Life
Az előkelő világ találkozója
LES SARTONIS
Táft az eleven talány, az illúziók nagymestere,
légtornászok 20 méter magasban, az ötszörös nyújtó.
Holnap, vasárnap 2 előadás délután 4 és este 8 órakor. Délután gyermekeknek félhelyár.

ÉRTESETÉS.

Tisztelettel értesítjük a város t. közönségét, hogy
képviseleti házi Kávéház és vendéglői üzletünket
Országház danteleli oldali nagy terrasszon
megnyitottunk és ez irányban minden tekintetben nagybecsű rendelkezésre állunk. Kiténtő kiszolgálás, valamint kávéházi és éttermi különlegességeinkkel oda törekvünk, hogy a nembn páratlanul alio nyári helyiségekben a város t. elsőrangú közönségének adhatunk szórakozó helyet. A zenét Siling Berthold esalon-
kintette látja el.
Teljes tisztelettel Frey és Ozipoth.

HIRDETMÉNY.

Az első cs. kir. szab. Dunagőzhajózási tórsaság közli, hogy budapesti főigénykötségénél raktármun. kások vétetnek fel havibérrel.
Jelentkezni lehet reggeli 7 órától esti 6 óráig V. ker. Ferencz József-tér 1. sz. alatt.
Budapesten, 1912. július 5-én.
A magyarországi forgalmi igazgatóság.

Részletfizetésre is!

Amerikai redőnyös írószialok. — Összerakható könyv-szokrányok. — Angel börgarnitúrák. — Redőnyös aktaszokrányok. — Teljes írodaherendezések.

UJLAKI BÉLA modern amerikai írodabutortelepo,
Budapest, VII., Erzsébet-körút 28. sz.
Árjegyzék ingyen. Telefon 122-60.

Jardin de Paris

Erzsébet királyné-út 1. Telefon: 167-25.
Kezdete 9 órakor. Kezdete 9 órakor.

Juliusi szenzációk

MILDA BREITEN

a Hölle sztárja.

MÉSZÁROS GIZA

a Vígyszínház művésznője, „Az anyajegy” c. énekes és táncos szkecsben. Fédli Ferard, a német dal művésznője és Dr. Ralph Benetzky.

Ferenczy Károly — Sajó Géza

Kokottchen's Mission, Kökény Ilona, Scherlokinnette stb. stb.

A Tabarinban éjjeltől fenomenális táncmüsor. LINA FRAGGIA et son danseur Pépé, Mlle Hortense, La belle Fenero és 42 táncszám.

DARÁNYI LEGUJABB MODELLO

Számoló

ÉS LÁTHATÓ IRASU

összeadógépei

nem szorulnak reklámra.
Díjmentes bemutatás az ország bármely helyén.
Telefon 139-54.

DARANYI MIKSA
Első Magyar Számoló- és Összeadó gép Kereskedelmi Vállalat, a Szállítmányozási és Iparbank részvénysársaság árszaktálya helyén.
Budapest, VI., Váci-körút 37.

Weinberger és Fodor

az 555705

sportcikkek áruháza.

FOOTBALL

czikkeben az ország legnagyobb raktára.
IV., Harischbazar 4.
Telefon 113-59.

Minden sportágról külön árjegyzék ingyen.

FILLÉRES KÖNYVTÁR

EGY-EGY KÖTET KÖTVE 60 FILLÉR. SZERKESZTI PÓSA LAJOS EGY-EGY KÖTET KÖTVE 60 FILLÉR.

ELBESZÉLÉSEK, REGÉK, TÖRTÉNELMI ELBESZÉLÉSEK, VERSEK, SZINDARABOK, ÚTLEIRASOK GYŰJTEMÉNYE MAGYAR FIUK ÉS MAGYAR LEANYOK SZÁMÁRA.

A Filléres Könyvtárban jól megválogatva a legelőkelőbb magyar írók műveit adjuk néhány fillérért. Nyugodt lelkiismerettel adhatja a szülő a gyermek kezébe ezeket a köteteket, mert valamennyit a szerkesztő szigoruan megválogatja.

A Filléres Könyvtár kötetei egyetlen egy iskolai könyvtárból sem hiányozhatnak, mert nemcsak szórakoztatják a gyermeket, hanem nevelik is. Tanítják törülmetzett magyarságra, magyarul gondolkodni, magyar szellemet lehelnek a serdülő gyermek lelkébe, történelmi elbeszélései hazafiságra tanítják a gyermeket.

Teljes jegyzéket, valamint mintaköteteket kívánatra ingyen küld a kiadóhivatal: SINGER ÉS WOLFNER könyvkereskedése, Budapest, VI. Andrássy-út 16.

Megrendelésnél minden számért 64 fillér (4 fillér portóra való) küldendő be, hogy aztán bérmentesítve küldjük meg a rendelt köteteket. Husz kötetért 12 korona küldendő be.

A legujabb kötetek jegyzéke:

318. Garády Viktor. Amit nem látunk Sok képpel	— — — — — 60
310-320. Lengyel Laura. Az árva leány. Történelmi elbeszélés. Képekkel	1.20
321. Havas István. Benceze bácsi. Históriai történetek	— — — — — 60
322-324. Gaal Mózes. Mókus. Komoly történet egy mókás fiúról. Képekkel	1.50
325-326. Farkas Pál Egy magyar fiú Napoleon sergében. Elbeszélés. Képekkel	— — — — — 1.20
327-328. Farkas Pál. Laci Törökországban. Elbeszélés képekkel	1.20
320-331. Lengyel Laura. A három galamb. Történelmi elbeszélés. Képekkel	1.50

Teljes Butorkiárusítás

csak ez év augusztus 1-éig

Teljes lakberendezések, csillárok, szőnyegek, képek stb. stb. minden elfogadható árban. kiárusítottak.

József-utca 4. II. em. 10. sz.

Kiváltunk

ZÁLOGBAN

levő arany- és ezüsttárgyakat, sorsjegyeket a szokra magasabb kölcsönt nyújtunk.

MANNHEIM SIMON ÉS FIA

Budapest, IV., Párisi-u. 5.
Főpostával szemben

A világhírű eredeti angol

The Champion és Premier

kerékpárokat dupla harang-csapágygyal és szabadonfutóval, 3 és 5 évi jótállással, minden árfelemlés nélkül szigoruan az eredeti gyári áron haví 12 és 16 koronás részletre adjuk és kerékpár-alkatrészeket

az egész világon létező összes kerékpárhoz, külső és belső gumikat, csengőket, lámpákat, pedálokat láncokat, kónuszokat és csészéket óriási forgalmunk következtében mélyen leszállított nagybani eredeti gyári árban szállított vidékre is LÁNG JAKAB és FIA kerékpár- és alkatbárhoza rész nagykereskedők Budapest, VIII., kerület, József-körút 41. sz.

Fióküzletek: Baross-tér 4. és Dudán: Margit-körút 6. Díszárjegyzékünk 1300 képpel kerékpár- és alkatrészekről így, és bérn.

Városmajor szanatórium és vizgyógyintézet

Budapest, Városmajor-utca 64. szám.
Telefon 88-90. Telefon 88-90.

A kis Svábhegy lankás hegyoldalon, óségi anyas park közepén, remek látással a budai hegyekre. Önzonus levő. Budapest legesüdesebb területe. Harminez, kényelemmel berendezett szoba, közös és társalgó-helyiségek, előkelő és meleg családi otthon. Nagy vizgyógyintézet. A vizgyógykezelés összes eljárásai, szén-

savas, sós, mór, fenyő, villamos és fényfürdők. A szanatóriumban rendelkeznek: amésziszorvek betegségek, anyagcsere hálalmak, cukorbetegség, máj, epökőbajok, vesebajok, neurasthenia, hátgerincoszorvadás ellen, soványító- és hizlalókurák esotóra. — Igazgató-főorvos: esernyofalvi dr. Kozmutza Béla. Felvételi a szanatóriumban egész nap.

MAGYAR ORVOSI MŰSZERTÁR

BUDAPEST, VII. KERÜLET, RÁKÓCZI-UT 32. SZÁM, A RÓKUS-KÓRHÁZZAL SZEMBEN.

Saját érdeklődésben felhívja az összes sérülteket, hogy az összes kulturálmunkái szabadalmazott, különösen páratlan czélszerűségű kicserélhető nyomlappal ellátott **MULTIFORME sérvkötőkről** prospektust kérjenek. Ezen

Sérvkötő a legmesszebbmenő igé-nyeknek is megfelel **Műláb** a lehető leg-nyaknak is megfelel **Műkéz** a legizlésebb kiállításban **Műfüző**

Támgepek, egyenestartók, haskötők, gummiharisnyák stb. mérték szerint jótállás mellett készülnek.

Hygienikus különlegességek! + Képes árjegyzéket kb. 1000 ábrával, ingyen, bérmentve és diszkrétan küldünk.

Steiner József és fia
BUDAPEST.
Gyár, főüzlet és iroda: IX., Vámház-körút 9. szám. Telefon 65-32.
Fióküzletek: VI., Király-utca 70 (telefon 16-03). IV., Keoskemeti-utca 14 és Régi posta-utca 13. II. ker., Fehérvári-ut 11-13. IX., Lónyay-utca 41. szám.
Gőzüzemre berendezett finom sütőde, cukrászda és pékséggyár. Alapított 1872. évben. Naponta friss sütőmenny. — Különlegességek készírtésükre.

Költözködés előtt.

A raktáromon levő órákat, evő-eszközöket valódi 13 próbás ezüst valamint alpacca-ezüst dísztárgyakat, arany ékszereket :: ::

gyári áron árusítom.

Polgár Kálmán

Budapest, Erzsébet-körút 29., I. em.
Nagy képes album-árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve

VÉTKEZIK

Magam ellen, minden nemi betegségben vagy nemi gyengeségben szenvedő, ha nem olvassa el **Dr. GARAI** hírneves szakorvos

Hasznos tanácsadó
minden férfi és női nemi betegségben

című számos ábrával ellátott könyvet, mely az összes férfi és női nemi betegségek leírását, okait és gyógyítását tárgyalja népszerű előadásban. A könyv ára 2 korona, mely összeg 10 filléres levélbélyegekben is beküldhető. Zárt borítékban bérmentve küldi a szerző.

Dr. GARAI,

Budapest, Andrassy-ut 24. sz.
Rendel. húgyszervi, bőr, és nemi betegségek délelőtti 10-től délután 4-ig és este 7-8-ig.

Öreg hamis fogakat, zálogcédulákat bármiről, butorokat és mindenféle tárgyakat vesz Wischograd Jakab, Akácfa-utca 45. I. 5. Levelezőlapra jövök.

Bőrbutonipar!

Kendi Antal,
Epest, IV., Semmelweis-u. 7.

Bőrbutorszaküzlet, mely minőség, formai kivitel és árak tekintetében különös előnyt nyújt. Angol bőrbutorok, ebédülő székek, foteuilok, férilszobák és irodanéliségek butorzása!
Bőrbutor bevásárlása bizalmi dolog!

Első csász. királyi szab. Dunagőzhajózási Társaság.

Rendkívüli közgyűlés.

Az I. csász. királyi szab. Dunagőzhajózási Társaság t. c. részvényesei szombaton, i. é. július hó 27-én, délelőtti 11 órakor Bécsben, a bécsi kereskedők egyesületének nagytermében (IV., Seilwärtelplatz 16. sz. alatt) rendkívüli közgyűlést tartanak.

A szavazásra jogosult részvényes*) urak szíveskedjenek belépőjegyüket i. é. július hó 19-étől fogva a társulat számfeljegyzésében, Wien, III., Hintere Zollamtsstrasse 1. szám alatt átvenni, ahol a fentemlített naptól fogva megtekinthető, vagy átvehető a közgyűlés napirendje. A meghatalmazáshoz szükséges úrlapokkal a társulat számfeljegyzése szolgál.

Wien, 1912. július 5-én. **Az igazgató-tanács.**

*) Alapszabályok: 18. §. Az igazgató tanács tagjaira vonatkozó kivételtől (29. §.) eltekintve, minden részvényes, aki a közgyűlés idején és 6 hónap óta legalább 5 db. saját nevére szóló egész részvény tulajdonosaként van a társaság könyveiben bejegyezve, osztrák vagy magyar állampolgár s polgári jogainak élvezetében van, vagy mint jogi személy (részvénytársaságok és hasonló) Ausztriában, vagy Magyarországon székel, a közgyűlésen abban az esetben bír saját neve alatt egy szavazattal, még pedig tekintet nélkül a birtokában lévő részvények nagyobb számára, ha kimutatja, hogy a részvények valóban tulajdonában vannak, ez pedig az által bizonyítottatik, hogy részvényeit legalább 3 nappal a közgyűlés előtt az igazgató tanácsnál Wienben, vagy 7 nappal a közgyűlés előtt a társaság budapesti vagy linzi ügyintézésénél letétbe adja. A letett részvények csak a közgyűlés megtartása után bocsáttatnak újból a tulajdonos szabad rendelkezésére.

19. §. Jogi személyek (részvénytársaságok és hasonló) valamint grámság és gondnokság alatt állók szavazati joguk azok törvényes képviselője gyakorolhatja s a szavazati jog egyáltalában gyakorolható meghatalmazott által is, de a meghatalmazottnak szintén szavazásra jogosult részvényesnek kell lennie s a számára egy évnél nem régebben kiállított meghatalmazást legalább 7 nappal a közgyűlés előtt az igazgató tanácsnál ki kell mutatnia. Az ekként igazolt meghatalmazottak saját és összes meghatalmazóinak nevében legfeljebb 3 szavazattal bírnak.

(Utánnymás nem díjaztatik.)

Az ATHENAEUM-KÖNYVTÁR

legújabb kötetek:

A szerelem földi vándorútjának és fejlődésének csodaszép, minden részletében lebilincselő regénye.

BÖLSCHÉ: Szerelem az élők világában

Két kötet, 1152 oldal. — A 2 kötet ára **380** korona

Egy-egy kötet ára **190** korona

Eddig megjelentek:
KÖBOR TAMÁS: Komédiák. Novellák (424 oldal).
EIRÓ LAJOS: Glória. Novellák (448 oldal).
BALZAC: A számárvány. Regény. Fordította Harsányi K. (387 oldal).
ZOLA: Pascal orvos. Regény. Fordította Görö Anita (448 oldal).
DICKENS: Két város. Regény. Fordította Bálint Mihály (448 oldal).
Anstole France: A Pinguinek szigete. Regény. Ford. Bőllény György (320 oldal).
CSEHÖV: Az orvos felesége és más novellák (384 oldal).

Saját adatai vannak: Tolstoj: Madzsi-Murát. Regény. — Voss R.: A könyv és az aszerény. — Tóth Béla: A boldogasszony der- vis. — G. F. Meyer: A szerzetes házassága. — Heltai Jónó: Hár sovány esztendő. — Maupassant: Egy élet — stb. stb.

Küldje az Athenaeum Irodalmi és Nyomdai Részvény- Társulat. Kapható minden hazai könyvkereskedésben.

STANDARD

életbiztosító társaság Edinburghban, Angolhon
ALAPITATOTT 1825. ALAPITATOTT 1925.

Magyarországi fiók:

Bpest, IV., Kossuth Lajos-utca 4. (Standard-palota.)

Évi bevétel	37,326,000	korona
Kiutalt nyereségrészek	196,080,000	"
Vagyon	312,500,000	"
Halálesetek folytán kifizetve	708,000,000	"

A „Standard“ kötvényeinek nevezetesebb előnyei
Kétségtelen biztonság. — Alacsony díjak. — Szabad világgötvények. — Kötvények érvényben tartása díjfelzetések elmulasztásánál. — Tőkesítés és előre megállapított visszaváltási érték. — Mogtámadhatatlanság. — Felté- len fizetés öngyilkosság esetében egyévi fennállás után. — Szaba- háboru- biztosítás népfölkelők részére.

Díjtáblázatok kívánatra küldetnek.

E hirdetési rovatban minden szövegszerű beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetési rovatban minden szövegszerű beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

Pénzszekrényeket
fűz- és betörésmenteseket ajánl Budapesti Pénzszekrénygyár. Mintaraktár V., Széchenyi-utca 7. Gyár IX., Rákosi-utca 4. szám. Telefon 116-40. 11261

Őszi duránci barack
kilója 2.40, kajszinbarack, nagy meggy, szivcsersznye, csomagekörte 90, ribizli, szilva, egres 70, rózsaburgonyának mázsáját 16, vajbarnak 70, paradicsomnak 90, fojaskáposztának drája 70, salátangorka 36, kovászolandó 12, tölthető paprika 12, kolkáposzta 6, karalábé 4. Agrárius Budapest, Mátyás-utca 9.

Ananászbarack
nagy meggy, szivcsersznye csomagekörte, szilva, ribizli postakosaranként 4.50, vajbarnak, káposzta, ugorok, tök, kalarabé 2.50. Ismételődnének előnyös aránylat Szabó Csongrád-rol.

Még nem létezett
rendkívül kedvező fizetési feltételekkel szállítunk háló-, ebéd-, uriszobák és szalonbutorokat, száloda-, kávéházberendezéseket, rézbutorokat, csillárokat, zongorákat helyben és vidékre. Butoralbum 1 korona. Butorhitel lakberendezési vállalat, VI., Király-utca 8. 12365

Gyorsírás és gyorsgírás. A Gyakorló Gyorsíró Társaság szakfolyamatai lényegesen megnagyobbított modern higiénikus új helyiségekben (Andrássy-ut 12.) tartatnak. Legalaposabb kiképzés gópirás-magyar- és német gyorsírásban. — Gabelsberger-Markovits rendszer. Bófratkozás naponként. Tandíj igen mérsékelt. Díjmentes tantárgyak: magyar-német helyesírás, „Karthagek” amerikai könyvelési és nyilvántartási rendszer, összeadó- és számológépek kezelése. Párhuzamosan esli tanfolyamokat is tartunk. Végzett növendékeinket díjlanul állásba juttatjuk Glogowski és Társa, (Remington) Budapest, VI., Andrássy-ut 12. szám.

Dió-kivonat
az ősz hajnak festésére.
Régóta kipróbált tökéletesen ártalmatlan a díonak zöld hejából készített hajfestőszert mely a korán őszült hajnak 15 perc alatt eredeti szöke, barna, fekete vagy goszleny-színét visszaadja. 1 palack dió-kivonat K 6 és 3, 1 skatula 6 próbapalackkal 7.60, díótel, hajfestőszert K 6 és 3, díó-kivonat vagy díóolaj K 4 és 2, díóolaj a szakál festéshez K 2, díó dupla kivonat K 6 és 4 káli-crème, glicerin-szappan legfinomabb toalettszappannak 4 1 kor. Rendelhető a feltalálónál:

MACZUSKI A.
Wien, III/2. Erdberggasse 2.
Raktárak Budapeston:
Török J. gyógyszer. Király-u. 12.
Vértessai S. Hlászter, Kristófer S. Neruda N. drogueria, Kossuth Lajos-u. 7. Bröder Radanovics Baross-utca 1. Thullmayer & Seitz drogueria, Zrínyi-utca 3. Kochmeister Fr. m. drogueria, Hold-utca 8. sz., Molnár és Moser drogueria, Koronaherceg-utca 11. szám.

Zálogcédulákat
veszek. Elküldött brilliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltak és teljes értékét kiízetem.
Singer Jakob
ékszerkereskedő
BUDAPEST,
Király-utca 91. sz.
Izabella-utca sarkán.

Feltalálók
Utmutatója szabadalmazás-hoz értékesítéshez nélkülözhetetlen. Díjtalanul küldi Áron és Molnár szabadalmi és értékesítési osztálya Budapest, József-körút 9. földszint.

Kitűnő fegyverek
öröknek, önvédelemre, vadászatra és szabadszónok. Wernli gyaloglósági fegyver 5 kor., szurony hüvelylyel 1 K Wernli lovassági karabély 16 korona, Kropatschek-karabély, 8 golyóra tölthető, szuronyal 25 K. fegyverszif 1 korona, töltény darabja 10 fill. Katonai puskaműves által ki-próbált jó fegyverek. Tiller Mór és Társa udv. szállítóknál, Budapest, Váci-utca 35. Fegyver árjegyzék kívánatra díjmentesen.

Négyszobás
urilakás, minden kényelemmel, kerthasználattal, gyönyörű kilátással a budai hegyekre, augusztus 1-re kiadó. II. ker., Bimbó-utca 9. szám.

BUTOR
30% megtakarítás!
Régi Butorszalon
Budapest, Ferenciek-tere 3 telemelet. Vétel és eladása használt és új polgári, urasági lakberendezéseknek, mahagoni és palisander butorok, uriszobák, angol bürgermíturák és teljesen berendezett mintaszobák, keleti szőnyegek, csillárok.
Telefon 82-13. 28598

Soha nem létezett
rendkívül kedvező fizetési feltételek mellett szállítunk helyben és vidékre teljes lakberendezéseket, valamint egyes butorokat részletfizetésre.
Modern lakberendezési vállalat
Budapest, IV. ker., Gerliczy-utca 7. sz.
D iszes butoralbum 1 kor.

Ajtók, Ablakok
vasredőnyök, használtak és újak, bármily méretben és alakban, igen olcsón kaphatók

Wiener A. utódánál
BUDAPEST, OLLÓI-UT. 123.
Telefon: 92-89.
Alapítottott 1896-ban

Mérnöki
műszerek, festálmények, régi érmek, olcsón eladók. V., Sziget-utca 4-6. II., 25. ajtó.

Singer varrógépek
Kerékpár, gramofonok, hanglemezek legolcsóbban kaphatók

Haban József
Budapest, Almássy-ter 14. javításokat olcsón készít. Ké- és árjegyzék ingyen küld.

Tátral málnaszörp
5 kilós postakosarakban K 8.—Barta József konzervgyára Folka (Szepes-megye).

Zálogcédulát,
brilliantot, gyöngyöt, ékszer, aranyat, ezüstöt és régiségeket veszek. Alt-Wien porcellánt, régi bronz esontárgyakat, szobrokat és olajfestményeket veszek Kertész ékszerész és régiséggereskedő, Király-utca 85. Telefon 95-45 Meghívásra jövék

AZ ATHENAEUM KÖNYVTÁR
legújabb kötete:
A szerelom földi vándorútjának s fejlődésének csuda-szép, minden részleteiben lebilincselő regénye.
BÖLSCHÉ: Szerelom az élők világában.
Két kötet. 1152 oldal.
A két kötet ára 380
Eddig megjelentek:
KÖRÖR TANÁS: Komédiák. Nov. (424 old.)
BIRÓ LAJOS: Glória. Novellák (448 old.)
BALZAC: A számbőr. Regény (387 old.) Fordította Barsányi K.
ZOLA: Pascal orvos. Reg. (448 o.) Ford. Gerő A.
DICKENS: Két város. Reg. Ford. Bálint M. (448 o.)
ANATOLE FRANCE: A Pinquinek szigete. Regény. Ford. Bölöny Gy. (320 o.)
CSEHOV: Az orvos felesége és más novellák. (384 oldal.)
Minden kötet ára 150
Sajtó alatt:
TOLSZTOJ: Hadzi-Murát. Regény. - VOSS R.: A költő és az asszony. - Tóth Béla: A boldog-asszony dervise. - C. F. Meyer: A szerzetes házassága. - Helai Jend: Hét sovány esztendő. - Maupassant: Egy élet stb., stb.
Kapható minden könyvtárban. Kijadja az Athenaeum Irod. és nyomdai r.-társ.

Magán-detektív-vállalat Budapest, Aggteleki-utca 17. Igazgató: Kornya János, államrend-őrségnél volt, Prigyes főherceg által kinttettett hírnéves detektív. Legmegbízhatóbban teljesít nyomozásokat bűnügyekben, családi, személyi, házassági ügyekben, válóperekben, eltűnt személyek, névtelen levelek írója és ismeretlen zsarolók után helyben és vidéken. Megfigyelő üzleteket, személyeket.

Csillárok
rézből és galvanizált, gáz- és villanyhasználatra a legújabb eljárás szerint gyártva, legújantóbb aron szállít
Schulz-csillárgyár
Róza-utca 109. Podmaniczky-utca mellett. Telefon 108-07.

Illusztrált korrajz a párisi kommunéről!
RÁKOSI VIKTOR
A PÁRISI GYUJTOGATÓK
(A kommun története)
Regényes korrajz
Ára fűzve 6 korona, vászonkötésben 8 korona.
Kapható
LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál Budapest, Andrássy-út 21 és minden könyvkereskedésben.

MAKAY BÉLA
új könyve:
A LÁP VIRÁGA
és egyéb írások
Ebben az új könyvében is megmarad a természet bűbájos világában, amelyet nálánál senki sem ismer és nem érez át jobban, de már nem csupán természeti leírások és vadászkepeket ad, hanem történeteket is kerekít ki.
Ára 4 korona.
Kapható:
LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) részvénytársaságnál Budapest, Andrássy-út 21, valamint minden könyvkereskedésben.

Szingazdag természeti leírások!
Makay Béla
Hegyen-Völgyön
Természeti és vadászkepek
Szerző ezen újabb könyve méltán sorakozik az előbbihez. Hílet, költői lendület van minden leírásban, rajongó szeretet a szabadság: a természet iránt.
Ára 6 korona.
Kapható:
LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál Budapest, Andrássy-út 21 és minden könyvkereskedésben.

Különbejárato
szépen berendezett nagy utcai szoba, villanyvilágítással és fürdőszoba-használattal azonnal kiadó. Cim: Vörösmarji-utca 61. I. em. 2.

1000 koronával
honorálok azt, aki önálló községi vagy körjegyzőséghez juttat egy 32 éves, nős, okleveles izraelita egyént. Cim a kiadóhivatásban megtudható. 6193

Piaczi táskát
viaszos gyermekkötevényeket kereskedőknek olcsón szállít **Galamb Zoltán, Jászapáti.** Ingyen csomagolás. Bértmentve szállítás.

A kápolnai
nagy hengermalom háláleset miatt eladó. Megtekinthető Kápolnán (Hovosm.) özv. Merschitz Kálmánné.

Fiatalember,
négy polgári végzett, irodai gyakornoknak felvételt. Jelentkezni 12-21-ig Kulosár Sándor csillárgyárában, Dessoffy-utca 9-11. szám.

LEFKOVICS A.
Saját gyártmányú fürdőá-
dak 14 kor.-tól feljebb; fűthető
kádak 60 kor.-tól feljebb. Elvál-
talok mindenféle kúszivattyúk
és házi vízvezeték-berendezése-
ket legolcsóbb áron.
LEFKOVICS ADOLF
Budapest, VII., Wessely-ut. 51/E.
Telefon 118-46. — Árjegyzék
ingyen és bértmentve.

Titkos betegségek
hugyesfolyás, hugyesűszűkítetek, hólyagbántalmak, altesti sebek, bőrbetegségek, bujaker (syphilis) az énfertőzés utó-következményei, magömlések, elgyengült férfierő, női nomi bajok, méhbajok, fehér folyás, ideg-bántalmak s.b. stb. alapos gyors és gyökeres gyógyítására a foglalkozás zavarása nélkül bevált, sikeres és lelkiismeretes gyógymodjánál fogva legjobban ajánljuk
Dr. Garai
hírnéves szakorvos
rendelő-intézetét
Budapest, VI.,
Andrássy-ut 28.
FELTÜNÉS NÉLKÜL
eredményes gyógyítás levallig is.
Kívánatra gyógyszer-ről is gondoskodik.
Rendel hétköznapon 10 órától 4 óráig és este 7-8-ig. Vasárnap délután 2 óráig.
Ehrlich 606
javított
Joha oltások!
Levelekre azonnal válaszol.

Dr. Garai
hírnéves szakorvos
rendelő-intézetét
Budapest, VI.,
Andrássy-ut 28.
FELTÜNÉS NÉLKÜL
eredményes gyógyítás levallig is.
Kívánatra gyógyszer-ről is gondoskodik.
Rendel hétköznapon 10 órától 4 óráig és este 7-8-ig. Vasárnap délután 2 óráig.
Ehrlich 606
javított
Joha oltások!
Levelekre azonnal válaszol.

Báronyegető
készülékek és kellékek
Készülékek árai teljes felszereléssel
K 15.—, 16.—, 17.—
Kérjen részletes árjegyzéket.
Béreczi D. Sándor
kezemunka nagyipáros
Budapest, VI., Dessoffy-utca 5.

Tisztviselő-otthon
Pensió Budapest, Szentkirály-utca 22., I. em. Lakás penzióval vagy csak ellátás különösen tisztviselőknak. Teljes penzió 135 kor. Ebéd 42 kor. Vacsora 24 kor.

INGYEN
küld érdekes árjegyzéket fényképezőgépek és kellékekről
Chmura S.
optikai műintézet
Budapest,
IV., Ferenciek-tere 2. sz.

Soványosság
Az egyedüli eredménytől kísért háziaszer a dr. William Hartly tanár amerikai erőtáp-pura. Soványak tartós, szép telt testidomokat nyernek — Hölgyek remek kóbit. Hat hét alatt 20 kiló gyarapodásért jóllállást. Verszegység, gyöngesség, idegesség ellen és gyomorbetegségeknak nélkülözhetetlen tápszert. Kintüetve: Chicago, Berlin, London Hamburgban. Köszönet levelek minden országból. Dobozonként 1 fnt 10 kor. Használati utasítással. Foraktár Balázs Mór E. Budapest, VII., Isván-ut 11. II/2. Telefon 156-80.

FATIME és SEMIRAMIS
Gyözer-különlegességek a világ legkiválóbb minőségű Válogatott La paraggi gyártmányok. Elefántcsontszobor tartállyal vagy anélkül. Fatime és Semiramis felületen biztonság nyujtanak! Elkészíthetetlenek! Több évi rakfázó képesség! Ar. tucatonként 6.—, 8.—, 12 kor. 20 koronát kitéve vásárlásnál 20% rabatt. Szek-küldés azonnal, titkar-tás mellett.
KELETI J.,
Budapest, IV., Koronaherceg-utca 17. szám.